

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 20. JANUARJA 1977

ŠTEVILKA: 2. LETO: XXVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarskega združenja, SZ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

O UVELJAVLJANJU USTAVNE VLOGE IN POLOŽAJA SZDL V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Na seji predsedstva občinske konference SZDL Jesenice, ki jo je predsednik Zdravko Črv sklical 14. januarja, je bila osrednja točka dnevnega reda razprava o uveljavljanju ustavne vloge in položaja SZDL v krajevnih skupnostih.

Na podlagi ugotovitev skupne seje izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS in izvršnega odbora republiške konference SZDL, v zvezi z uresničevanjem ustavne vloge in položaja SZDL v krajevnih skupnostih, v lanskem juniju, so bili v občini opravljeni razgovori s političnimi aktivisti krajevnih skupnosti, da bi ugotovili, kako je z uresničevanjem te naloge v jeseniški občini. V razgovorih je bila razgrnjena celotna problematika delovanja krajevnih skupnosti, pri čemer pa je bilo še posebno po-

udarjeno vprašanje uresničevanja delegatskega sistema in delegatskih razmerij, oziroma sploh krajevne samouprave, pri tem pa ugotovljeno, da se Socialistična zveza kot prostovoljna in demokratična zveza delovnih ljudi in občanov premalo vključuje v sistem delovanja delegacij. Ob tem je zanimiva ugotovitev, da so v krajevnih skupnostih, kjer kot enotna fronta socialističnih sil delujejo vse družbenopolitične organizacije, društva in združenja, doseženi pomembni premiki pri uresničevanju

ustavne vloge in položaja SZDL. Precej pozornosti je bilo na teh razgovorih namenjeno delovanju delegacij v krajevnih skupnostih, pri čemer so ugotovili, da so gradiva za seje skupščin preobsežna in dana v razpravo v različnih časovnih razmakih, namesto da bi bilo sklicevanje sej skupščin bolj usklajeno in s tem olajšano delo delegacij. Tako še ni zaživel povezovalni delegatov s svojo volilno bazo, kakor tudi ne povratni tok informacij.

Delo krajevne samouprave, je bilo ugotovljeno v razgovorih, je še vedno preveč vezano le na delo sveta krajevne skupnosti, medtem ko se druge oblike ne uveljavljajo (skupščine KS, zbori občanov ipd.). Na vseh razgovorih je bilo poudarjeno tudi vprašanje financiranja krajevnih skupnosti, nekaj kritik pa je bilo izrečenih tudi na to, da posamezne službe občinske skupščine ne odgovarjajo na predloge in vprašanja krajevnih skupnosti. Govor je bil tudi o tem, da imajo hišni sveti preozko odmerjene materialne osnove,

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZAKAJ SMO GLASOVALI »ZA«?

V petek, 14. januarja, sem po slovesno okrašenih voliščih spravedlivo sodelavce o referendumu in kaj menijo o novih samoupravnih aktih, ki so jih sprejemali. V večini so mi prijazno odgovorili, le v martinarni in v elektroenergetskem oddelku jih je nekaj odklonilo. (Eden od vprašanih, držeč roke globoko v žepih, mi je »ljubeznivo« pojasnil, da so oni navajeni delati, govorijo pa ne.) Sogovorniki so potrdili, da so statut in samoupravni sporazum prebrali, povedali pa so še tole:

ZDRAVO POGAČNIK (KADROVSKI SEKTOR):

»O obeh aktih smo razpravljali v samoupravni delovni skupini, oziroma v okviru vseh treh sektorjev, ki se združujejo. Sam nisem imel pripomb, ker so imeli ostali podobne predloge kot jaz. Morali bomo veliko delati s kolektivom, pa tudi vsak sam, da bomo dosegli, kakšen je pravi smisel tega organiziranja. Prav novosti bodo zahtevale še veliko študija, odnos do dela se bo moral spremeniti. Sele zdaj se bo udeležba posameznika bolj odrazila kot prej, v večjih samoupravnih oblikah. Napačno bi bilo pričakovati, da se bo širši krog ljudi ukvarjal s temi akti, ki so zelo zahtevni, zato smo lahko pričakovali, da bodo pravisti, ki so najbolj seznanjeni s samoupravljanjem, spremembe naj-

(Nadaljevanje na 7. strani)

KRITIČNO Z BUTANOM IN MAZUTOM

Skoraj permanentno se vsako leto najmanj enkrat v našem gospodarstvu in seveda tudi v Železarni pojavi vprašanje pomanjkanja ali vsaj kritično stanje v zalogah butana in mazuta. Letos nas je to doletelo že na samem začetku novega koledarskega leta, tako, da so se zaloge v Železarni zmanjšale že na kritično mejo. Čeprav trenutno zaradi tega v Železarni še nismo na meji, da bi zaradi tega morali zmanjševati ali zaustavljati proizvodnjo, pa so sprejeti, oziroma pripravljeni preventivni ukrepi, če bi do tega prišlo, kje bomo zmanjševali ali zaustavljali proizvodnjo, da bi bile čim manjše negativne posledice.

Vzrok za tako stanje je bralcem poznan iz dnevnih informacij, namreč gre za zakasnitve uvoza nafte, zaradi znanih razmer na svetovnih tržiščih z nafto. Vendar pa smo prepričani, da bo tudi tokrat v okviru neuvrščenih držav, ki so velike izvoznice nafte, prišlo do ustrezne rešitve in da bo trenutno stanje kmalu izboljšano.

NASLEDNJI ČETRTEK BOMO VOLILI SAMOUPRAVNE ORGANE TEMELJNIH ORGANIZACIJ IN DELOVNIH SKUPNOSTI

Naslednji četrtek, dne 27. januarja, bomo volili samoupravne organe temeljnih organizacij, in sicer delavske svete in odbore samoupravne delavske kontrole temeljnih organizacij ter delavske svete delovnih skupnosti. Volitve bodo trajale ves dan, od 5. ure zjutraj do 17. ure popoldan na voliščih, ki jih objavljamo med »obvestili kolektiv«, v tej številki ŽELE-

ZARJA, objavljena bodo pa tudi na lepakih.

V zvezi s tem bo treba še ta teden sklicati zbornice za kandidiranje delegatov samoupravnih delovnih skupin v delavske svete temeljnih organizacij in sestaviti enotne kandidatne liste. Pripravi bomo morali tudi vse druge stvari, da bodo volitve v četrtek potekale normalno in brez zastojev. Vode delovnih skupin prosimo, da na kandidacijskih zbiorih samoupravnih delovnih skupin opozorijo delavce tudi na to, zlasti pa, kje bo volišče, na katerem imajo delavci delovne skupine pravico voliti.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

ELEKTROENERGETSKA BILANCA ZA LETO 1976

Jugoslovansko elektrogospodarstvo stopa v leto 1977 okrepljeno s 1200 MW večjo instalirano močjo, kot je le-ta znašala v začetku leta 1976. Kljub temu pa SR Slovenija ne bo dobila iz drugih republik več kot 564 GWh električne energije, za kolikor znaša pogodba o kupoprodaji s SR BiH, oziroma iz kreditiranja v Tuzlo IV.

Od drugih republik ni predvidevane prejeme, ker imajo vse večje ali manjše primanjkljaje v lastnih elektrobilancah. Ostali primanjkljaji električne energije bo potrebno pokriti iz uvoza, to je iz Italije in Avstrije.

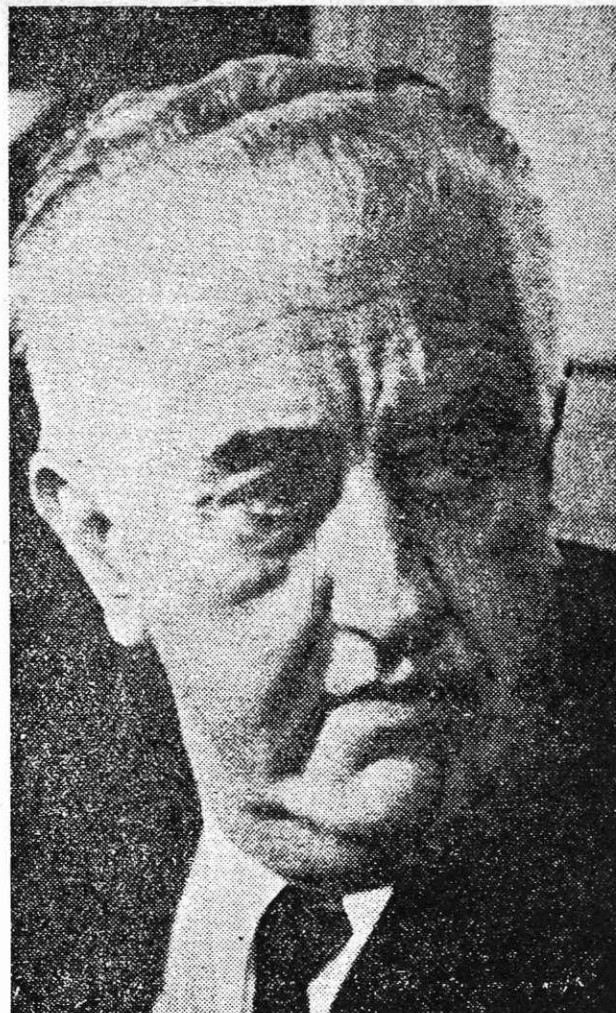
Primanjkljaj, oziroma uvoz električne energije je v okviru petletnega plana 1976–1980 predviden še v letu 1977, medtem ko bi moral v SR Sloveniji po dinamiki izgradnje novih kapacitet že v letu 1978 nastopiti

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZOBRAŽEVANJE IN DELOVNA MESTA V ŽELEZARNI

V prejšnjem sestavku s tem naslovom (Železar, 23. 12. 1976) smo si ogledali razlike in razmerja med pozicijami in ustrezno izobraženimi delavci na nivoju srednje, višje in visoke šole. Posebej naš je zanimalo sedanje stanje v primerjavi s srednjeročnim kadrovskim planom do leta 1980. Izluščili smo zlasti dejstvo, da je število pozicij občutno večje kot število ustrezno izobraženih delavcev, in navedli nekaj konkretnih ukrepov za odpravo ali vsaj ublažitev teh nesorazmerij. Tokrat pa bomo razgrnili strukturo pozicij glede na šolsko izobrazbo za vso Železarno in vse izobrazbene nivoje in jo sklenili z neko skupno (sintetično) mero po posameznih TO, oziroma obratih.

(Nadaljevanje na 3. strani)

V TOREK, 18. JANUARJA, JE V LETALSKI NESREČI TRAGIČNO PREMINIL PREDSEDNIK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA IN ČLAN PREDSEDSTVA CK ZKJ

DŽEMAL BIJEDIĆ

SLAVA SPOMINU VELIKEGA DRŽAVNIKA IN REVOLUCIONARJA

KAKO SMO GLASOVALI NA REFERENDUMU

Na referendumu v petek, 14. januarja, smo glasovali za sprejem SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ZDružEVANJU DELA DELAVCEV V TEMELJNI ORGANIZACIJI. Od skupnega števila delavcev v posamezni temeljni organizaciji je za sporazum glasoval naslednji odstotek delavcev:

V temeljni organizaciji PLAVŽ 81,1 %, JEKLARNI 77,2 %, LIVARNI 81,3 %, VALJARNI BLUMING ŠTEKEL 85,0 %, VALJARNI ŽICE IN PROFILOV 82,4 %, VALJARNI DEBELE PLOČEVINE 90,2 %, HLADNI VALJARNI JESENICE 77,9 %, ŽIČARNI 77,9 %, PROFILARNI 78,0 %, VRATNI PODBOJI 95,4 %, JEKLOVLEKU 85,5 %, ELEKTRODE 74,8 % v ŽEBLJARNI 83,9 %, STROJNIH DELAVNICAH 87,3 %, REMONTNIH DELAVNICAH 78,3 %, VZDRŽEVANJU 83,4 %, KOVINOSERVISU 87,3 %, MONTERJU 88,0 %, ENERGETIKI 88,4 %, TRANSPORTU 82,0 %, HLADNI VALJARNI BELA 85,5 %, DRUŽBENI PREHRANI 69,7 % in v delovnih skupnostih ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE 78,9 %, ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE 92,3 % ter ZA EKONOMIKO, TEHNIČNO KONTROLO IN RAZVOJ TER NOVOGRADNJE 86,9 %.

S temi zelo visokimi odstotki so delavci temeljnih organizacij sprejeli samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji, oziroma delovni skupnosti, veljal pa bo, ko bodo vsi delavci podpisali pismene izjave, da ga sprejemajo.

Na istem referendumu so delavci temeljnih organizacij glasovali tudi za STATUT TEMELJNE ORGANIZACIJE, po naslednjem procentnem odnosu do skupnega števila delavcev v temeljni organizaciji:

V temeljni organizaciji PLAVŽ 79,8 %, JEKLARNI 76,4 %, LIVARNI 81,3 %, VALJARNI BLUMING ŠTEKEL 84,5 %, VALJARNI ŽICE IN PROFILOV 81,0 %, VALJARNI DEBELE PLOČEVINE 90,2 %, HLADNI VALJARNI JESENICE 77,0 %, ŽIČARNI 77,6 %, PROFILARNI 81,3 %, VRATNI PODBOJI 95,4 %, JEKLOVLEKU 85,5 %, ELEKTRODE 76,4 %, ŽEBLJARNI 82,8 %, STROJNIH DELAVNICAH 87,2 %, REMONTNIH DELAVNICAH 78,3 %, VZDRŽEVANJU 84,4 %, KOVINOSERVISU 87,3 %, MONTERJU 87,4 %, ENERGETIKI 89,8 %, TRANSPORTU 80,4 %, HLADNI VALJARNI BELA 85,5 %, DRUŽBENI PREHRANI 69,7 % in v delovnih skupnostih ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE 78,9 %, ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE 92,3 % in ZA EKONOMIKO, TEHNIČNO KONTROLO IN RAZVOJ TER NOVOGRADNJE 87,1 %.

Tudi za sprejem statuta temeljne organizacije in delovne skupnosti so doseženi zelo visoki odstotki soglasja, s čimer je statut sprejet. Veljal pa bo peti dan po objavi. Ta teden bomo pripravili v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih čistopise statuten za vsako temeljno organizacijo, oziroma delovno skupnost posebej in jih objavili na oglasnih deskah, s tem da bodo v objavljenih statutih že upoštevane pripombe, oziroma predlogi samoupravnih delovnih skupin. Objavljeni bodo pet dni, na kar pa bodo veljali in se bomo po njih ravnali pri našem delu in življenju.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

O UVELJAVLJANJU USTAVNE VLOGE IN POLOŽAJA SZDL V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

o tem, da s posameznimi temeljnimi organizacijami združenega dela in dislociranimi enotami v krajevnih skupnostih še ni pravega sodelovanja in da je v organe krajevnih skupnosti vključenega še premalo mlajšega kadra.

Na sestankih političnih aktivov v krajevnih skupnostih je bilo tudi rečeno, da obravnavani problemi izhajajo tudi iz tega, ker se nekateri člani Zveze komunistov še ne zavedajo svoje dolžnosti delovanja tudi v krajevni skupnosti, ker se politične organizacije preveč zapirajo znotraj lastne organizacije, ker so družbeno-politične akcije premalo usklajene, ker je v organizacijah še vedno preveč forumskega dela, ker niso rešeni vsi kadrovske problemi in ker še vedno ni rešeno vprašanje financiranja.

Poleg slabosti in negativnih primerov pa je bilo v teh razgovorih ugotovljenih tudi mnogo uspešnih akcij, ki so pogojene s povezovanjem vseh socialističnih sil v enotno fronto in akcijo. Poleg uspešnih krajevnih akcij v posameznih sredinah so bile poudarjene tudi uspešne širše, občinske akcije, kot na primer, uspešna izvedba referenduma za samoprispevek za šolski center na Plavžu, razširitev otroškega varstva, uvedba celodnevne šole v Žirovnici in Kranjski gori, javna razprava o zakonu o združenem delu, dogovorjeni pristop k izvedbi sprejemanja srednjoročnega načrta v krajevnih skupnostih in občini, konstituiranje društev in družbenih organizacij v skladu z delegatskim sistemom in drugo.

Ze sama udeležba na teh posvetih, ki ni bila nikjer manjša od 90 % vabljenih, dokazuje na eni strani interes za takšno obravnavanje problemov v krajevnih skupnostih, na drugi strani pa tudi potrebo, da se takšna oblika delovanja občinskih družbenopolitičnih organizacij uveljavi kot stalna.

Razpravo, ki je sledila, bi lahko strnili v enotno misel, da se bo le z doslednim uresničevanjem delegatskega sistema in delegatskih razmerij, to je, aktivne povezanosti delegatov s krajevno skupnostjo ter enotnim delovanjem vseh družbenopolitičnih sil, razvijala in utrjevala tudi krajevna samouprava. Pri tem pa je bilo tudi poudarjeno, da se v občini krepi vloga SZDL in dviga

njen ugled med delovnimi ljudmi in občani, kar je najboljšje zagotovilo, da se uveljavi v svoji celoviti ustavni vlogi. Na seji so sprejeli tudi nekaj konkretnih zaključkov o nadaljnjem delovanju SZDL v krajevnih skupnostih.

V nadaljevanju so na seji predsedstva govorili o organizaciji proslav in drugih prireditvev v občini in širšem okolju ter sprejeli kolektor prireditev za leto 1977. V zvezi s tem so sprejeli tudi nekaj sklepov, ki se nanašajo na postopek oblikovanja kolektarja prireditvev, usklajevanje prireditev, na vsebinsko oblikovanje prireditev, z ozirom na njihovo namembnost, financiranje prireditev in podobno. V eni prihodnjih števil bomo kolektor prireditev za leto 1977 objavili tudi v našem glasilu.

Predsedstvo je za tem spregovorilo o osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za vzpostavitev mreže za sprejemanje drugega TV programa v občini Jesenice, ki ga je v obravnavo predložil pripravljalni odbor pri kulturni skupnosti Jesenice. Le-ta predvideva, da bi na podlagi sklenjenega sporazuma v občini v treh letih zbrali skupaj 1.624.720,00 dinarjev po naslednjem ključu:

Samoupravne interesne skupnosti – kulturna skupnost, telesno-kulturna skupnost, izobraževalna skupnost, skupnost otroškega varstva, raziskovalna skupnost in samoupravna stanovajska skupnost:

– prvo leto vsaka po 40.000 din, oz. skupaj 240.000 din,
– drugo leto vsaka po 25.000 din, oz. skupaj 150.000 din,
– tretje leto vsaka po 25.000 din ali skupaj 150.000 din.

Krajevne skupnosti občine Jesenice:

– prvo leto po 20.000 din, oz. skupaj 220.000 din,
– drugo leto po 5.000 din, oz. skupaj 55.000 din,
– tretje leto po 5.000 din, oz. skupaj 55.000 din.

Delovne organizacije v jeseniški občini, pri čemer na povprečno 14.000 zaposlenih:

– prvo leto po 27,38 din na zaposlenega, oz. skupaj 383.320 din,
– drugo leto po 13,31 din na zaposlenega, oz. skupaj 186.340 din,
– tretje leto po 13,31 din na zaposlenega, oz. skupaj 186.340 din.

Ko bo samoupravni sporazum podpisan, oziroma sprejet od vseh navedenih organizacij, se bo lahko sklenila pogodba z RTV Ljubljana, TOZD oddajniki in zveze, ter IMP Ljubljana, ki bo dostavilo opremo in ki dve tretjini pogodbenih obveznosti kreditira za dobo treh let. RTV Ljubljana bo v treh mesecih po dobavi opreme usposobila sedem pret-

tvornikov v občini za prenos drugega TV programa. Podpisnik pogodbe je radio Triglav Jesenice kot delovna organizacija, ki pa le-to lahko sklene, ko bo sleherni od predlaganih podpisal sporazum.

V razpravi je bilo rečeno, da nas v ta sporazum nihče ne sili, da se s tem v bistvu izražajo le interesi delovnih ljudi in občanov jeseniške občine, da bi kar najhitreje prišli do možnosti sprejemanja drugega TV programa. Ko bi na to čakali po programu razvoja, bi do tega lahko prišli verjetno šele v naslednjem srednjoročnem obdobju, ker je naloga RTV Ljubljana v tem srednjoročnem obdobju, da vsej Sloveniji zagotovi sprejemanje prvega TV programa. Zato je potrebno združevanje sredstev, pri čemer pa jeseniška občina ni edinstven primer.

Predsedstvo občinske konference SZDL Jesenice je prizadevanjem za zagotovitev možnosti sprejema drugega TV programa v jeseniški občini in takemu načinu združevanja sredstev dalo vso politično podporo.

Na dnevnem redu se je predsedstva je bila tudi obravnavati problematike Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Jesenice, na osnovi pismenega gradiva, ki ga je predložila zveza.

Številna odprta vprašanja in probleme, ki so bili navedeni v gradivu, so v razpravi strnili v skupno misel, namreč, da bo vsa ta vprašanja možno uspešno reševati v stalnih prizadevanjih, da kultura resnično postane sestavina združenega dela, da bo v njej zagotovljen vpliv delavskega razreda, kar pa se hkrati povezuje z doslednim uresničevanjem delegatskega sistema in delegatskih razmerij na področju kulture. V prizadevanjih za te kvalitete kulture v socialistični samoupravni družbi mora kultura postajati tudi sestavina družbenih planov organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti in iz tega ven se bodo morala začeti bolj odgovorno reševati vprašanja, kot so, na primer: poklicni animatorji kulture v večjih delovnih organizacijah, strokovni kadri za kulturo, izboljševanje prostorskih možnosti, kadrovske utrjevanje društev in organizacij, večja organizacijska povezanost izvajalcev in porabnikov kulture, usposabljanje kadrov, oblikovanje programov in podobno.

Med konkretnimi sklepi, ki so jih ob zaključku razprave sprejeli, je tudi sklep, ki zavezuje krajevne konference SZDL, da obravnavajo kulturno dejavnost na svojem območju, in dejavnost društev, ki delujejo v okviru krajevnih skupnosti, ter seveda to razpravo prenesejo tudi v organe krajevne skupnosti.

KAKO SMO URESNIČEVALI LETNI IN OPERATIVNI PLAN REMONTOV V LETU 1976

Na osnovi analiz preteklega obdobja, delamo obračune in ugotovljamo spešnost dela po posameznih področjih. Čimbolj je področje dela pomembno, toliko bolj podrobna mora biti analiza in na osnovi sprejeti zaključki za nadaljnje delo. Iz teh analiz moramo potegniti vse pozitivne strani, pa tudi slabosti, da bo naše delo v prihodnje boljše.

V letu 1976 smo na področju programiranja remontov proizvodnih naprav napravili precejšnjo spremembo, tako da smo že z letnim planom dali prednost enodnevnim remontom, to je, da smo enodnevne remonte programirali na večjih proizvodnih agregatih. V kakšnem obsegu smo to uspeli realizirati, bo razvidno iz nadaljevanja. Najprej pogledimo, kako stojimo s plani večdnevni remontov proizvodnih naprav.

Z letnim planom smo v letu 1976 programirali skupno kar 212 večdnevni remontov, seveda je bil to bolj okvirni program. Na osnovi tega pa smo s sodelovanjem vzdrževalnih vodij iz posameznih proizvodnih obratov mesečno izdelovali operative plane. To sodelovanje je bilo nekje boljše, drugje slabše. V operative mesečne plane smo iz letnega plana prenesli le 125 večdnevni remontov ali 58,96 % od z okvirnim letnim planom predvidenih remontov. Remontna dela pa smo v letu 1976 dokončali samo na 102 remontih, kar predstavlja 81,6 % od z operativnimi plani predvidenih, v odnosu na letni plan pa to predstavlja le 48,11 %.

Skupno pa smo v mesečne operative planes vnesli v letu 1976 kar 212 večdnevni remontov, to je, ravno toliko, kot smo jih predvidevali z letnim planom. Razlika je le v tem, da so se ti remontni nanašali na druge proizvodne agregate, kot smo jih z remontnim planom za leto 1976 predvidevali.

Od 212 s plani predvidenih remontov smo jih dokončali na 160 napravah ali 75,47 %, med letom pa smo odložili kar 51 večdnevni remontov ali 24,06 %, remontna dela pa bomo v letu 1977 nadaljevali samo na enem večdnevni remontu.

Skupno smo za te remonte predvidevali 20.609 delovnih ur, dejansko pa smo zanje porabili 20.258 delovnih ur ali 98,29 %. Pri tem pa je potrebno poudariti, da se precejšnje število remontov izvaja samo po osem ur dnevno, nekaj po 12 ur, vsi remontni SM, električnih in valjavnih peči pa po 24 ur dnevno.

Poglejmo nekaj posameznih podatkov. V letu 1976 smo poleg rednih remontov SM in EP imeli v jeklar nah še veliko popravilo SM peči 03. Zaradi tega popravila peč kar 2.112 ur ni obratovala. To popravilo je bilo v letu 1976, tako po času trajanja kakor tudi glede finančnih sredstev, največje delo vzdrževanja. Vsa dela, razen gradbenih del in ognjeodporne obzidave, smo izvedli z lastnimi vzdrževalci. Poleg tega smo imeli v SM jeklarni še 33 glavnih in vmesnih remontov SM peči. Zaradi teh del SM peči kar 7344 ur niso obratovala, kar povprečno na eno peč odpade 222 ur in pol. Seveda pri tem ni všteto tudi ogrevanje peči, tako da so obratovalni zastoji še nekaj večji. Če temu prištejemo še sanacijo tretje SM peči, se število izgubljenih ur povzpne kar na blizu 10.000 ur, to pa je razmeroma veliko in nedvomno močno vpliva na samo proizvodnjo. Poleg remontov SM peči smo v lanskem letu namenili razmeroma dosti pozornosti preventivnemu vzdrževanju transportnih naprav v jeklarni, predvsem vlagalnim strojem. Tedensko smo imeli na enem vlagalnem stroju osemurni remont.

Na električnih pečeh smo v letu 1976 imeli poleg 44 enodnevnih remontov, za katere smo skupaj porabili 986 ur in 30 minut, ali povprečno na en remont 22 ur in 25 minut, še tri večje remonte v skupnem trajanju 297 ur in 25 minut. Tako obe električni peči zaradi remontnih del kar 1.283 ur in 55 minut nista obratovali. Kolikor bi bil pri zadnjem remontu ASEA električne peči gotov nov plašč, bi bil remont še daljši, ker bi zajel večji obseg dela. Skupno z remontom EL peči imamo tudi remonte na 80 Mp in 125 Mp livnem žerjavu. Pri glavnem remontu pa imamo tudi remont 50 Mp zakladalnega žerjava. Vsa remontna dela na EP, razen ognjeodpornih obzidav, delamo z lastnimi vzdrževalci.

Poleg teh del v jeklarni smo imeli v letu 1976 še večje remonte v valjarni debele pločevine. Pri tem remontu so bile zajete vse valjavniške naprave in ogrevne peči. Zaradi remontnih del valjarne debele pločevine kar 360 ur niso obratovali, pri tem pa ni všteto čas sušenja. Tudi ta remont smo, razen gradbenih del, katera so bila letna zaradi zamenjave temeljev grebenjakov zelo obsežno, in ognjeodporne obzidave, opra-

vili z lastnimi vzdrževalci, kar že v let nazaj nismo uspeli.

V valjarni bluming za leto 1976 bilo predvidenih večjih remontov razen remontov posameznih strojev naprav in tridnevnega remonta bluminga, katerega pa nismo izvedli zaradi pospešene proizvodnje zadnjem kvartalu leta. V valjarni bluming pa smo imeli v letu 1976 25 enodnevnih remontov. Skupaj ti remontni trajali 227 ur in 50 minut ali 9 ur 11 minut povprečno na remont. Remonte globinskih peči smo izvedli po predvidenem programu, tako smo imeli dva manjša remonta peči I in II, na globinski peči III pa smo izvedli sanacijo temeljev kakor tudi generalno popravilo ostalih delov peči. Zaradi predvidenih del naj bi bila peč izven obratovanja 52 dni ali 1.284 ur, z dobro organizacijo vseh del pa nam je uspelo celotna dela izvršiti kar za deset dni pred rokom. Tako smo izgubili 1.008 ur. Predčasno dokončanje dela na globinski peči je bil lep prispevek k prizadevanjem za doseg čim boljših rezultatov proizvodnje v zadnjih mesecih.

Programiranega letnega remonta valjarne žice, v trajanju dvanajst dni, nismo izvedli, pač pa smo remonta dela na valjavniških napravah izvedli v času okvare potisne peči in elektromotorja. Skupno je popravilo trajalo deset dni ali 239 ur. Enodnevnih remontov pa smo v valjarni žice izvedli kar 45, v skupnem trajanju 367 ur, ali 8 ur in 15 minut povprečno na en remont. Skupno valjarna žice zaradi remontnih del 606 ur ni obratovala.

V letu 1976 pa nismo tudi izvedli generalnega remonta plavža št. 1, čeprav smo ga planirali. Remont plavža bo predvidoma v septembru 1977. Na ostalih proizvodnih napravah na plavžu in aglomeraciji smo izvedli samo 43,47 % popravil.

Vzdrževalci v obratih hladne prodave pa so predvideni letni program popravil izpolnili le 50 %, sicer so skupno izvedli 57 večdnevni remontov. Enodnevne remonte imamo sami v jeklovleku, izvedeni pa so bili vsi planirani.

Skupno smo imeli v letu 1976 programiranih 582 enodnevnih remontov, izvedli pa smo jih le 434 ali 74,57 %. Za te remonte smo programirali skupno 3.965 ur, dosegli pa smo jih 4.060 ali 102,16 %.

Kolikor bi hoteli ob sklepu narediti analizo uspešnosti dela, lahko rečemo, da izpolnitev letnega plana le z 48,11 % na eni strani ni poseben uspeh, na drugi strani pa, če upoštevamo, da so posamezni proizvodni agregati v takem stanju, da ni bil potreben po remontih, česar pa pri stavljanju letnega remontnega plana nismo mogli predvidevati, je to tudi del uspeha.

Morda bi za neuspeh programiranja lahko šteli to, da smo operative mesečne planes remontov izpolnili komaj 75,47 %, posebno se zato, kar smo 54 večdnevni remontov vnesli v operative planes že v teku posameznega meseca. Tak način delovanja povzroča posebne težave pri programiranju potrebnega števila ljudi za remonte iz posameznih strokov vzdrževalcev. Pri izvajanju operativnih planov enodnevnih remontov nam je povzročalo največ težav preveliko angažiranje vzdrževalcev iz centrale (predvsem gre to za strojne ključavničarje). Drugo težavo pa smo imeli v tem, da so bili večkrat spremenjeni datumi enodnevnih remontov, to je, v tistih obratih, ki nimajo opredeljenih dni v tednu za enodnevne remonte.

V letu 1977 bomo morali vse omenjene pomanjkljivosti odpraviti, razbremeniti delavce iz remontnih delavnic pri enodnevnih remontih in nameniti več pozornosti organizaciji dela pri posameznih remontih. Če bomo hoteli v novi organiziranosti vzdrževanja zadovoljiti zahteve proizvodnje glede vzdrževanja proizvodnih naprav, bomo tem vprašanjem morali nameniti več pozornosti. Seveda bo z uspešnostjo dela vzdrževalcev povezan tudi dohodek TO Vzdrževanja.

Stane Torkar
Referent za remonte

POŠKODBE V DECEMBRU IN LETU 1976

Iz podatkov, ki nam jih je posredovala služba za varstvo pri delu, je bilo v decembru na delovnih mestih poškodovanih 38 sodelavcev in izgubljenih 568 delovnih dni. Na poti v službo je bilo pet poškodb in 53 izgubljenih delovnih dni.

Pregled poškodb po temeljnih organizacijah je naslednji: TO Talilnice šest poškodb – 76 dni, TO Valjarne 10 poškodb – 150 dni, TO Hladna predelava 11 poškodb – 191 dni, TO VET pet poškodb – 92 dni, hladna valjarna Bela tri poškodbe – 25 dni ter DS SS tri poškodbe – 34 dni.

V TO Talilnice, hladni valjarni Bela ter v DS SS poškodb na poti v službo niso imeli. Dve poškodbi in 19 izgubljenih dni so imeli v TO Valjarne, prav tako dve poškodbi in osem dni v TO Hladna predelava in eno poškodbo ter 26 izgubljenih dni v TO VET.

Zbrani so tudi podatki o poškodbah v letu 1976. Na delovnih mestih je bilo poškodovanih 354 sodelavcev in izgubljenih 6.100 delovnih dni. Na poti v službo je bilo v minulem letu 58 poškodb in 706 izgubljenih dni. Podatki so ugodni, če jih primerjamo s poškodbami v letu 1975, ko je bilo na delovnih mestih poškodovanih 456 sodelavcev in izgubljenih 10.138 delovnih dni. Poškodb na poti v službo je bilo 53, oziroma pet manj kot v lanskem letu, vendar je bilo zaradi teh poškodb pet manj kot v lanskem letu.

ELEKTROENERGETSKA BILANCA ZA LETO 1976

(Nadaljevanje s 1. strani)

višek v proizvodnji električne energije. Ker pa je izgradnja novih kapacitet v zaostanku, je predvideni letošnji primanjkljaj nekoliko večji, kot pa predvideva bilanca za obdobje 1976 – 1980.

SR Slovenija ima s 1. 1. 1977 instaliranih 1206 MW, in to 482 MW v hidroelektrarnah in 724 MW v termoelektrarnah. Predvidena proizvodnja bo znašala:

v hidroelektrarnah	2.499 GWh
v termoelektrarnah	3.902 GWh
skupaj	6.401 GWh
plus	566 GWh

prejema iz SR BiH. V tem so zajete tudi industrijske elektrarne, in sicer 100 GWh iz hidroelektrarn in 327 GWh iz termoelektrarn. Tako bo znašala razpoložljiva električna energija 6.965 GWh. Ta razpoložljiva proizvodnja in pogodbeni dobava iz SR BiH pa pokriva le 93,8 % predvidene porabe električne energije, ki znaša 7.429 GWh. Tako nastopa manjko 464 GWh, ki naj bi bil dobavljen iz uvoza. Ta primanjkljaj je v posameznih mesecih tudi do 15 %.

Posebni, oziroma največji odjemalci planirajo porabo 2.019 GWh, in sicer:

Kidričevo	900 GWh,
Ruše	408 GWh,
Štore	192 GWh,
Ravne	202 GWh,
Jesenice	317 GWh.

Ta poraba je za 160 GWh ali 8,6 % večja kot v lanskem letu. V preteklih letih je bil porast bistveno manjši, in sicer le okoli 1 %. Želazarna Jesenice povečuje porabo od lanskega leta za 12 %, zaradi pričetka obratovanja hladne valjarne Bela, medtem ko je pri drugih odjemalcih porast manjši.

Odvzem na distribucijski mreži je predviden 4.768 GWh, kar je za 316 GWh več kot v preteklem letu. To je tudi triletna povprečna rast (7,5 %).

V letu 1977 je predviden pričetek obratovanja novih elektroenergetskih kapacitet:

HE Moste IV., agregat 8,2 MW, ki pa bo še v poizkusnem obratovanju, zato v bilanci ni upoštevan. Poleg tega je to prečrpalna elektrarna in bo proizvodnja pokrita s porabo.

TE Trbovlje, dva plinska agregata z 29,5 MW, in povečanjem 28 MW v stari elektrarni.

TE Šoštanj blok V., moči 294 MW, kjer je predviden pričetek obratovanja konec oktobra 1977.

380 kV mreža, ki bo omogočala boljše povezavo in dobavo električne energije. Predviden pričetek obratovanja je konec leta 1977.

Tudi izgrajene industrijske elektrarne prevzemajo pomemben del proizvodnje, to je, 327 GWh, kar je kar za 127 GWh več kot lansko leto. To je omogočeno z novimi kapacitetami, zgrajenimi v letu 1976.

V vsem sistemu proizvodnje ni velike rezerve. Obstaja le rezerva za izpad agregatov skupne moči 95 do 131 MW (različno po posameznih mesecih), če ta rezerva seveda ni porabljena zaradi nizke proizvodnje hidroelektrarn. Taka rezerva torej ne zadošča v primeru izpada največjega slovenskega agregata v mreži, to je, 275 MW. V takih primerih je nujno dobiti pomoč iz drugih predelov Jugoslavije ali iz uvoza.

Iz teh navedb je razvidno, da je elektroenergetska situacija v letu 1977 še kritična, zato sta potrebni racionalna poraba ter pospešitev izgradnje začetih novih kapacitet. Racionalna poraba in štednja pa bosta potrebni tudi zaradi večje cene, ki bo vplivala na stroške proizvodnje.

N. Š.

IZOBRAŽEVANJE IN DELOVNA MESTA V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

ZAHTEVANA IZOBRAZBA NA DELOVNIH MESTIH JE ODRAZ ZAHTEVNOSTI DELA

Osnovni smisel iskanja zahtevane izobrazbe na delovnih mestih (ali bolj natančno, v pozicijah) je naslednji: čim večja je zahtevnost in kompliciranost delovnega procesa (tehnike, tehnologije), tem večjo izobrazbo in strokovnost proces zahteva. Delovne naloge torej v veliki meri narekujejo profil delavca, čeprav je večkrat tudi obratno: profil delavca določa vrsto in zahtevnost opravil.

Ob predpostavki, da so »napake« pri določanju zahtevane izobrazbe med obrati enake (o izvoru teh napak smo že razpravljali), lahko izračunamo medsebojna razmerja v nivoju pozicij. Zaradi nerešene enotne jugoslovanske ali vsaj slovenske klasifikacijske lestvice smo se zaenkrat zatekli h ključu (po J. Brekiću) in ga delno prilagodili. Ta ključ ima naslednje teže za posamezne stopnje:

nepopolna osnovna šola	1,0
popolna osnovna šola	1,5
poklicne šole (ozki profil)	2,5
delovodske in poslovodske šole	3,0
štiriletna srednje šole	3,3
višje šole	3,8
visoke šole	4,5

PREGLED STRUKTURE POZICIJ GLEDE NA ŠOLSKO IZOBRAZBO

Iz grafičnega prikaza je razvidno, da so med obrati in sektorji (stanje z dne 29. 2. 1976) velike razlike v strukturi pozicij in s tem verjetno tudi v strukturi dela. TO z izrazito izenačenostjo pozicij je VET, v katerem močno prevladuje nivo poklicne šole in delno ozkega profila, v večini obratov VET je takih pozicij celo več kot tri četrtine. Pomembno nižjo strukturo pozicij ima le transport. TO VET ima hkrati procentualno največ pozicij, pri katerih se zahteva štiriletna srednja šola, delno pa tudi višja in visoka šola. Pozicije med obrati ostalih TO (Tališnice, Valjarne in Hladna predelava) so toliko različne, da te TO glede tega ne predstavljajo nobene homogene enote, ampak lahko obravnavamo le posamezne obrate.

Največ pozicij na nivoju nepopolne osnovne šole imajo obrati martinarna, šamotarna in jeklovlek. Na nivoju popolne osnovne šole izrazito izstopa elektrodni obrat, ki ima tukaj skoraj 80 % vseh pozicij. Preko polovice vseh pozicij imajo na tem nivoju še obrati: martinarna, elektro jeklarna, šamotarna, valjarne, elektro jeklarna, šamotarna, valjarne, valjarne, valjarne, vratni podboji in žebjarna.

Na nivoju poklicne šole in delno ozkega profila prednjači — kot že rečeno — večina obratov v TOZD VET, med ostalimi obrati pa imajo preko polovice pozicij livarna (ki je tudi sicer zelo homogen obrat), valjarne žice, valjarne 2400, žičarna in profilarna.

Na nivoju delovodske šole je delež po večini obratov zelo enakomeren in se giblje najpogosteje med 3–5 %.

Izjema je RTA, ki nima tukaj nobene pozicije.

Na nivoju štiriletnih srednjih šol ima največji delež pozicij RTA

(22,4 %), sledijo jeklovlek (7,1 %), strojne delavnice (6,9 %), ETE (5,6 %) in VEN (5,5 %). Vsi ostali obrati imajo delež, ki je manjši kot 5 %.

Na nivoju višjih šol je delež pozicij po obratih zelo nizek, z izjemo RTA. Na nivoju visokih šol pa je zastopnost bolj enakomerna, nekoliko prednjačita VEN in elektro jeklarna.

Tudi znotraj DSSS je med sektorji velika različnost, v celoti pa je struktura pozicij izrazito višja kot pri TOZD. Najnižje povprečne pozicije ima nedvomno sekretariat, najvišje pa FRS, prodajni sektor in SEO. Specifično sliko kaže FRS, ki je brez pozicij na najnižjih nivojih ter z večino na nivoju srednje (56,1 %) in višje šole (32,1 %).

Vseh razmerij seveda ni smiselno besedno opisovati, ker so nazorno prikazana na sliki 5.

SKUPNA MERA: INDEKS V IZOBRAŽBENIH ZAHTEVAH PO POZICIJAH

Po opisanem ključu smo izračunali, kakšen je skupni indeks glede izobrazbenih zahtev po pozicijah. Indeks je tem višji, čim večja je vsota zmnožkov med odstotki pozicij po posameznih izobrazbenih stopnjah in teži teh stopenj. Rezultati odkrivajo naslednjo sliko, ki jo prikazujemo po vrstnem redu — od najvišjega do najnižjega.

Vrstni red	Sektor ali obrat	Indeks
1	FRS	3,52
2	Prodajni sektor	3,47
3	SEO	3,32
4	TKR	3,20
5	Novogradnje	3,16
6	RTA	2,80
7	Nabavni sektor	2,64
8	VEN	2,63
9	Kadrovski sektor	2,61
10	Strojno vzdrževanje	2,60
11	Strugarna valjev	2,53
12	Gradbeno vzdrževanje	2,51
13	Strojne delavnice	2,47
14	PIV energija	2,46
15	ETE	2,41
16	Livarna	2,36
17	Valjarne žice	2,28
18	Žičarna	2,28
19	Profilarna	2,21
20	Valjarne 2400	2,18
21	Jeklovlek	2,15
22	Plavž	2,10
23	Vratni podboji	2,09
24	Hladna valjarne (Jesenice)	2,09
25	Valjarne Bela	2,04
26	Žebjarna	1,99
27	Elektro jeklarna	1,97
28	Valjarne profilov	1,95
29	Transport	1,83
30	Martinarna	1,75
31	Elektrodni	1,74
32	Šamotarna	1,72
33	Sekretariat	1,72

(Opomba: Razvrščanje ob istih vrednostih je izvedeno s pomočjo tretje decimalke, ki ni navedena.)

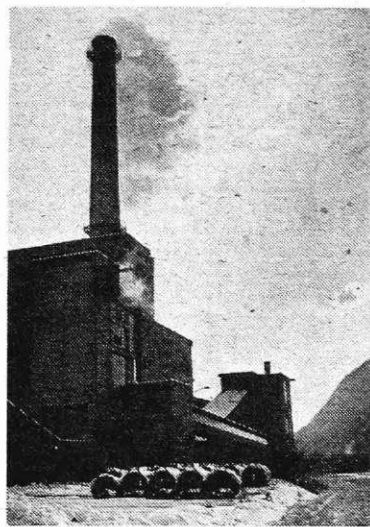
Preglednica nam nudi zanimive — in morda na mnogih mestih presenetljive, oziroma nepričakovane — podatke o splošnem nivoju pozicij glede zahtevane šolske izobrazbe in s tem posredno tudi o zahtevnosti in strukturi dela po izobrazbi. Menimo

pa, da predpostavka o enakosti »napak« pri postavljanju izobrazbenih zahtev ni čisto na trdnih tleh in zato je primerjave treba gledati z določeno rezervno. Prav tako je pomembno, že po stari statistični logiki, bolj upoštevati absolutne razlike v vrednosti indeksov kot pa zgolj vrstni red ali rang, ki je lahko varljiv.

Vsekakor pa tabela sili k razmišljanju, ne nazadnje k razmišljanju o bodočem usmerjanju izobraževalnih naporov.

Pripomniti moramo, da so podatki že nekoliko stari in poleg tega krojeni še po stari organizacijski shemi, ki jo prav sedaj spreminjamo. Še bolj pomembna pa je pomanjkljivost, da nimamo izračunane indeksa dejanske izobrazbenosti delavcev; primerjava med zahtevami in izpolnjevanjem teh zahtev bo namreč odskočna deska za bolj praktične zaključke. Tega dela ne bomo opravljali za nazaj, ampak za nove TO in delovne skupnosti. Prav njim bodo tovrstni podatki lahko v oporo pri snovanju delovnih mest ter izobraževanja kot nujne sestavine v sodobni organizaciji združenega dela.

Franc Belčič

Železarski globus

BRAZILIJA

Železarno Usiminas bodo v bližnji prihodnosti modernizirali in ji povečali proizvodne zmogljivosti na 3,5 milij. ton surovega jekla letno. Da bodo to lahko dosegli, bodo porabili 250 milij. dolarjev. Ta denar pa bo kot kredit posodila zvezna vlada. Poleg tega bodo zgradili tudi novo jeklarno, v kateri bodo s pomočjo kisikovih konvertorjev pridobivali surgo jeklo.

BRAZILIJA

Pet japonskih železarskih družb in brazilska državna rudarska družba Companhia Vale do Rio Doce so ustanovile skupno rudarsko družbo za izkoriščanje rudnikov železove rude Capanema v brazilski zvezni državi Minas Gerais. Strokovnjaki novo ustanovljene družbe predvidevajo, da bodo letno nakopali 11 milij. ton železove rude. Z redno proizvodnjo pa bodo pričeli v drugi polovici leta 1980.

ORGANIZACIONI ODBOR
JUGOSLAVENSKE IZLOŽBE
IZUMA, TEHNIČNIH UNAPREDEKOV IN NOVIČET

DODJELJUJE

PRIZNANJE

SLOVENSKE ŽELEZARNE - LJUBLJANA
ŽELEZARNA JESENICE

ZA USPEŠNO IZOBRAŽEVANJE NA IZLOŽBI

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 24. 1.	BEŠTER FELIKS	MENCINGER STANE
TOREK – 25. 1.	PRISTAVEC BOŽIDAR	MOLAN IVAN
SREDA – 26. 1.	NOVAK FRANC	KAVČIČ IVAN
ČETRTEK – 27. 1.	VEHAR JANEZ	SVETINA BOGOMIR
PETEK – 28. 1.	TORKAR STANE	RAVNIHAR PETER
SOBOTA – 29. 1.	TRONTELJ MARJAN	SEKLOČA PETER
NEDELJA – 30. 1.	LOGAR IGOR	ISKRA BRANE

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 24. do 29. januarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. in IV. obratna ambulanta,
popoldan: II. obratna ambulanta.
V soboto, 29. januarja, samo dopoldan I. obratna ambulanta.

Zobna ambulanta:
dopoldan: II. zobna ambulanta,
popoldan: I. zobna ambulanta.
V soboto, 29. januarja, samo dopoldan II. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

OBVESTILO ZA VOLITVE

V četrtek, 27. januarja 1977, bomo delavci TOZD in delovnih skupnosti v Železarni volili delegate v delavske svete in odbore samoupravnih delavske kontrole temeljnih organizacij in delovnih skupnosti. Volišča bodo večinoma na istih mestih, kot so bila ob referendumu, vendar jih objavljamo za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti.

volijo na volišču:	Delavci TO ali delovne skupnosti
PLAVŽ	– asistentska pisarna plavža
JEKLARNA	– jedilnica martinarne
LIVARNA	– delovodska pisarna jeklovlarne 2
VALJARNA BLUMING	– pisarna obratovodstva valj. Bela
STEKEL	– sejna soba v upravni stavbi na Javorniku
VALJARNA ŽICE	– pisarna obratovodstva valjarne žice Bela
IN PROFILOV	– pisarna obratovodstva valjarne profilov Javornik
VALJARNA DEBELE	– OTOP
PLOČEVINE	– sejna soba HVŽ
HLADNA VALJARNA	– sejna soba v upravni stavbi na Javorniku
JESENICE	– sejna soba vratnih podbojev
ŽIČARNA	– pisarna vodje proizvodnje jeklovleka na Beli
PROFILARNA	– pisarna obratovodstva elektrodnega obrata
VRATNI PODBOJI	– jedilnica žebjarnarje
JEKLOVLEK	– asistentska pisarna strojnih delavnic Jesenice
ELEKTRODE	– strugarna valjev Javornik
ŽEBJARNA	– sejna soba VET Jesenice
STROJNE DELAVNICE	– jedilnica mehanike delavnice Javornik
REMONTNE DELAVNICE	– skladišče RTA – Bela
VZDRŽEVANJE	– sejna soba VET – Jesenice
ENERGETIKA	– mehanična delavnica Javornik
TRANSPORT	– aneks hladne valjarne Bela
HLADNA VALJARNA BELA	– pisarna obratovodstva PIV
DRUŽBENA PREHRANA	– sejna soba transporta
KADROVSKE IN SPLOŠNE	– sejna soba v upravni stavbi hladne valjarne Bela, soba 11 – I. nadstropje
ZADEVE TER INFORMIRANJE	– uprava družbene prehrane
KOMERCIJALNA IN FINANCE	– čakalnica sprejemne pisarne
EKONOMIKA, TEHNIČNA	– prodajni oddelek soba št. 7, pritličje
KONTROLA, RAZISKAVE	– OTK, I. nadstropje
IN NOVOGRADNJE	

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranja

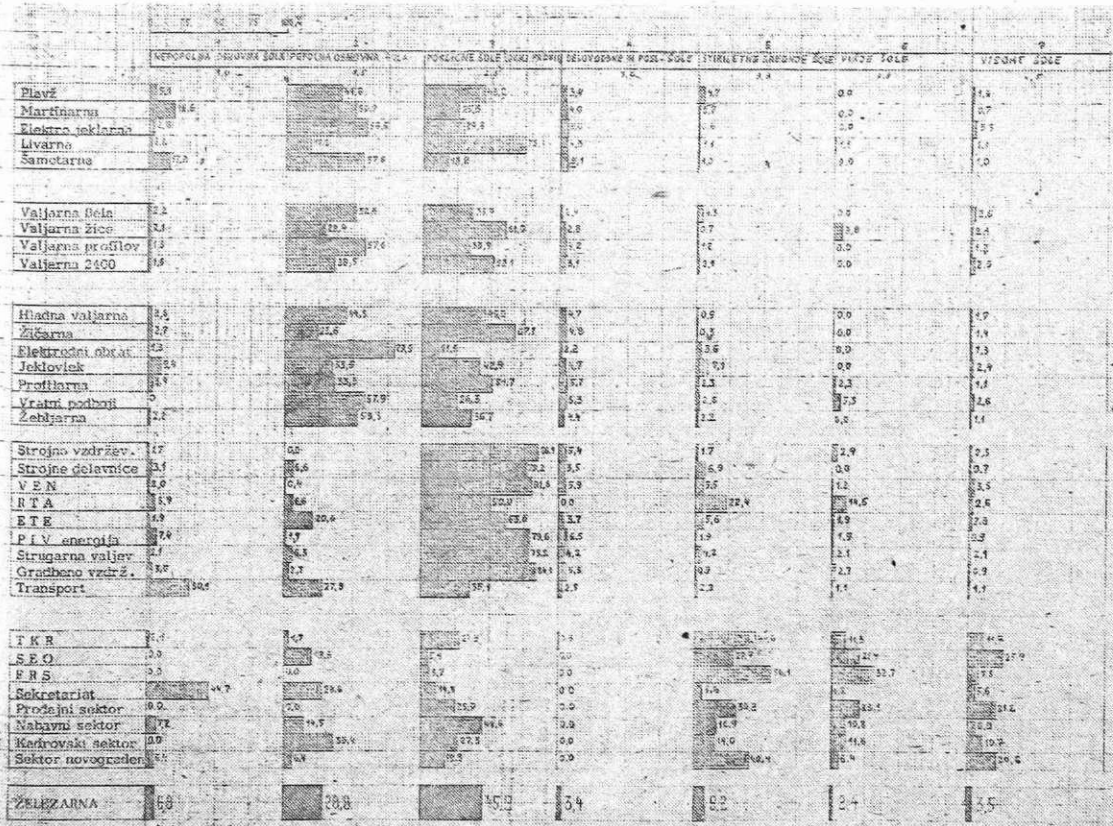
VABILO NA PREDAVANJE

Društvo rudarskih in metalurških inženirjev in tehnikov Jesenice vabi na predavanje z naslovom:

REKONSTRUKCIJA VALJARNE ŽICE IN VPLIV LE-TE NA OSTALE OBRATE.

Predaval bo Janko Perne iz sektorja Novogradenj. Predavanje bo v sredo, 26. januarja, ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine.

Vabi odbor

Slika 5: Struktura pozicij glede na šolsko izobrazbo

35. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik DS TOZD VET Anton Pintar je sklical 35. redno sejo 10. januarja z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov 33. in 34. seje DS, razpis referenduma in volitev v samoupravne organe novih TO ter imenovanje volilnih organov, poročila odborov in komisij pri DS TOZD VET, reševanje prispelih vlog in vprašanj ter odgovori članov DS.

Pregled izvajanja sklepov 33. in 34. seje DS, ki ga je podal direktor TOZD VET, so vzeli na znanje. V nadaljevanju se je DS ugotovil, da so SDS TOZD VET od 22. do 31. 12. 1976 z večino glasov sprejele samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TO in statute TO. DS je smatral, da so pripombe SDS za spremembe sporazuma in statute takega značaja, da je del spreminjalnih predlogov sprejemljiv in je vnesen v sporazum in statut, del predlogov pa je potrebno vnesti v ustrezne pravilnike, oz. poslovnike. Ugotovil je tudi, da del pripomb zaradi zakonskih omejitev ni sprejemljiv. Nadalje je ugotovil, da so podani pogoji za razpis referenduma in kasneje volitev v samoupravne organe novih TO.

Z ozirom na to, se je delavski svet odločil, da razpiše referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev TO in sprejem statute TO. Referendum je bil v času poročanja izveden, in sicer 14. januarja. Za izvedbo referenduma je DS imenoval pet komisij, in sicer za sestavo imenika glasovalcev in pet komisij za spremljanje glasovanja. Odločil je, da se rezultate referenduma ugotovi in objavi 15. januarja. Nadalje je DS odločil, da se razpišejo volitve v delavske svete in odbore samoupravne delavske kontrole v temeljnih organizacijah Vzdrževanje, Remontne delavnice, Strojne delavnice, Energetike in Transporta ter za izvedbo le-teh imenoval komisijo za sestavo imenika in pa komisije za ugotavljanje glasovanja po vseh petih temeljnih organizacijah sedanje TOZD VET. Odločil je, da se kandidacijski zbori izvedejo od 15. do 22. januarja po SDS. V tem času se tudi izvede podpisovanje izjav o sprejemu aktov, ki so bili sprejeti z referendmom.

Na seji so sprejeli poročila o delu odborov in komisij v pretekli mandatni dobi, in sicer:

- odbora za kadre in medsebojna razmerja, ki ga je podal predsednik Ignac Juran;
- odbora za dohodek in nagrajevanje, ki ga je podal predsednik Viko Smolej;
- odbora za gospodarstvo, ki ga je podal predsednik Bogomir Svetina;
- odbora za delovno varnost, ki ga je podal predsednik Drago Košir;
- komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti, ki ga je podal predsednik Franci Kalan;
- komisija za rac. in novatorstvo poročila zaradi bolezenske odsotnosti predsednika ni podala;

- odbora samoupravne delavske kontrole, ki ga je podal predsednik Marijan Veber.

Sprejeli so tudi spremembe normative v novih vzdrževalnih TO, in sicer: delovna mesta v pripravah dela, delovna mesta v grupi za tehnične izboljšave delovnih naprav in delovna mesta v računovodstvih in administraciji novih TO. Nadalje je DS sprejel nov, spremenjen samoupravni sporazum o izločanju, združevanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko graditev v občini Jesenice za obdobje 1976-80, ki sloni na dogovorjeni minimalni stopnji za stanovanjsko gradnjo, in sicer 7% od bruto osebnih dohodkov in se deli na stopnjo, s katero samostojno razpolagajo podpisniki sporazuma, stopnjo družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu, stopnjo obveznega združevanja sredstev za kreditiranje stanovanjske graditve in stopnjo, ki jo podpisniki sporazuma namenijo za gradnjo dijaških in študentskih domov. DS je obravnaval in sprejel pristop k samoupravnemu sporazumu o konstituiranju in oblikovanju medsebojnih razmerij zavarovalcev, združenih v zavarovalni skupnosti TRIGLAV, ter imenoval delegata v industrijsko rizično skupnost zavarovalnice Triglav.

Na osnovi izračunanega prihranka predloga tehnične izboljšave »povezava cevovoda VT vode s hladilnim cevovodom na Beli«, je DS avtorju priznal drugo rento ter ob koncu sklenil, da ob izteku svojega dela v tej mandatni dobi daje vse priznanje odborom in komisijam ter poslovnim organom za vzorno sodelovanje in za uspešno opravljanje dela v TOZD VET.

VABILO UPOKOJENCEM

Osnovna organizacija sindikata elektrovzdrževanja organizira v soboto, 22. januarja, ob 18. uri v prostorih hotela Svoboda na Bledu zaključni občni zbor.

Upokojence - bivše sodelavce vabimo, da se ob dnevu zboru udeležijo v čim večjem številu. Vabljeni tudi svoji.

Prijave sporočite tov. Srpcičevi na interni telefon Železarne 497.

10 sindikata

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulem tednu smo prejeli še tri zapisnike samoupravnih delovnih skupin o razpravi o samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev in statute temeljne organizacije, seveda z zamudo, in jih zato ne bomo obravnavali.

Samoupravna delovna skupina livna jama 1 je obravnavala postopek prenehanja lastnosti delavca zaradi neopravičenih izostankov in so se strinjali, da je treba proti kršiteljem hitro in strogo ukrepati.

Samoupravna delovna skupina lahka proga 1 je obravnavala plan za leto 1977, naloge in problematiko obrata ter tehnološko disciplino. Dogovorili so se, da bodo do konca izkoristili stare rezervne dele in nove naročili le v najbolj nujnih primerih zato, ker njihov obrat »umira«. Prav tako so se dogovorili, da letos ne bodo koristili kolektivnega dopusta, ker za to ni več potrebe, saj so lani ukinili eno izmeno in popolnili posade tako, da dopuste lahko koristijo po planu in zaradi tega ne bo zastojev.

Samoupravne delovne skupine so že začele razpravljati o kandidatih za delegate samoupravnih delovnih skupin v delavskih svetih temeljnih organizacij in o kandidatih za člane odborov samoupravne delavske kontrole. V valjarni profilov je o tem že razpravljala samoupravna delovna skupina adjuvstva 1, v žebljarni samoupravne delovne skupine obratovodstva, žebljarna 1, 2 in 3 ter zavijalnica žebljarne. V vzdrževanju samoupravna delovna skupina vzdrževanje hladne valjarne Bela in na transportu samoupravna delovna skupina avtomobilski prevozi.

Na sestanku samoupravne delovne skupine žebljarna 3 pa so, poleg naštetega, obravnavali še obratne zadeve, zlasti o delu pomočnikov žebjarjev, kako je treba ravnati z žico iz Poljske, da se ne bo medla pri odvijanju, in kako je treba brusiti Vidia dleta. Tudi samoupravna delovna skupina vzdrževanje hladne valjarne Bela je obravnavala obratne zadeve. Z orodjem niso zadovoljni, prav tako pa imajo tudi težave s skladiščnimi markicami, ki jih sploh ni.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje - Milan Polak

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

VALJARNA ŽICE

Seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 23. decembra. Največ pozornosti so posvetili pripravi na delovno konferenco, kjer naj bi oblikovali strukturo in program dela sindikalne organizacije, ki bo v prihodnje združena s sedanjo osnovno organizacijo v valjarni profilov. Referenta za šport in rekreacijo naj pripravita poročilo. Glede same združitve obeh osnovnih organizacij sindikata menijo, da je potrebna že zaradi enotne politike samoupravnih organov, medtem ko naj bi se vsa ostala aktivnost odvijala tudi v prihodnje tako kot doslej. Posamezne aktivnosti (športna in rekreacijska dejavnost) ter sredstva za socialno pomoč je treba predvideti za vsak obrat posebej.

Štirim sodelavcem so odobrili denarno pomoč.

VRATNI PODBOJI

Šesta redna seja izvršnega odbora je bila 24. decembra. Za podelitev priznanja OF v letu 1977 nimajo ustreznega kandidata. Sodelavcu Maksu Noču so odobrili denarno pomoč zaradi daljše bolezenske odsotnosti. Članom izvršnega odbora OO sindikata so naročili, da pripravijo poročila za letno konferenco OO sindikata.

LIVARNE

Deseta redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 24. decembra. Delovna konferenca osnovne organizacije sindikata bo predvidoma 21. januarja v prostorih Kazine. Upokojenim sodelavcem so poslali novoletno čestitko in obiskali sodelavca Franca Široka v domu dr. Franceta Berglja na Jesenicah. Sredstva »od pogodbenih del« naj bi prenesli na blagajno osnovne organizacije sindikata livarne.

DELOVNA KONFERENCA V STROJNIH DELAVNICAH

V petek, 24. decembra, je bila v prostorih Kazine delovna konferenca osnovne organizacije sindikata. Poleg 110 članov sindikata iz strojnih delavnic, so se delovne konference udeležili Stane Torkar, predsednik sindikalne organizacije TOZD VET, Stefan Ščerbic, predsednik tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata, in direktor TO VET Miroslav Noč.

Valentin Klnar, predsednik osnovne organizacije sindikata, je poročal o opravljenem delu. Dalj časa se je zadržal pri javni razpravi o osnutku zakona o združenem delu, ki je bil v zvezi s skupščini sprejet tik pred dnevom republike. V strojnih delavnicah so javni razpravi osnutka zakona o združenem delu posvetili precejšnjo pozornost in so obravnavo organizirali na dveh sestankih.

Iz poročila je razvidno, da so nekateri problemi, ki so jih obravnavali že v letu 1975, v strojnih delavnicah še vedno prisotni. Predsednik je omenjal pravilnik o napredovanju na delovnem mestu. Kljub številnim razpravam in popisih delovnih mest, še vedno ostajamo pri dosedanjem sistemu delitve dohodka. Samoupravne delovne skupine ter izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata zahtevajo uveljavitev tega pravilnika, ki pa še ni bil v javni razpravi. Postavljeno je bilo vprašanje, kaj delajo pristojne službe, ki jih ni malo. Prav tako je bilo postavljeno vprašanje stimulacijskega dodatka, ki je pri delitvi vedno sporen.

V poročilu predsednika je obravnavana tudi prekatizacija delovnih mest, ki je izključno namenjena kvalificiranim in visokokvalificiranim delavcem s poklicno šolo, vendar navedeni kriteriji niso upoštevani. Sam postopek prekatizacije ni bil v skladu s samoupravnimi dogovori, tako da člani kolektiva, oziroma prizadeti delavci se ne vedo, zakaj je bil odvzet dohodek za deficitarnost poklica.

V letu 1976 se je 79 članov sindikata iz strojnih delavnic udeležilo različnih športnih tekmovanj. Pri moških disciplinah so uvrščeni na drugem, pri ženskih pa na sedmem mestu.

V razpravi je sodelovalo več sodelavcev, ki so obravnavali vprašanje dodatka za oteženo delo kovačev. Predlagano je bilo, naj bi ponovno preverili pravilnik o otežkem dodatku in delo v posameznih oddelkih. Kolikor bodo ugotovljene realne možnosti otežke pogojev dela, bodo predlagali samoupravnim organom ustrežno dopolnitev tega pravilnika. Obratovodja Jože Ravnik je glede pridobivanja benefikacije povedal, da je v Železarni imenovana posebna komisija, ki bo pregledala delovna mesta in ugotovila upravičenost benefikacije.

Predsednik tovarniške konference OO sindikata Stefan Ščerbic je govoril o nalogah sindikata, ki jih ima v sprejeti ustavi. Opozarja tudi na aktivnost članov sindikata na vseh področjih družbene dejavnosti.

Ob sklepu delovne konference je govoril Miroslav Noč, direktor TO VET, ter se dalj časa zadržal pri pojasnilu glede podeljevanja priznanj pri izgradnji hladne valjarne Bela. Prav tako je na delovni konferenci razpravljali Stane Torkar, predsednik sindikata TOZD VET, medtem ko so za novega tajnika predlagali Janeza Rebernika. S predvideno reorganizacijo sindikalne organizacije bo v novem sestavu tudi dosedanja sindikalna organizacija strugarne valjev, ki jo bodo v izvršnem odboru zastopali: Jože Grintov, Jože Palovšnik, Bogo Torkar in Janko Majcen.

Direktor TO VET Miroslav Noč je upokojenim sodelavcem razdelil spominska darila.

SEKRETARIAT

V torek, 28. decembra, je bila šesta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Predsednik Alfonz Dornik je člane izvršnega odbora seznanil s predvideno reorganizacijo sindikalne organizacije, ki bo odslej združena z osnovno organizacijo sindikata kadrovskega sektorja. Dogovorili so se, da bo delovna konferenca osnovne organizacije sindikata v januarju v prostorih naravnega zdravilišča Triglav v Mojstrani. Trem sodelavcem so odobrili denarno pomoč zaradi daljše bolezenske odsotnosti.

DELOVNA KONFERENCA V ELEKTRO JEKLARNI

Letna konferenca je bila v soboto, 25. decembra, v prostorih Kazine. Konferenca sta se udeležila tudi Stanko Čop, direktor TO Talilnice, in Anton Zupan, ki je zastopal tovarniško konferenco osnovnih organizacij sindikata Železarne. Predsednik osnovne organizacije sindikata Martin Sovič je govoril o vlogi sindikata, ki je sestavni del samoupravljanja. Poudaril je tudi, da bodo temeljne organizacije, ki jih ustanavljamo, zahtevale novo kvaliteto dela samoupravnih organov ter družbeno političnih organizacij. Še naprej bo treba razvijati in utrjevati stabilizacijo gospodarstva, da bi tako izpolnjevali ustavna načela. Nastali bodo novi odnosi znotraj temeljnih organizacij, medtem ko ekonomika predstavlja eno od osnovnih nalog v temeljni organizaciji. Dosledno bo treba izpolnjevati sprejete programe. Nastaja vrsta vprašanj, ki zahtevajo oceno in odgovor članov sindikata, če je osnovna organizacija sindikata kot razredna organizacija delavcev odigrala svojo vlogo.

Predsednik je izčrpano obravnaval tudi naloge, ki jih je v minulem letu opravil izvršni odbor osnovne organizacije sindikata v elektro jeklarni. Opozoril je, da bo v prihodnjem obdobju treba opraviti odgovorne naloge, glede na združitve osnovnih organizacij sindikata elektro jeklarne in martinarne. Tako bomo v Železarni dobili številčno najmočnejšo osnovno organizacijo sindikata.

V razpravi je sodelovalo več sodelavcev, med njimi tudi obratovodja Karel Ravnik in Stanko Čop, direktor TO Talilnice. Le-ta je opozoril na uspehe, ki jih v elektro jeklarni dosegajo pri izpolnjevanju letnih planov. Tako so v zadnjih treh letih planske naloge tudi presegle. Predvidoma bodo planske naloge v letu 1976 presežene skoraj za 1.500 ton. Naštel je probleme, s katerimi so se srečevali pri delu v enajstih mesecih leta 1976.

Sodelavci Marjan Mrak, Selakovič, Panič, Legat in Mušič so obravnavali problematiko, ki se nanaša na izpolnjevanje proizvodnih nalog, in omenjali porabo grafitnih elektrod, ki naj bi jo zmanjšali. Uredili naj bi tudi vprašanje košar. Zavzemali so se za ustrezen vložek, ki ga bo treba zagotoviti ob tolikšnih obveznostih, kot jih imajo. Že sedaj imajo precejšnje težave, glede na to, da vložek ne ustreza za kvaliteta jekla. S pričetkom obratovanja nove hladne valjarne na Beli, pa se bodo morali prilagoditi njihovim potrebam v elektro jeklarni. Omenjeno je bilo tudi vprašanje proizvodnih stroškov, ki bi jih morali zmanjšati.

Anton Zupan je govoril o reorganizaciji sindikalne organizacije. Gre zato, da bo vsaka osnovna organizacija delovala samostojno, medtem ko se vse osnovne organizacije sindikata na ravni Železarne združujejo v tovarniško konferenco osnovnih organizacij sindikata. Novi samoupravi organiziranosti smo morali prilagoditi tudi organiziranost sindi-

kalne organizacije. V letu 1976 je bilo opravljeno dokaj obsežno delo, najpomembnejši dogodek pa predstavljajo sprejetje zakona o združenem delu.

Direktor TO Talilnice Stanko Čop je kolektivu elektro jeklarne čestital k izpolnitvi letnega plana, nato pa je razpravljal o proizvodni problematiki in odgovoril na vprašanja, ki so bila obravnavana med razpravo.

Ob sklepu letne konference so izvolili 25-članski izvršni odbor osnovne organizacije sindikata, nato pa je predsednik Martin Sovič aktivnim članom izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata podelil priznanja.

STRUGARNA VALJEV

Letna konferenca osnovne organizacije sindikata je bila v torek, 28. decembra. Navzočih je bilo 29 članov sindikata. Iz poročila predsednika je razvidno, da so imeli v minuli mandatni dobi 13 sej izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Na dveh sestankih so obravnavali osnutek zakona o združenem delu, kolektivu pa so posredovali analizo dela samoupravnih delovnih skupin. Obravnavali so sprejete pravilnikov in samoupravnega sporazuma ter govorili o realizaciji projekta izvodnega načrta, kakor tudi o gospodarjenju in proizvodnih rezultatih. Omenjali so samoupravno organiziranost Železarne, ki jo prav sedaj uvajamo, in spregovorili o stabilizacijskih ukrepih ter varčevanju o osebnih dohodkih ter ocenjevanju delovnih mest. Uspešno je bila izvedena akcija vpisovanja posojila za modernizacijo cest, razpravljali pa so še o predlogu sindikalne liste za leto 1977. Zadovoljni so bili z udeležbo na različnih športnih tekmovanjih, manjši interes pa je bil za nabavo knjig Prešernove družbe za udeležbo na kulturnih prireditvah.

Ostali razpravljalci so med razpravo omenjali tudi delo mladinske organizacije v strugarini valjev ter novo organiziranost sindikalne organizacije, ker bo odslej sindikalna organizacija strugarne valjev vključena v osnovno organizacijo sindikata strojnih delavnic.

DRUŽBENA PREHRANA

V torek, 28. decembra, je bila enajsta seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Tinež Kern, predsednica osnovne organizacije sindikata, je poročala o izpolnjevanju sprejetih sklepov ter predstavitvi tretjem mestu na kvizu, ki so ga osvojili mladinci družbene prehrane. Njihova delegacija je bila tudi v Posočju. Delovna konferenca osnovne organizacije sindikata bo predvidoma v januarju. Za podelitev priznanja OF nimajo predlogov, medtem ko bodo z vsebino dopisa občinskega sindikalnega sveta Jesenice z naslovom Mesto in vloga sindikata v združenem delu in položaj sindikata v zakonu o združenem delu, posredovali sodelavcem v Kazine, samskih domovih, kantinah ter v samopostrežni restavraciji.

TOZD VALJARNE

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je v torek, 28. decembra, organiziral sestanek s predsedniki osnovnih organizacij sindikata. Sestanka se je udeležil tudi predsednik tovarniške konference osnovnih organizacij sindikata Stefan Ščerbic. Razpravljali so o organiziranosti sindikalne organizacije v TOZD Valjarne Bela. O tej problematiki je razpravljali Stefan Ščerbic in povedal, naj bi imeli v valjarni Bela odslej osnovno organizacijo sindikata, medtem ko so doslej imeli štirin osnovne organizacije sindikata. Izvršni odbor v omenjeni osnovni organizaciji sindikata bo imel iste komisije kot ostale osnovne organizacije sindikata, dodatno pa še komisijo za kadrovska vprašanja. Tov. Ščerbic je omenjal tudi bližnje volitve novih samoupravnih organov, ki bodo v Železarni 27. januarja. Pripravi je treba predlog kandidatur tistih članov, ki bodo zastopali osnovno organizacijo sindikata v novo izvoljenih samoupravnih organih. Poleg teh kandidatov je treba pripraviti tudi predloge kandidatov za posamezne komisije, ki naj bi štele po sedem članov. Omenjal je SDS, ki se bodo občasno sestajale kot sindikalne skupine, vendar pa ni nujno, da tak sestanek vodi vodja SDS, za vodenje sestanka naj bi predsednika imenovali sproti. Tako naj bi imela SDS tri delovna področja in sicer samoupravno, delovno in sindikalno. Tako bo tudi razvidno, kdaj bodo obravnavali posamezna vprašanja na ravni SDS in v katerih primerih bodo nastopali kot sindikalna skupina.

ODSLEJ HORIZONT — INFORMACIJE VSAKIH 14 DNI

Komisija za informiranje pri OK ZSMS Jesenice je pretekli teden objavila prvo številko Horizont — informacije, ki bodo odslej nova obveščanja članstva ZSMS v tiskani. Te informacije bodo izhajale najmanj enkrat na teden, po potrebi pa tudi pogostejše.

Glavni namen informacij bo seznanjanje osnovnih organizacij ZSMS in njihovih članov o najpomembnejših dogodkih, problemih, ki dogajajo pri OK ZSMS, skratka, ni komisije se bodo trudili, da bi mladi vsestransko informirani. Poudarek bo dan predvsem temu, da do informacije kratke, jedrnat in najbolj sveže. Prva številka obsega vse iz vodstva OK ZSMS, nekaj so jih prispevali mladi informatorji iz OO ZSMS. Prvo številko Horizonta — informacije je uredila Ana Klina.

Takoj naj opozorimo, da teh informacij ne bodo sestavljali in sili le člani komisije za informiranje pri OK ZSMS. K sodelovanju so vključeni vsi mladi, ki radi sučejo, oziroma že sedaj delate kot informatorji v OO ZSMS. Pri komisiji bodo vsakič vsakega prispevali, ki ga bodo objavili takoj v naslednji številki. Naslov, kamor morate pošiljati prispevke, je: Občinska konferenca ZSMS Jesenice, Titova 86.

SESTANEK OO ZSMS VALJARNE PROFILOV

V četrtek, 13. januarja, so se mladi valjarne profilov zbrali na mladinskem sestanku v kar največjem dvoranu. Povabljeni so bili tudi mladi valjarne žice, ki bodo voljeni v skupno predsedstvo OO ZSMS valjarne žice in profilov. Poleg tega sta sestanka udeležila tudi kadrovik in zveznik Roman Rižmarič.

Razgovor je potekal o novi samostojni organiziranosti v Železarni, predsednik je ponovno mladincem razložil vse pomembne stvari, kljub temu da so to že lahko zvedeli preko žlezarja in SDS.

Tudi Janez Kramar je poudaril, da bodo sedaj organizacije postavljene pred dosti težje naloge in da bo potrebno mnogo več odgovornosti in dela in pri aktivnosti v organizacijah. Govoril je tudi o samem sodelovanju in o njegovih delitvi.

Zaradi združitve našega obrata z žlezarno žice smo izvolili novo predsedstvo in ker je število mladincem v obeh obratih, smo tudi predsedstvo izenačili po številu. Mladi iz valjarne žice so na sestanku povedali, da do sedaj niso imeli prilike, da aktivno sodelovali v organizaciji.

Prav tako so na občnem zboru kritično ocenili premajhno povezanost občinske konference ZSMS z mladinskim odsekom. Govorili so tudi o finančnih težavah: poseben poudarek pa so razpravljali tudi o bolj kontinuiranemu delu na področju vzgoje kadrov, predvsem mladinskih vodnikov.

Povejmo še to, da bo tudi bilten Horizont še izhajal, vendar le občasno. V njem bodo odslej daljši in tehtnejši članki, ki bodo zaokroževali v celoto posamezna področja dela OK ZSMS. Prva številka bo izšla maja, v okviru praznovanja meseca mladosti.

ZAKAJ MLADINA NA TRANSPORTU NE DELA?

Smo ena največjih osnovnih organizacij ZSMS v Železarni, vendar naša aktivnost v družbenopolitičnih organizacijah ne ustreza številu zaposlenih mladincev na transportu. Ugotavljamo, da je devetdesetletniški aktiv na transportu premalo aktiven. Zakaj?

Prva razlaga, ki bi bila še nekoliko razumljiva, je večimensko delo na oddelku vleke in tovara, kjer sta zaposleni dve tretjini mladih. Le-ti so v glavnem iz drugih republik in že od samega začetka formiranja OO ZSMS transport ne kažejo nikakršnega zanimanja za aktivno delo, kljub pravočasnim povabilom na sestanke in ostale akcije, ki jih organizira OO ZSMS ali sindikat.

Druge razlaga, ki pa ni v čast OO ZSMS transport in je z moralnega vidika do naše družbe neopravičljiva, pa je vsesplošna nezainteresiranost mladincev iz vzdrževalnih delavnic, ki pa kljub enozemskemu delu ne najdejo — oziroma ne morejo najti časa za delo v OO ZSMS transport.

Da delo v naši OO ZSMS poteka normalno in po programu sindikalne organizacije in koordinacijskega sveta ZSMS Železarni, skrbi le skromna desetina res aktivnih mladincev.

ki se trudijo, da bi k delu pritegnili še ostale. Kljub skromnim uspehom vidimo, da počasi uspevamo. Lansko leto smo ugotavljali, da v članstvu ZK na transportu ni niti enega mladincev — letos pa je bilo v organizaciji ZK sprejetih pet najbolj aktivnih mladincev. Sicer pa to ni samo uspeh OO ZSMS, ampak v celoti vseh družbenopolitičnih organizacij v našem obratu. V zadnjem tromesečju minulega leta, posebno pa še sedaj, v času pred volitvami in reorganizacijo, je naše sodelovanje še posebno živo, kot še nikdar doslej. Vse akcije in priprave izpeljemo in usklajujemo skupno. Skupno si tudi prizadevamo, da bi mladino v našem obratu pridobili za družbenopolitično delo. Prizadevamo si urediti medsebojne odnose in enotnost kolektiva, kar je prvi pogoj, da se izboljšajo naši rezultati dela.

Upam, da bo udeležba mladincev v bodoče na akcijah vsaj tako številna, kot je bila na sindikalni letni konferenci transporta — pa čeprav ne bodo prisotne dobrine, kot so bile na letni konferenci.

Anton Andreuzzi,
predsednik OO ZSMS
transport

SKORAJ 400 MLADIH V MO PD JESENICE

Konec preteklega tedna je bil občni zbor mladinskega odseka pri planinskem društvu Jesenice. Več kot sto prisotnih članov je pregledalo delo v preteklih dveh letih in si začetno nadaljnjo pot. Iz poročila je bilo razvidno, da je odsek v teh dveh letih dosegel pomembne uspehe pri širjenju planinske dejavnosti med jeseniško mladino. Odsek danes šteje 302 mladincev in 88 pionirjev. V dveh letih je skupno organiziral 50 izletov, vrsto udarniških akcij, člani pa so se udeleževali vseh pohodov in političnih akcij.

Mladi planinci so danes uspešno organizirani v osnovnih in nekaterih srednjih šolah, pa tudi v delovnih kolektivih. Pri tem bo potrebno v prihodnje še več zavzetosti, posebno v delovnih kolektivih, kjer je med mladimi delavci odločno premajhno zanimanje za planinstvo. To velja predvsem za železarno Jesenice, kjer kljub številnim pobudam mladinskega odseka še vedno niso formirali planinske sekcije.

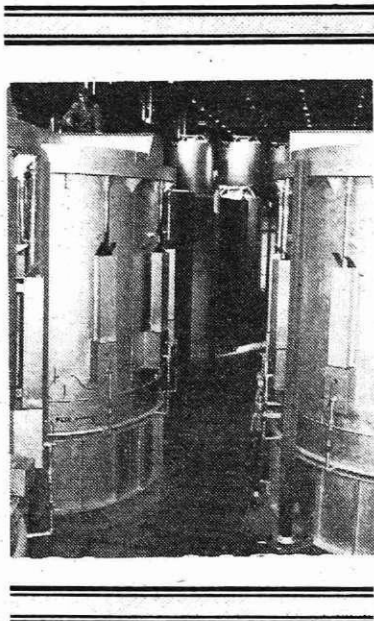
Prav tako so na občnem zboru kritično ocenili premajhno povezanost občinske konference ZSMS z mladinskim odsekom. Govorili so tudi o finančnih težavah: poseben poudarek pa so razpravljali tudi o bolj kontinuiranemu delu na področju vzgoje kadrov, predvsem mladinskih vodnikov.

AKTIVNOST MLADIH V KS PLANINA

Člani osnovne organizacije ZSMS Planina pod Golico so v zadnjih mesecih zelo poživili dejavnost. V zelo kratkem času so izvedli več akcij, med drugim so pripravili proslavo za 29. november, za praznik JLA ter za novoletno praznovanje s prihodom dedka Mrza. Uspešno delo na kulturnem področju je zaživel predvsem po ustanovitvi dramskega krožka, ki ga vodi Metka Kosmač.

Na občnem zboru so ponovno za načelnika mladinskega odseka izvolili Vladimirja Stojana, za načelnico pionirskega odseka pa Ančko Stojan.

J. R.

Krožek obiskuje poprečno dvanajst mladih, ki imajo sedaj v načrtu izvedbo samostojnega kulturnega večera in dramskega dela.

Člani osnovne organizacije mladih v tej krajevni skupnosti se sedaj pripravljajo na sestanek z vsemi mladinci, na katerem bodo ocenili delo v preteklem obdobju in si začetali smernice bodočega dela.

J. R.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

REŽIM ŽIVLJENJA V ZAKLONIŠČIH

I. SKUPINA: V to skupino spadajo tisti, ki verjetno ne bodo preživeli, ter tisti, ki imajo opekline, zmrzline in radioaktivne kontaminacije večjega obsega, globine in stopnje; večje poškodbe prsne ga koša in želodca; močne krvavitve, ki jih ni mogoče ustaviti ali pa se od časa do časa ponavljajo; odtrgane dele telesa (krvavitev ali infekcija); ki so v nezvesti, ki traja dalj kot 48 ur; ki več ne dihaajo, pa tega ni mogoče odpraviti z umetnim dihanjem, ter tisti, ki ne morejo sprejemati tekočine in hrane.

Zato bi bila v takšnih primerih prva pomoč, pa naj bo ne vem kako dobra, neučinkovita, ker po tem ne bi bilo mogoče poskrbeti za nujno zdravniško pomoč.

V strokovni literaturi je poudarjeno, da je treba čim več občanov usposobiti za prvo pomoč in postrežbo. O tem je bil obširen govor tudi na svetovni konferenci za civilno zaščito v Ženevi. Toda tudi ob tej priložnosti so medicinski strokovnjaki opozarjali, da je nujno ločiti paciente, »za katere je na žalost vsaka zdravniška pomoč postala nekoristna«.

II. SKUPINA: V to skupino spadajo tisti, ki imajo srednje hude poškodbe. V številnih primerih bi jim — tako je rečeno — smotrna prva pomoč laikov dala možnost, da preživijo. V zvezi s tem je treba opozoriti na probleme infekcije, nesposobnost, da se sprejemajo tekočina, hrana in sredstva za omilitev bolečin in umiritev.

a) **Infekcija.** Tisti, ki nudi prvo pomoč, mora imeti ne le znanje o sterilni obdelavi rane, temveč tudi o njenem čiščenju. Zato bi bilo treba te osebe poučiti o dezinfekciji globokih ran ter o odstranjevanju tujih teles iz rane. Ker rane ni mogoče obdelati kirurško, je nujno uporabiti antibiotike. Držati zalogo zdravil v zaklonskih pa ni smotno, temveč je to celo nevarno, posebno še, če se ne uporablja pravilno. Zato je treba določeno število ljudi praktično poučiti o zdravniških ukrepih, kar je sicer v normalnih okoliščinah prepo vedano.

b) **Nesposobnost sprejemanja tekočine in hrane.** Nekateri poškodbe, kot so, na primer, poškodbe trebuha, opekline, kemične poškodbe in nezvest, postavljajo v ospredje problem sprejemanja tekočine in hrane. To pa takrat, kadar gre za izolirano skupino ljudi, precej otežuje prvo pomoč. V zvezi s tem je treba postaviti zahtevo o poučenem moštvu, ki bi lahko ocenilo stanje bolnika, oziroma, ki pozna različno tehniko infuzij in ki se s tem sme ukvarjati.

c) **Sredstva za omilitev bolečin in umiritev.** Nedvomno bi bilo zelo koristno, ko bi imeli v zaklonskih zdravila za omilitev bolečin ranjenec. Toda v zvezi s tem se pojavlja nekaj vprašanj, kot so: katera sredstva bi bilo treba izbrati, kako jih hraniti, v katerih primerih se smejo dajati in kdo jih sme dajati ipd. Iz tega spet izvirajo problemi zakonske ureditve, zdravniških predpisov ipd., ki jih je treba podrobneje proučiti.

Na omenjeni svetovni konferenci o civilni zaščiti je neki znani zdravnik med drugimi dejal tudi to: »Potrebno bi bilo usposobiti čim več ljudi. Najboljši med njimi bi lahko poleg navadne prve pomoči dajali na zahtevo zainteresiranih in pod kontrolo strokovnjakov injekcije za omilitev bolečin in ožvitev ter transfuzijo krvi in substanc, ki nadomeščajo izgubljeno kri«.

III. SKUPINA: Njo lahko sestavljajo ljudje z nalezljivimi in nenalezljivimi boleznimi, z boleznimi, nastalimi zaradi sevanja in zastrupitve, kot tudi kronični bolniki.

Življenje v zaklonsku zelo otežuje nego bolnikov, posebno zaradi pomanjkanja vode in perila, težav pri izoliranju tistih, ki so zboleli za nalezljivimi boleznimi, in zaradi tega, ker tu ni mogoča zdravniška pomoč. Zato ima velik pomen preventiva. V situaciji, o kateri govorimo, pa je vendarle najvažnejše ostati zdrav. Pri tem čistoča telesa bistveno prispeva k preprečevanju bolezni.

Da ne bi prišlo do infekcije in kožnih bolezni, je treba z umivanjem odstraniti umazanijo in telesne izločke. Ko ne bi pazili na higieno, bi se pojavil mrčes (muhe, uši ipd.). Čim srbenje in drugi znaki na koži opozorijo na mrčes, je treba čim prej poskrbeti za njegovo uničenje.

a) **Osebe, zbolele za nalezljivimi boleznimi,** se zdravijo z razpoložljivimi sredstvi za prvo pomoč, poleg tega pa je treba poskrbeti za njihovo običajno hišno nego.

b) **Nalezljive bolezni** se pojavljajo v dveh oblikah: — kot bolezni, ki se na začetku pojavijo le pri posameznikih, ali — kot množična bolezen, povzročena z biološkimi bojnimi sredstvi.

Velik problem ob nalezljivih boleznih je izolacija. Mogoča je le, če je več prostorov. Poskusiti je treba z uporabo pravil, predvidenih za hišno nego tistih, ki so zboleli za nalezljivimi boleznimi. Toda težko je predvideti vse spremljajoče okoliščine, ki se utegnejo pojaviti med takšnimi boleznimi. Sistematično cepljenje prebivalstva v miru bi utegnilo biti učinkovit preventivni ukrep.

Problem so tudi tisti, ki so bili zajeti z radioaktivno in kemično kontaminacijo.

Nadaljevanje

Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton —

PREMOGOV PRAH V PLAVŽU

Koks, klasično gorivo za plavže, je zaradi deficitarnega premoga in zahtevnega proizvodnega postopka tudi drago gorivo. Zato ga danes že delno zamenjuje mazut ali zemeljski plin, ki ga vpihujejo skozi pihalnice v talilnik plavža. Tretje možno, delno nadomestilo za koks je lahko tudi premogov prah. Vendar je uporaba tega goriva v plavžu danes še zelo redka. Zato je naprav za vpihavanje premogovega prahu v plavž na svetu malo in nekatere so še vedno v poskusni fazi obratovanja.

Eden izmed pionirjev na tem področju je tudi železarska družba Armco iz ZDA. V svoji železarni Ashland je že leta 1966 montirala na enem izmed plavžev napravo za vpihavanje železovega prahu. Dobavilo jo je znano podjetje Babcock & Wilcox Co., tudi iz ZDA. Z njo je bilo precej začetnih težav, predvsem zaradi uporabe visokega pritiska in še nekaterih drugih problemov. Vendar obratuje ta naprava še danes in omogoča nadomestitev 12 % potrebnega koks s premogovim prahom. Boljših rezultatov s tem načinom vpihavanja premogovega prahu ni bilo mogoče doseči.

Na drugem plavžu v isti železarni je pričela leta 1974 obratovati nova naprava za vpihovanje tega goriva v talilnik. Bila je tehnično znatno izboljšana in jo smatrajo kot drugo generacijo tovrstnih naprav. Na tem plavžu nadomešča premogov prah zaenkrat 13 % potrebnega koks. Vendar predvidevajo, da

bodo že v bližnji bodočnosti uspeli dvigniti to količino na 28 %. Osnovni pogoj za to je postavitev četrtega kavperja, ki bo omogočil povečanje temperature vpihanega zraka.

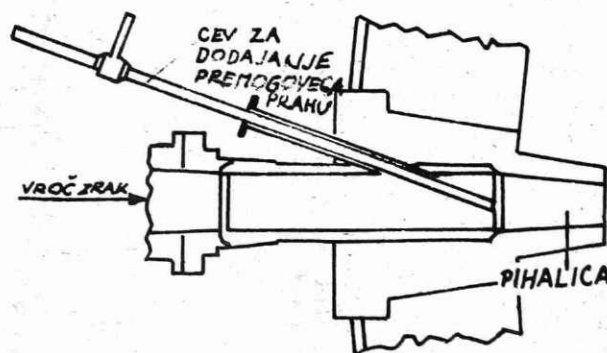
Strokovnjaki te železarske družbe računajo, da je teoretično možno nadomestiti do 40 % potrebnega koks v plavžu s premogovim prahom.

Do zdaj so na obeh plavžih železarne v Ashlandu porabili kot nadomestno gorivo za koks 600.000 ton premogovega prahu. Premog za koksiranje je, z ozirom na svoje lastnosti, bolj primeren za te namene kot ostale vrste premoga. Prvi lahko zamenja koks v razmerju 1:1. Pri ostalih vrstah premoga je to razmerje slabše, in sicer 0,78:1,00. Važna je tudi količina pepela v uporabljenem premogu, ki ni prekorajčila 20 %.

Osnovni problem pri uporabi premogovega prahu v plavžu je hitrost njegovega zgorevanja. Z ozirom na žareči koks, ki se nahaja pred pihalnicami, ima premog malo prostora in časa na razpolago za zgorevanje. Zato mora biti zmlat v kot zrno fin prah in zgoreti mora že skoraj v pihalnicah. Če se to ne zgodi, potem bo v borbi za kisik iz vpihanega zraka zmagal razžarjeni koks in nezgoreli delci premogovega prahu bodo odšli skupaj z dimnimi plini skozi želo plavža v izgubo. Zato je izredno drobno zmlat premogov prah eden izmed osnovnih pogojev za dobro zgorevanje, ker omogoča največjo možno zgorevalno površino. Iz tega razloga je osnovna priprava premoga v tem, da ga v ustreznih napravah zmeljejo v prah. Nato ga s pomočjo ustreznega sistema potrebnih naprav in stisnjenega zraka

pihajo skozi pihalice v talilnik plavža. To je tudi razvidno iz priložene skice.

Ze prej sem omenil, da je uporaba premogovega prahu kot nadomestilo za koks v plavžu danes še v začetni fazi. Ali se bo uspela močnejše uveljaviti, pa bo pokazala že bližnja bodočnost.

PRODUKTIVNOST DELA V LIVARNI

V livarni izdelujemo odlitke iz jeklolitine in v manjši količini odlitke iz barvnih kovin. Proizvodni program livarne je različen, odvisen od notranjih in zunanjih naročil. V glavnem se odlivajo odlitki večje težine, kot so npr., cilindrične ponvice, odlitki za hidrocentrale. Proizvodnja je posamična in izdelki so različno komplicirani, zato je izdelava kalupov ročna.

Lokacija livarne je v dveh zgradbah, in sicer v zadnjem delu jeklarne in v zgradbi bivše sive livarne je jeklo livarna, poleg pa kovino livarna in modelna mizarna. Livarna koristi za odlivanje odlitkov tekoče SM in EJ jeklo.

V sklopu livarne so naslednji oddelki:

- modelna mizarna,
- kovino livarna,
- jeklo livarna,
- čistilnica odlitkov.

Modelna mizarna izdeluje modele za potrebe kovino ali jeklo livarne, višek kapacitet pa izkoristi, da nudi usluge drugim podjetjem.

Kovino livarna vlija odlitke iz barvnih kovin v glavnem za potrebe Železarne.

V jeklo livarni odlivajo odlitke za potrebe Železarne in za prodajo. V zadnjih letih je bilo razmerje med prodanimi odlitki in odlitki oddanimi za potrebe Železarne naslednje:

Leto	1973		1974		1975		1976
polletje	1	2	1	2	1	2	1
domača naročila (%)	77,34	82,38	67,16	63,54	52,18	67,11	68,28
prodaja (%)	22,66	17,62	32,84	36,46	47,82	32,89	31,72

Iz tabele je razvidno nihanje med posameznimi opazovanimi obdobji in je odvisno predvsem od domačih naročil, ki imajo pri izdelavi prioriteto. Več kot 30 % odlitih odlitkov

v jeklo livarni je namenjenih prodaji.

Čistilnica odlitkov očisti odlitke in odpravi manjše napake, ki so nastale pri odlivanju, in tako pripravi odlitke za prodajo.

1. PROIZVODNJA, VLOŽENO DELO IN PRODUKTIVNOST

Proizvodnja v tonah, vloženo delo, izraženo v številu porabljenih ur, in iz tega odnosa izračunana produktivnost, so obdelani od leta 1973 dalje po polletjih.

V preteklih obdobjih smo v livarni odlili:

Leto	1973		1974		1975		1976
polletje	1	2	1	2	1	2	1
Proizvod. livarne (t)	882.277	881.438	920.069	902.069	935.338	916.609	905.768

Od tega:

Leto	1973		1974		1975		1976
polletje	1	2	1	2	1	2	1
Proizvod. kovino livarne (t)	33.897	31.048	33.839	40.999	36.014	31.754	31.676
proizvod. jeklo liv. (t)	848.380	850.390	886.506	861.070	899.324	884.855	874.092

za to proizvodnjo smo vložili delo, izraženo v porabljenih urah:

Leto	1973		1974		1975		1976
polletje	1	2	1	2	1	2	1
št. efekt. ur livarne	88.555	89.570	103.368	95.772	94.554	96.257	92.956

Iz teh osnovnih podatkov smo izračunali produktivnost livarne v opazovanem obdobju in je izražena v kg/opravljen uro.

Leto	1973		1974		1975		1976
polletje	1	2	1	2	1	2	1
produkt. (kg/oprav. h)	9,96	9,84	8,90	9,42	9,89	9,52	9,72

Z analizo teh podatkov lahko ugotovimo, ali smo napredovali in kako smo napredovali.

Iz tabele proizvodnje livarne ugotovimo naraščanje proizvodnje, v primerjavi s letom 1973. Trend naraščanja proizvodnje lahko izrazimo matematično z enačbo:

$$y = 889,569 + 5,565 x$$

y = izračunana proizvodnja livarne v polletju pri pogoju, da je stopnja napredka enaka v vseh obravnavanih obdobjih.

889,569 t = izračunana povprečna proizvodnja livarne v obravnavanih obdobjih.

5,565 t = prirastek proizvodnje livarne v t na polletje.

x = zaporedno število obravnavanih polletij.

Enačba trenda proizvodnje livarne nam pove, da smo napredovali s proizvodnjo livarne z 0,63 % na polletje.

Izračunali smo trend proizvodnje za kovino livarno in jeklo livarno ločeno.

Trend naraščanja proizvodnje v jeklo livarni je matematično definiran z enačbo

$$y = 855,06 + 5,675 x$$

S proizvodnjo v jeklo livarni smo napredovali z 0,67 % na polletje.

Trend produktivnosti jeklo livarne je izražen z enačbo

$$y = 12,784 + 0,092 x$$

kar pomeni, da je stopnja napredka v jeklo livarni 0,72 % na polletje.

Iz tega sledi zaključek, da povečanje opravljenih ur ni bilo v proizvodnem delu. Podrobneje bo vpliv opravljenih ur na produktivnost dela obdelan v poglavju vloženo delo.

Zaradi omenjenega vpliva proizvodnje in vložene dela na produktivnost, smo opredelili nihanja z različnimi indeksi, izračunanimi z odnosom danega polletja proti preteklemu polletju. Rezultati so prikazani v naslednji tabeli:

Leto	1973		1974		1975		1976
polletje	1	2	1	2	1	2	1
produkt. jeklo liv. (kg/opr. uro)	13,09	13,05	12,43	12,61	13,64	13,07	13,53

Trend produktivnosti jeklo livarne je izražen z enačbo

$$y = 12,784 + 0,092 x$$

kar pomeni, da je stopnja napredka v jeklo livarni 0,72 % na polletje.

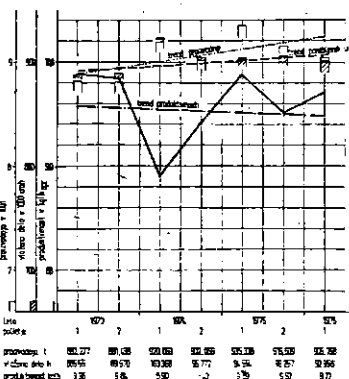
Iz tega sledi zaključek, da povečanje opravljenih ur ni bilo v proizvodnem delu.

Zaradi omenjenega vpliva proizvodnje in vložene dela na produktivnost, smo opredelili nihanja z različnimi indeksi, izračunanimi z odnosom danega polletja proti preteklemu polletju. Rezultati so prikazani v naslednji tabeli:

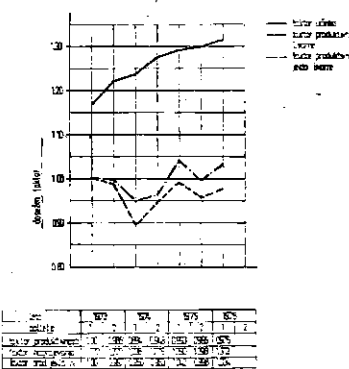
Leto	1973		1974		1975		1976
polletje	1	2	1	2	1	2	1
produkt. kovino liv. (kg/opr. uro)	13,09	13,05	12,43	12,61	13,64	13,07	13,53

Vsi obravnavani elementi produktivnosti z ustreznimi trendi so nazorno prikazani v sliki 1.

PROIZVODNJA, VLOŽENO DELO IN PRODUKTIVNOST LIVARNE

DIAGRAMSKI PRIKAZ MED POVPREČNIM DOSEGANJEM UČINKA DELA IN PRODUKTIVNOSTJO

Delež porabljenih ur po oddelkih je naslednji:

jeklo livarna in čistilnica	73,49 %
kovino livarna	6,64 %
modelna mizarna	14,65 %
splošno upravljanje	5,22 %

Pri porabi vložene dela bo potrebno skrbeti, da ne bo prišlo do tako velikih nihanj kot sedaj, od 88.555 ur do 103.368 ur.

3. PRODUKTIVNOST DELA IN DOSEGANJE MERLJIVIH KRITERIJEV DELA

Zaposleni v livarni delajo v individualnih in skupinskih normah. vodstvo obrata pa je v premijskem sistemu. Doseganje faktorjev učinka je razvidno iz naslednje tabele:

(Glej prvo tabelo na str. 7)

Zanimalo nas je, v kakšni zvezi je doseganje učinkov s produktivnostjo obrata. Na sliki 3 je nazorno prikazan odnos med povprečnim doseganjem učinka (norm) in produktivnostjo obrata. Med doseganjem učinka dela in produktivnostjo bi morala obstajati določena korelacija, iz slike je razvidno, da ne obstaja. Zakaj? Glavni vzrok je v tem, ker ni zajeta komplicitnost izdelanih odlitkov. Doseganje merljivih kriterijev je v skladu z napotki odbora za nagrajevanje. Sama produktivnost v jeklo livarni je bila v porastu in lahko trdimo, da je doseganje produktivnosti v jeklo livarni v boljši povezavi z doseganjem učinka in je tudi 73,5 % vseh delavcev zaposlenih v jeklo livarni.

4. EKONOMIČNOST JEKLO LIVARNE

V ekonomiki podjetja zahtevamo, da vse smiselne ukrepe v podjetju opravljamo v skladu z načelom ekonomičnosti ali, drugače povedano, z danimi sredstvi želimo doseči največji učinek ali želimo opraviti predpisane naloge s kar se da majhnimi potroški. V naši analizi bomo skušali prikazati gospodarnost izdelave odlitkov iz jeklo litine za prodajo. Kot osnovno merilo bomo vzeli prodajne cene odlitkov in dejansko lastno ceno jeklo litine, ki so razvidne iz tabele:

(Glej drugo tabelo na str. 7)

Pripomniti moramo, da so to povprečne cene za določeno obdobje, kajti cene so za vsak posamični odlitek različne, odvisne od komplicitnosti izdelka. Iz prodajnih cen je razvidno, da je ekonomično izdelovati odlitke za prodajo. Sedaj se povprečno 30 % proizvodnje jeklo livarne proda. Možnosti so večje, kar se lahko doseže z uvedbo dela na dve izmenici in z manjšo rekonstrukcijo jeklo livarne in boljšo organizacijo dela.

Sama velikost odlitkov je vezana na velikost žerjavov in kapaciteto SM in elektro peč. Zlasti, ker ima edino naša livarna v Jugoslaviji možnost izdelave velikih odlitkov.

Leto	1973		1974		1975		1976
polletje	1	2	1	2	1	2	1
proizvodnja t	0,99	1,04	0,98	1,04	0,98	0,99	0,99
opravljeno delo h	1,01	1,15	0,93	0,99	1,02	0,97	0,97
produktivnost	0,99	0,90	1,06	1,05	0,96	1,02	1,02

2. VLOŽENO DELO

V prvem poglavju tega prispevka smo globalno na ravni obrata obdelali proizvodnjo livarne, vloženo delo, izraženo v opravljenih urah, in smo iz teh podatkov določili produktivnost dela v obravnavanem obdobju. Ugotovili smo, da ima proizvodnja na produktivnost pozitiven trend, proizvodnja narašča z 0,63 % na polletje. Vloženo delo ima na produktivnost negativen trend, ker opravljene ure naraščajo z 0,69 % na polletje.

Detaljnější razčlenitev vložene dela, izražene v porabi ur, podaja vplive oddelkov in strukture porabljenih ur na oblikovani trend. Razčlenitev in analiza opravljenih ur sta izvedeni na osnovi evidentiranih primarnih stroškov.

2.1. JEKLO LIVARNA IN ČISTILNICA ODLITKOV

V tem delu so zajete porabljene ure, izvršene v jeklo livarni in čistilnici odlitkov.

Gibanja porabljenih ur po strukturi porabe so bila naslednja:

Leto-polletje	1973		1974		1975		1976
vrsta ur	1	2	1	2	1	2	1
izdelavne ure	44.868	46.885	51.521	49.671	50.283	48.430	51.812
pomožne ure	13.273	11.472	10.131	10.231	8.236	6.471	7.688
vzdrževal. ure	4.846	5.348	5.787	4.664	3.875	4.292	4.280
ostale ure	852	4.808	9.044	4.623	4.531	8.021	1.698
skupaj ef. ure	63.839	68.186	76.483	69.189	66.925	67.214	65.478
plač. odsot.	6.311	10.186	7.623	10.689	5.896	11.659	8.272
SKUPAJ	70.150	78.372	84.106	79.878	72.821	78.873	73.750

Za izračun trenda smo uporabili efektivne ure brez plačane odsotnosti. Trend porabe ur je izražen z enačbo

$$y = 68893,0 - 235 x$$

V jeklo livarni in čistilnici odlitkov so zmanjševali porabo ur za 0,34 % na polletje.

Pregled po strukturi ur nam kaže, da so se izdelavne ure povečale proti I. polletju 1973 za 15,5 %, pomožne za 42,1 % zmanjšale, vzdrževalne ostale na istem nivoju, ostale ure so zelo porasle, v letu 1976 se ponovno zmanjšale. V ostalih urah so v glavnem zajete tiste efektivne ure, ki izhajajo iz dopolnilnega delovnega razmerja.

V posameznih obdobjih je prišlo do velikega nihanja porabljenih ur (npr. v letu 1974), vendar je to razumljivo, ker se je v tem obdobju osvajala tehnologija izdelave velikih odlitkov iz jeklo litine.

2.2. KOVINO LIVARNA

V tem delu so zajete vse porabljene ure za izdelavo odlitkov iz barvnih kovin.

Gibanja porabljenih ur po strukturi porabe so bila naslednja:

Leto-polletje	1973		1974		1975		1976
vrsta ur	1	2	1	2	1	2	1
izdelavne ure	5.986	5.602	5.799	5.395	5.762	5.560	5.424
pomožne ure	—	—	—	—	—	—	—
vzdrževal. ure	—	—	—	—	—	—	—
ostale ure	102	542	382	406	454	420	154
SKUPAJ ef. URE	6.088	6.144	6.181	6.001	6.216	5.980	5.578
plač. odsot.	576	936	456	1.104	600	936	704
SKUPAJ	6.664	7.080	6.637	7.105	6.815	6.916	6.282

Trend porabe ur kovino livarne je izražen z enačbo:

$$y = 6.222 - 65 x$$

kar pomeni zmanjševanje porabe ur za 1,04 % na polletje in pozitivno vpliva na produktivnost.

2.3. MODELNA MIZARNA

V tem delu so zajete vse porabljene ure za izdelavo modelov. Gibanja porabljenih ur po strukturi porabe so bila naslednja:

Leto-polletje	1973		1974		1975		1976
Vrsta ur	1	2	1	2	1	2	1
izdelavne ure	12.085	10.776	12.433	12.455	12.608	11.846	13.008
pomožne ure	1.940	881	1.013	1.054	1.031	1.028	1.080
vzdrževal. ure	—	—	—	—	—	—	—
ostale ure	75	383	2.435	322	308	1.580	24
SKUPAJ ef. ure	14.100	12.040	15.881	13.808	13.947	14.454	14.114
plač. odsotnost	1.606	2.457	1.368	2.455	1.106	2.780	1.528
SKUPAJ	15.706	14.497	17.249	16.286	15.053	17.234	15.640

Trend vložene dela je:

$$y = 13.725 + 104 x$$

in negativno vpliva na produktivnost, ker narašča poraba ur s stopnjo 0,75 % na polletje.

2.4. SPLOŠNO UPRAVLJANJE

V tem so zajete porabljene ure osebja vodstva obrata, administracije, skladiščne službe (R3) in čistilk v obratu.

V posameznih obdobjih je bilo porabljenih ur:

Leto-polletje	1973		1974		1975		1976
Vrsta ur	1	2	1	2	1	2	1
izdelavne ure	184	128	—	—	181	—	176
pomožne ure	903	1.833	1.783	1.886	2.568	2.540	2.472
vzdrževal. ure	—	—	—	—	—	—	—
ostale ure	2.515	4.350	4.365	5.043	5.562	5.131	5.515
SKUPAJ EF. URE	48	209	208	74	224	124	28
plač. odsot.	3.650	6.520	6.356	7.003	8.535	7.795	8.191
SKUPAJ	1.080	1.468	1.164	1.682	948	1.685	1.196
SKUPAJ	4.730	7.988	7.520	8.685	9.483	9.480	9.387

Trend vložene dela je:

$$y = 4.898 + 655 x$$

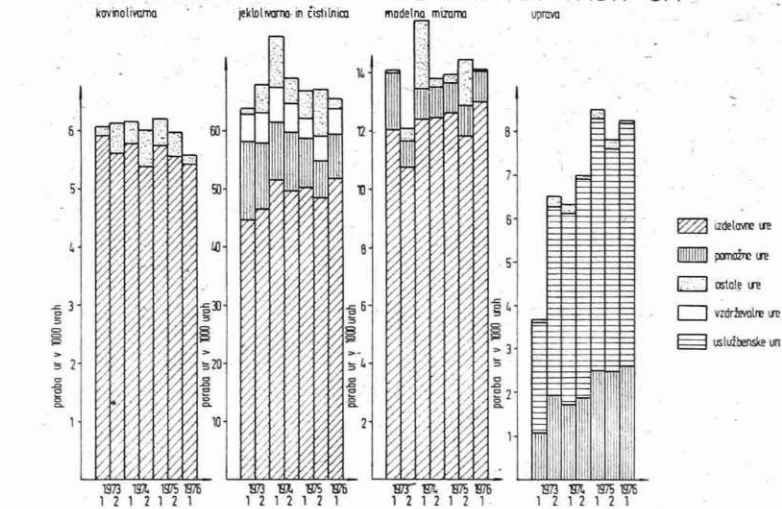
in negativno vpliva na produktivnost, ker narašča poraba ur s stopnjo 13,4 % na polletje.

V oddelku splošnega upravljanja so pomožne ure porasle proti I. polletju 1973 za 156

Leto	1973		1974		1975		1976
Oddelek/polletje	1	2	1	2	1	2	1
Modelna mizarna	1.165	1.225	1.243	1.280	1.297	1.300	1.310
Kovino livarna	1.176	1.237	1.243	1.280	1.297	1.297	1.313
Jeklo liv. + čistil. odl.	1.173	1.218	1.235	1.270	1.290	1.298	1.315
Poprečje obrata	1.170	1.220	1.238	1.275	1.290	1.298	1.313
Vodstvo obrata (premija)	1.207	1.247	1.268	1.288	1.312	1.330	1.350

Leto	1973	1974	1975	I. poll. 1976
prodajna cena din/kg odl.	7.935	11.805	16.393	20.200
lastna cena din/kg odl.	7.090	8.310	12.610	15.200

Slika 2 PORABLJENE URE PO ODDELKIH IN VRSTI UR

5. SKLEPNE MISLI

V prispevku smo opredelili nekaj osnovnih parametrov, ki nam kažejo uspešnost dela v livarni od leta 1973 do I. polletja 1976. Analiza nam je nakazala smernice in naloge za boljše delo livarne v prihodnjem času. Ureditev normativov dela, ki upoštevajo kompliciranost odlitkov in dejanski čas porabe ur. Določiti jih po ustreznih metodah.

Določiti pravi normativ delovne sile in vrednotiti vloženo delo. Dokončno se odločiti o obliki obrata livarne in določiti čim bolj ekonomičen tok materialov in same

izdelave odlitkov. Transport peskov naj bi bil krožen.

Ustrezno povečati kapaciteto žarilne peči, tako da ne bo potrebno večjih odlitkov žariti v drugih podjetjih.

Delo livarjev ustrezno mehanizirati.

Kolikor so možnosti večje prodaje odlitkov iz jekla litine, je potrebno povečati kapaciteto jekla livarne in preiti na dvoizmensko obratovanje.

S pravilno rekonstrukcijo obrata lahko postane obrat livarne eden najuspešnejših obratov v Železarni.

OTO KELIH

O NALOGAH LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

V četrtek, 13. januarja, je koordinacijski odbor družbenopolitičnih organizacij Železarne pripravil razgovor o uveljavljanju zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah v TO in delovnih skupnostih v Železarni.

Sekretarka komiteja občinske konference ZKS Jesenice Marija Zupančič-Vičar, ki je bila tudi na tem posvetu, je v uvodu poudarila, da so nosilci ljudske obrambe in družbene samozaščite delovni ljudje. Naloga družbenopolitičnih organizacij pa je predvsem krepiti zavest, da bodo delovni ljudje in občani seznanjeni in dojemali, da je varovanje pridobitev revolucije, samoupravnega sistema, družbene lastnine skrb njih samih. Da bo sleherni delavec znal varovati sebe, družbeno lastnino in našo ureditev. Nosilci ljudske obrambe in družbene samozaščite so torej delovni ljudje, ki se za uresničevanje teh nalog dogovarjajo o skupni politiki in ukrepih, na osnovi sprejetih samoupravnih sporazumov ter drugih samoupravnih aktov.

O konkretnih nalogah odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, ki jih bomo v Železarni predvidoma v mesecu februarju na novo formirali pri vseh novih TO in delovnih skupnostih, je govoril Jože Vendramin. Pri tem je navedel, kot je to v statutu vsake TOZD in DS določeno, da omenjeni odbor izvršuje sklepe delavskega sveta, ki se nanašajo na področje ljudske obrambe in družbene samozaščite, sprejema in dopolnjuje obrambni in varnostni

načrt, predlaga obrambne elemente razvojnega in varnostnega načrta, organizira in pripravlja vse možne oblike in načine izvajanja nalog in ukrepov ljudske obrambe ter skrbi za obrambno vzgojo delavcev za primer neposredne vojne nevarnosti, zagotavlja samoupravne in gospodarske temelje socialističnih samoupravnih odnosov po principu bratstva, enotnosti in enakopravnosti, skrbi za varovanje družbene lastnine, za osebno varnost delavcev, za izvajanje varnostnih ukrepov v pripravih za ljudsko obrambo itd.

Na tem razgovoru prisotni sekretarji osnovnih organizacij ZKS, oziroma njihovi namestniki, družbenopolitični in vodstveni delavci so nato razpravljali in se seznanjali o delovanju navedenih odborov, o oblikovanju obrambnih in varnostnih načrtov, formiranju narodne zaščite, usposabljanju članov odbora ter narodne zaščite in podobno.

Po konstituiranju novo izvoljenih delavskih svetov, ki bodo imenovali te odbore, bo treba tvorno pričeti z uresničevanjem nalog, o katerih je bil govor na tem posvetu, seveda s pomočjo vseh delavcev, ker bomo le tako lahko govorili o podružbljanju ljudske obrambe in družbene samozaščite.

B.

Vzdrževalci na Javorniku na referendumu

SINDIKALNA LISTA 1977

V zadnji številki Železarja smo objavili prvi del sindikalne liste za leto 1977 in sicer osnove za oblikovanje sistema delitve sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela ter poglavje o spodbujanju in organiziranju inovacijske dejavnosti v organizacijah združenega dela. Danes pa bomo v kratkih obrisih povzeli še ostala poglavja Sindikalne liste 1977.

NAJNIZJI OSEBNI DOHODEK je po Sindikalni listi ekonomska kategorija, ki je hkrati izhodišče za vrednotenje rezultatov najenostavnejšega dela, kot je opredeljeno v samoupravnem sporazumu dejavnosti za najmanj zahtevno tipično delovno mesto ali poklic. Le-ta za leto 1977 znaša 60 % poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem koledarskem letu za delavca, ki opravlja najenostavnejša dela v normalnih delovnih pogojih in ki dosegla normalni delovni uspeh. Če pa delovna organizacija ne dosega planiranega poslovnega uspeha, vendar pa še ne posluje z izgubo, ima delavec pravico do zajamčenega osebnega dohodka, dogovorjenega s samoupravnim sporazumom. To torej pomeni, da najnižji osebni dohodek ne pomeni zajamčenega osebnega dohodka v smislu zakona o združenem delu.

INDEKSNJA RAZMERJA — poglavje opredeljuje, kaj morajo udeleženci samoupravnih sporazumov dejavnosti upoštevati pri indeksnih razmerjih poklicev in tipičnih delovnih mest, ter obvezuje, da za ugotovljena neskladja med zatečenimi razmerji osebnih dohodkov po poklicih in tipičnih delovnih mestih morajo izdelati ustrezne načrte za uresničevanje indeksnih razmerij, za postopno odpravljanje ugotovljenih neskladij.

NAJVIŠJI OSEBNI DOHODEK mora biti tako kot drugi osebni dohodki odvisen od individualnih uspehov delavcev pri izpolnjevanju nalog na sistemiziranem delovnem mestu ter uspešnosti temeljne in druge organizacije združenega dela, oziroma delovne skupnosti. V območnih družbenih dogovorih o razporejanju dohodka se udeleženci dogovorijo o enotnih kazalcih, po katerih bodo enotno obravnavali izplačila najvišjih osebnih dohodkov.

ZAJAMČENI OSEBNI DOHODEK: V Sindikalni listi je opredeljeno, da je vsakemu delavcu iz dela zajamčen najmanj tolikšen osebni dohodek, da mu zagotavlja materialno in socialno varnost. S samoupravnim splošnim aktom delavci v temeljni organizaciji združenega dela določijo višino zajamčenega osebnega dohodka, v skladu s samoupravnim sporazumom, ki so ga sklenili z delavci v drugih temeljnih organizacijah združenega dela in je lahko večji od zajamčenega osebnega dohodka, določenega z družbenim dogovorom in z zakonom. Pri dogovarjanju o višini zajamčenega osebnega dohodka je seveda treba upoštevati splošno stopnjo produktivnosti dela in splošnih razmer območja, na katerem delavci živijo in zadovoljujejo svoje osebne in skupne potrebe. Višina pa ne sme biti manjša od 55 % poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu SR Slovenije za preteklo leto.

OSEBNI DOHODKI PRIPRAVNIKOV — pripravniku pripada akontacija osebnega dohodka v višini najmanj 60 % in največ 70 %, če ima srednjo izobrazbo, najmanj 80 % in največ 90 %, če ima višjo izobrazbo in najmanj 95 % in največ 105 % poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem koledarskem letu, če ima visoko izobrazbo. Lista določa, da je akontacija lahko do 20 % višja, glede na individualni uspeh pripravnika ali, če je njegov pripravniški staž daljši kot leto dni, lahko pa se poveča še za dodatke, ki so določeni s samoupravnim sporazumom dejavnosti. Osnovne organizacije sindikata lista tudi obvezuje, da se morajo prizadevati, da bo uvažanje pripravnikov potekalo v skladu z zakonskimi določili.

NADOMESTILA OSEBNEGA DOHODKA ZA ČAS BOLEZNI za čas do 30 dni bolezni znašajo 90 % poprečnega mesečnega osebnega dohodka delavca, izplačanega v preteklem koledarskem letu. Osnova za obračun nadomestila pa se mora vsake tri mesece valorizirati v višini, ki bo objavljena. Nadomestilo pa ne more biti višje od osebnega dohodka, ki bi ga dosegel delavec, ko bi delal. Nadomestilo za čas bolezni od prvega dneva bolezni dalje je lahko določeno tudi v drugačnem odstotku le v tistih primerih, ki jih določa zakon. Osnovne organizacije sindikata pa se morajo zavzemati za učinkovito kontrolo, kakor tudi odpravljanje vzrokov izostankov zaradi bolezni.

NADOMESTILO OSEBNEGA DOHODKA ZA DELO V ČASU UDELEŽBE NA MLADINSKIH DELOVNIH AKCIJAH — to določijo udeleženci območnih družbenih dogovorov o razporejanju dohodka, osnova in višina za izračun pa je enaka kot osnova za izračun osebnega dohodka za čas rednega letnega dopusta.

VREDNOTENJE DELOVNE DOBE: V Sindikalni listi je poudarjeno, da dokler ne bodo izdelani kriteriji za delitev osebnih dohodkov, ki

ZAKAJ SMO GLASOVALI »ZA«

(Nadaljevanje s 1. strani)

hitreje došli in tudi nakazali, kaj bo treba še izpopolniti.

Tovariš Pogačnik je bil tudi član volilnega odbora in je o udeležbi na referendumu povedal še tole: »Nesrečno razporeditev imamo, saj pri nas delajo gasilci po sistemu 4 + 1, prav tako pri splošni varnostni službi, snazilke, ki delajo popoldne, in pripravniki, ki so razporejeni po vsej Železarni in ne morejo kar tako zapustiti delovnega mesta, da bi prišli glasovat. Vseh verjetno ne bo, nekaj je bolnih, pa kljub temu čakamo nanje. Upamo, da bo ob koncu dneva rezultat boljši.«

IVAN OREŠKI (PATENTIRNICA): »Čeprav je bilo časa bolj malo, mislim, da smo v samoupravni delovni skupini dovolj razpravljali o novih samoupravnih aktih in da se ljudje zavedajo, za kaj glasujejo. Referendum bo vsekakor uspel. Ljudje so pripravljeni sprejeti novo organiziranost, težava pa je v tem, ker je še velikim mar le delo in pravijo, da bodo potrdili tisto, kar je prav tudi drugim. Ko jim človek raztolmači in uvidijo pomen vseh novosti, pa so zanje. Prav zaradi tega tudi pripomb ni bilo veliko. Informirani smo pri nas dovolj, le da nekateri teh informacij ne sprejemajo. Zadnjič, na sestanku, so ženske prav poudarjale, da nimajo dovolj časa za branje. Ščasoma, ko se bodo te spremembe uveljavile v praksi, ko jih bodo ljudje doumeli, bodo uvideli, da drugače ne gre.«

IGOR FUKS (HLADNA PREDELAVA):

»V času, ko so sodelavci razpravljali o novih samoupravnih aktih, sem bil žal na dopustu, vendar vem, za kaj gre. Ta dva akta pomenita velik korak naprej, to je prava pot pri razvijanju nadaljnjih odnosov. Ljudje pa na tako velike spremembe še niso pripravljeni. Pravi rezultati se bodo pokazali šele čez čas, to ne gre kar čez noč. Pri nas, v samoupravni delovni skupini, smo o obeh aktih precej razpravljali, a je večina ljudi le sedela in čakala na odločitve drugih. Nova organiziranost SDS se mi zdi boljše kot prej. Marsikaj bo treba še preučiti in marsikaj se bo moralo spremeniti.«

MATO PANIČ (ELEKTROPEČ): »V celotni jeklarni, v vseh SDS smo razpravljali o novi organiziranosti. Posebnih pripomb ni bilo. Ljudi skrbi le zaradi osebnega dohodka, ker je produktivnost dela pri nas nekoliko višja kot v martinarni, mislijo, da bodo v tem primeru delali za druge. Uspehi smo jim razložili, da te bojazni ni, ker imamo svoje plane in svoje specifično delo. Kar se nove oblike SDS tiče, posebnih težav s prehodom pri nas ne bo. Osebo mislim, da gre tako več samouprave neposrednemu proizvajalcu, kar bo za vse nas pozitivno. Informacij je dovolj, še preveč. Preobširno so in ljudje niso pripravljeni toliko brati. Center za proučevanje samoupravljanja in informiranja bi moral dajati bolj kratka poročila, da bi ljudje tisto prebrali. Informacije bi morale biti krajše in bolj v dostopni obliki. Ustnih informacij pa je dovolj, saj imamo vsaj enkrat na mesec sestanke SDS.«

BORIS SMOLEJ (PLINSKA IN VODNA ENERGIJA):

»Sodelavci so dovolj razpravljali o statutu in o samoupravnem sporazumu. Tudi pripomb je bilo veliko in dovolj so bile tehtne. Zlasti smo razpravljali o združitvi s toplotno energijo v TO Energetika. Tako združitve smo predlagali že pred dvema letoma, kar kaže, da smo mislili naprej. Ljudje gledajo zelo pozitivno na novo obliko SDS. Prej je imel sindikat premajhno vlogo. O novih samoupravnih aktih pa menim, da bo prav preko njih mogoče delavca še bolj angažirati. To je bistven korak naprej, v skladu z zakonom o združenem delu.

Pri nas smo dosti obveščeni, osveščeni pa še ne. Vsi še ne pokažejo dovolj interesa. Se zmeraj so taki, ki delajo svojih osem ur in potem grejo. Treba jih je spodbujati. To bo dolgotrajen proces, preden se bodo odnosi spremenili. Sem za obliko ustne informacije, ker je neposredna, bolj tovariška, bolj domača. Veliko boljše, kot, na primer, preko Železarja. Ko ljudje vidijo prilogo in člene, na primer, pri samoupravnih sporazumih, se ustrašijo. Vsekakor pa sta potrebni obe obliki, tudi dokumentirana, ker je trajnejša.«

zagotavljajo uresničitev načela delitve po delu in rezultatih dela, o čemer smo pisali v prvem sestavku, je v listi opredeljen najvišji možni odstotek vrednotenja delovne dobe, ki lahko znaša na mesečno osnovno ali določeno mesečno akontacijo osebnega dohodka delavca: za delovno dobo nad enim do pet let — 1 %, nad pet do deset let — 2, nad deset let do 15 let — 4, nad 15 do 20 — 6, nad 20 do 25 let — 8, nad 25 do 30 let — 10 in nad 30 do 35, oziroma 40 let — 12 %. (Nadaljevanje prihodnjim)

TONČEK MAJČEN (RAZISKOVALNI ODDELEK):

»Oba samoupravna akta poznam in menim, da je to velik korak naprej. To je šele začetek, ampak ta začetek mora uspeti. Rezultati se bodo šele pokazali. Referendum bo gotovo uspel. Ljudje so dovolj seznanjeni. Če pa kdo česa ne razume, vpraša in dobi odgovor. Tudi razprava v samoupravnih delovnih skupinah je bila dovolj tehtna in poglobljena.«

DAVORIN MIKULA (ZAVIJALNICA):

»Pri nas smo se z obema aktoma seznanili in dovolj razpravljali. Strinjali smo se z njima, pa ne zato, da bi bili prej zaključili sestanek. Seznanili smo se z njima, ker bomo tako lažje delali. Bistveno boljše bo, ker bodo ljudje lahko sledili rezultatom svojega dela, odločili bodo o vsem, kar jih prizadeva. Pri nas vsak dan veliko razpravljamo, kar v odmoru, pri malici. Dobro se poznamo in razpravljamo o vsem, od osebnega dohodka do stanovanj. Sestanek skličemo, kadar imamo večje stvari v obravnavi. Pisanih informacij je preveč, preveč naenkrat jih je. Vse delavke tega ne berejo, ker ne utegnejo. Preveč dela imajo, tudi matere so.«

TIHOMIR KOSTIČ (ŽEBLJARNA):

V žebljarni je predsednik OO ZSMS, ki je ena najaktivnejših v Železarni. Mladinci so o statutu in o samoupravnem sporazumu razpravljali na posebnem sestanku. Rezultat pa je tale: »Mladinci se zavedamo, kako pomembna akta smo sprejeli. Na referendum smo prišli vsi, le dveh ni bilo, ker sta odsotna zaradi bolezni. Tudi v okviru samoupravnih delovnih skupin smo o tem dovolj razpravljali, ljudje so spraševali veliko in tudi dobili pojasnila. Prav tako se strinjamo, da bo nova oblika SDS še boljše, saj nam bo vsa problematika bližja, pa tudi sindikat bo veliko več in ves čas prisoten.«

DUŠAN ROZMAN (TRANSPORT):

»V okviru samoupravnih delovnih skupin smo o obeh aktih dovolj razpravljali. Tisti, ki so statut in samoupravni sporazum brali, so imeli tehtne pripombe. So pa še vedno taki, ki samo pritrujejo ali pa molčijo. Tudi pisemenh informacij je bilo dovolj, samo vprašanje je, koliko so ljudje prebrali. Meni je ustna informacija bolj dostopna. Nova organiziranost SDS ima seveda svoje prednosti, videli bomo, kako se bo to uveljavljalo. Tudi mladinci smo o tem razpravljali in v velikem številu že glasovali.«

JANEZ ROZMAN (TRANSPORT):

»Razprava v naših samoupravnih delovnih skupinah je bila obsežna in tudi pripomb je bilo veliko. Delavci so hoteli, da stvari, ki so bile preveč splošne, natančneje opredelimo. Pripombe so bile res predvsem s strani obratovodstva, vendar je bila odmevnost velika. V novi TO bomo bolj zainteresirani za delo, vsaj za to, da z naše strani ne bo zadržkov. Tudi v novih SDS bo delo bolj koordinirano, prej je bila, na primer, vloga sindikata preveč deljena. Tudi obveščnost bo boljša in rezultati. Mislim, da so pri nas delavci dovolj informirani, vsaj tisti, ki hočejo biti. Dovolj smo o novostih razpravljali, dovolj je bilo o tem napisanega.«

RUDI BOHINC (DRUŽBENA PREHRANA):

»Tudi pri nas nove samoupravne akte poznamo in smo o njih razpravljali, še zlasti o tem, da bomo po novem temeljna organizacija. Naši delavci so za to, vendar se bojijo, da bodo imeli nižje osebne dohodke. Zadovaljili pa so se s pojasnili, da ne bo tako. Drugih pripomb nismo imeli. Verjetno bomo zaradi nove organiziranosti imeli v začetku težave, čas pa bo pokazal, koliko so bile te odločitve pravilne.«

VALENTINA KERNC (DRUŽBENA PREHRANA):

»Sem predsednica IO OO sindikata in že zato zadosti obveščena. Tudi za druge mislim, da bi bili lahko dovolj informirani, seveda pa je to odvisno od njihovega zanimanja. To je tako kakor pri delu: kdor je voljan delati, tudi dela, kdor pa ne, ga ne moremo prisiliti. Pri nas večjih sprememb ne bo, ker smo bili že prej samostojni, potem smo prišli v okvir Železarne, zdaj bomo spet temeljna organizacija, tako da so ljudje na to pripravljeni.«

M. V.

CVETKO ZAGORSKI POTOVANJE V TUMANJAN

LIRIČEN POTOPIS

2

Zemljevid SSR Armenije: pikčasta črta zaznamuje potovanje iz Erevana mimo turške meje, skozi Leninakan, Kirovakan, Tumanjan, čez Sevanski prelaz proti Tbilisiju

Armenija je obsegala v pradavnih časih obširno ravan med Malo Azijo, Perzijo in Kavkazom in imela trgovske in kulturne zveze na vse strani nje dostopnega sveta. Njihova najstarejša znana država je bila kraljestvo Urartu s prestolnico Tushpa ob jezeru Van, ki leži prav tako kot svetopisemska gora Ararat zdaj v Turčiji. V 7. stoletju pred našim štetjem je ta država razpadla in kot pred njo so jo tudi poslej preplavljali najrazličnejši narodi in plemena. Prebivalstvo je postalo mešanica vseh teh vplivov in bržčas ne bo nikoli rešeno vprašanje, odkod pravzaprav izvirajo Armenci. Znanstveniki so si ustvarili različne teorije, ki si pogosto povsem nasprotujejo. Tako menijo nekateri, da je njihov jezik pradedan, izviran in da sploh nima sorodnika na svetu, medtem ko lahko beremo v evropskih leksikonih, da je indoevropski z močnimi perzijskimi, grškimi, sirijskimi in še drugimi primesmi. V 4. stoletju pred našim štetjem je zavzel deželo Aleksander Veliki in cesar Trajan jo je združil z rimskim cesarstvom, pozneje pa je dežela prehajala iz rok v roke. V 3. stoletju naše ere je bila že pokristjanjena in iz naslednjega stoletja so že ohranjeni rokopisi, medtem ko so plošče z napisi še dosti starejše. V začetku sedmega stoletja je postala področje bojev med Arabci in Bizantinci, bila je večkrat razdeljena med Turke in Perzije, dokler niso zavzeli severnih okrajev v 19. stoletju Rusi (najprej kavkaški del, z Erevanom, ki so mu bili vladali Perzijci, potem pa še turški del z mesti Kars, Ardahan in Batumi). To zasledbo krščanske vojske so sprejeli v tem delu Armenije živeči prebivalci kot osvoboditev, češ da so jim islamci stoletja stregli po telesih in duši, Rusi pa jim pustijo vsaj telesa in še zmeraj ostaja upa-

nje, da si bo tudi duša opomogla. In res so postala kavkaška področja (predvsem Tiflis, sedanji Tbilisi, glavno mesto Gruzije) kljub nejevolji carskih gubernatorjev središča pomlajene Armenije, kolikor je je še ostalo. Tačas se je razmahnilo močno narodnoosvobodilno gibanje, ki je sprožilo tedaj po vsej Evropi znamenito armensko vprašanje (podobno današnjemu palestinskemu), le to pa sta hoteli s pretvezo boja za osvoboditev krščanskih narodov izkoristiti carska Rusija za izhod na Dardanele in Bospor ter Anglija, ki je hotela biti udeležena pri delitvi Turčije. Po pogodbi leta 1878 pa se je morala Rusija umakniti iz okrajev, ki jih je bila izrgala Perziji in ostal ji je le kavkaški del Armenije. Turčija je sicer prevzela obveznost, da bo ščitila armenski narod in pospeševala njegov razvoj (kot, na primer, po prvi in tudi po drugi svetovni vojni Avstrija koroškimi Slovencem), v resnici pa je ščuvala islamske Kurme in Čerkeze nad Armence ter netila neslogo med kavkaškimi narodi (Armenci, Gruzini, Azerbejdžani in raznimi plemeni). S pretvezo o ruski »krščanski« agresiji in v odgovor na narodnoosvobodilno gibanje, ki je pod vodstvom stranke Dašnakov zaplaval v armenski nacionalizem, so Turki v svojem fanatizmu v letih 1894–96 zavražili s tlemi osem tisoč vasi, dobesedno poklali 50.000 ljudi, pobabili 100.000, v Rusijo jih je prebežalo 300.000. Dašnaki so se povezali z Mladoturki in pričakovali od njih zavezništva, vendar so le-ti ob vsej svoji »revolucionarnosti«, ki ni presegla nacionalističnega koncepta, nadaljevali z iztrebljanjem Armencev in sledili so novi pokoli. Pred 1. svetovno vojno je hotela ruska vlada znova izkoristiti armensko vprašanje in

je zahtevala varstvo armenskega naroda. Turčija je 1914. podpisala novo pogodbo o reformah in široki avtonomiji Armencev. Med vojni je gibanje Dašnakov sprožilo idejo Velike Armenije in iz dezerterjev iz turške vojske organiziralo bojne odrede, na kar je turška oblast odgovorila s pregonom le-teh v pušavske predele Mezopotamije, kamor je hkrati pregnala več sto tisoč žena, starcev in otrok, ki so večidel že spotoma pomrli. Poleg teh je bilo pobitih še 300.000 ljudi, pobegnilo jih je 200.000, v islam jih je prestopilo 400.000, kar so vse le približne številke. Evropa je vse to vedela, vendar se ni zganila, zapletena v svoje imperialistične račune. Časopisni in filmski poročevalci so snemali prizore, katerih trakove hranijo v Erevanu v muzeju Mateharian, pa jih zaradi njihove grozljivosti sploh ne prikazujejo. Šele socialni revolucionarji so izrgali oblast iz rok Dašnakov, ki so se bili povezali z evropskimi imperialističnimi silami, ter oklicali 1920. leta socialistično republiko in jo priključili Sovjetski zvezi. V njej živi po zadnjih podatkih blizu dva in pol milijona ljudi, v drugih republikah Sovjetske zveze kak milijon in pol, okrog pol milijona jih je raztresenih po Perziji, Turčiji, Iraku, Palestini, Siriji, Libanonu, v Franciji jih je 120.000, v ZDA 180.000...

Po veri so Armenci kristjani, vendar prav svoje vrste. V Ečmiadzinu imajo svojo cerkveno prestolnico (cerkev je bila zgrajena na temeljih poganskega templja) in visoko šolo, iz katere je izšlo mnogo slavnih znanstvenikov, umetnikov, pa celo že desetletja eden vodilnih mož Sovjetske zveze – Mikojan. Njihov cerkveni poglavar se imenuje katolikós, ki pa ne priznava nad seboj ne rimskega papeža ne moskovskega patriarha in je še zdaj, kot poprej v zgodovini, bolj narodni kot verski voditelj, bolj politik in filozof kot cerkveni teoretik. V tem je neupogljiv, kot je bil njegov prednik, ki se ni uklonil Stalinovemu ukazu, naj začenja staro armensko pisavo s cirilico in tako je še zdaj ta pisava v veljavi. Vera je bila v vsej zgodovini Armencev istovetna z narodnostjo, v boju proti islamu je bila najmočnejši obrambni element.

Po površini je Armenija nekoliko večja od Slovenije, 90% je leži na nadmorski višini nad tisoč metrov, medtem ko je srednja višina 1800 metrov, z najvišjim vrhom Aragacem (4090 m). Ozemlje je vulkanskega izvora, podnebje suho, poleti prijetno toplo, zime so ostre. Največja reka, ki je obenem meja s Turčijo, je Araks, ob njej je plodna dolina, kjer uspevajo bombaž, sadje, tobak, riž, sladkorna repa, koruza. V hribih redijo živino in drobnico. Kmetijstvo je kolhozno ali sothozno (državno ali zadržno), vsak kmetovalec pa ima ohišnico s kravo, prašiči, kurami in vrtno ter s pridelki na živahnem, pokritem trgu v Erevanu uspešno konkurira državnim in kolhoznim stojnicam. V industriji prevladujejo kemijski in tekstilni kombinati, predelava sadja, izdelava preprog, svilarstvo, pa rudniki bakra, svinec, cinka, molibdena in hidroelektrarne. Armenija je dokaj močna postavka v izvozu Sovjetske zveze, pa tudi uvažja marsikaj, s slovensko farmacevtsko industrijo ima na primer kar direktne stike. (V Erevanu imajo celo zunanjetrgovinsko ministrstvo.)

Toliko za uvod k potopisu – esej, ki sem ga skoraj do konca napisal pred sedmimi leti, zdaj pa ga z zadnjima poglavjema »Bolečina časa« ter »Lepota in misel ostajata« končujem.

Premišljam in ne posreči se mi dognati, kaj se mi je takrat zataknilo. Bolečina časa? Tumanjanovega in našega? Bolečina duše in telesa? Bolečina nemoči? Bolečina smrti? Me je zasula preobčutljiva nenadna vednost o armenskem narodu, njegovi zgodovini, poeziji? Preutrujenost od vsega tega?

Prehudo so ga zdelali. Iz Petrovega vedenja, ki je kazal vzorno potrpežljivost, je razbralo, da je z njim dosti huje, kakor je bilo videti. Tedaj jo je spet zgrabilo, da bi mu začela prigravljati, naj vsak malo popusti, če ga bodo preveč mučili in v njej so zazvenele opominjajoče besede gestapovskega oficirja. Že je odprla usta, pa jo je v zadnjem trenutku zadržalo prav gestapovočevo prigravljajo.

Če jim ne verjame Peter, jim tudi jaz ne smem nasesti. Sem mar prišla zato, da bi pomagala gestapovcem, ali zato, da bi Petra samo videla in se mu pokazala? V njej sta se oglasila uporniška kri in ponos, ki ni poznal nobenih pletenčin.

Tedaj mu je molče v roke potisnila majhen zavitek hrane, kolikor so pač dovolili prinesiti.

Peter se je nasmehnil njeni skrbi in se ji hvaležno zahvalil z očmi. Potem jo je vendarle premagalo, da mu je previdno svetovala:

– Če moreš, delaj tako, da nam bo morda še kdaj lepo! A brez sramote!

Besede so bile preproste, tako preproste, kakor je bila Angela sama, vendar je bilo v njih toliko želja, da je Petra presunilo. V tej preprostosti je bila tudi vsa simbolika trenutka in časa. Kako naj vpliva, da bi bilo lepo? Naj se ukloni? Sanje! V čem bi bilo potem še lepo?

Strazar je že pogledal na uro, kot bi res šlo tako tesno s časom. Še sta govorila. Tudi o Alešu! Ogibala pa sta se besed »talci« in »streljanje«. Poljubovala in božala sta se z očmi, s pogledi sta vpraševala po novicah, ki jih nista, predvsem pa ne hotela povedati na glas. Misli obeh so prhutale okrog, obenem pa so se shajale pri talcih, med partizani, pri njunem otroku, ki morda nikoli ne bo videl očeta in se bo rodil vsem navkljub.

Potem ga je le pobožala po raztepenem hrbtu, čeravno pod obleko ni videla črnice. Pogladila ga je še po rokah, ki so jo vedno tako zlahka vzdigovala k sebi in potem nehote vzdihnila. Pred strazarjem ni hotela kazati občutkov; da se Petra pred odhodom ne bi dotaknila, pa ni mogla zdržati. Pol bolečin bi prevzela nase, ko bi mogla.

– Zelo so te, je zaječala.

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

83

– Ne rečem, da ni nič, kaj posebnega, pa tudi ni. Če ne bo hujšega, tudi umreti ne bo treba. Morala bi videti Filipa! je zašepetal.

Angela se je stresla, da jo je Peter začudeno pogledal. Pričakoval je, da jo bodo te besede nekako potolažile, pa ga je prestrašeno vprašala:

– Zakaj? Katerega Filipa?

S težavo se je zadrževala, da ni vprašala na glas.

Zdaj se je vznemirila tudi Peter.

– Saj veš, koga mislim. Filip je samo eden!

To je Angela premagalo. Naslonila se je na steno, da Peter ni vedel, ali ji je hudo zaradi njega, ali je morda prav ta hip prišel njen čas. Čudno ne bi bilo.

Angela ga ni pustila dolgo čakati. Ženske hitro pokažejo, kaj se godi z njimi. Tudi strah včasih poži človeka. Zbrala se je in skozi oživilno zavest hitro vprašala:

– Kje si ga videl? Kdaj?

Peter je poznal Angelo, zato je v hipu odgnal misel na porod in iskal zvezo z vprašanjem, ki je moralo imeti neki pomen. Čisto tiho ji je pojasnil:

– Včeraj. Nekaj minut sva bila skupaj na hodniku. Ves je bil obvezan in krvav, da sem ga komaj spoznal. Sepnil mi je: »Bolje bo, če boš nekaj priznal! Saj že tako vse vedo.« Potem so ga odpeljali. Ni mi bil vseh njegov nasvet. Ves se mi je zdel zmešan.

O Filipu je od včeraj veliko premišljeval. Ni mu šlo v račun njegovo vedenje doma in zdaj v zaporih! Angeli o tem ni maral govoriti. Z njegovim primerom jo je hotel le potolažiti.

Angela se je prepadeno zastrmel v moža. Filipa je vendar videla jutraj. Prostega, zdravega na kolesu.

– Tudi jaz sem ga videla. Jutraj...

– Filipa? Kje?

Petra je presenetilo tako, da je bil preglasen. Oglasil se je strazar:

– Obiska je konec. Poslovita se!

Priganjal pa ju ni preveč. V stiski za čas si bosta skušala povedati še več.

Angela je pošepetala tisto o zdravem Filipu. Peter je že zaslutil, da Angelin obisk pomeni namerno izjemo.

Poslovila sta se motnih in solznih oči. Oba je mučila misel in strah, da se morda vidita zadnjikrat.

Konec. Slovo. Peter ji je šepnil:

– Skrbi za oba. In na onega ne pozabi!

Angela je vedela, da misli Filipa, a da tega ni hotel reči. Lahko jo zadržijo v zaporih.

Za odhajajočim možem, ki je zastražen izginjal po hodniku, je stegnila roke in hlaznila:

– Peter...

Na cesto je odtavala kakor pijana. Nihče je ni ustavljal. Srečanje s Petrom se je končalo drugače, kakor si je zamišljala. Vse se ji je pomešalo, in če bi vedela, da je podobno pred njo doživela že Martina, bi si ona to prihranila.

Morala je nekam sesti, se pomiriti in zajeti sapo. V bližnji gostilni je popila čaj. Zdaj se je skrbi za otroka pridružila še nova, ki se je vanjo zajedla v zaporih. Otroci so bili v Petrov, tu ne bo nobenih negotovosti. Toda Filip! Zdaj zaprt in krvav, zdaj svoboden in zdrav! To je uganka. Prirojen čut za resnico, poštenje in varnost jo je pognal na noge in potem ji je isti čut obračal glavo na vse strani, kot bi slutila, da je to potrebno. Gnalo jo je naprej, da bi čimprej prišla na vlak. Ni še vedela, kaj bo storila, hitela pa je tako, da jo je začelo dušiti. Morala je hoditi počasneje. Če je Filip taka baraba, zakaj so jo potem spustili k Petru? Je tu lahko kaj narobe? Kaj pa, če ni?

23

OKTOBER V TUNIZIJI

Berberi, ki so se vrnili v civilizacijo, so zaradi izredne bistrosti in sposobnosti hitro napredovali, zato ni nič čudnega, če v Tuniziji zasedajo zelo pomembne politične in gospodarske položaje. Te bi z lahkoto zamenjali za Francoze. Tudi direktor in njegova žena v našem hotelu sta bila Berbera, imeli pa smo ju, vseskozi za prava Francoza.

PRISRČNO SLOVO

Sedemdnnevni dopust je hitro minil. Slovo od prijaznih natakarnjev, usrežljivih receptorjev, strežajev, pridnih sobaric in zlasti od nenadkriljivega, simpatičnega mavrskega kavararja Casanove, je bilo pristrčno, skoraj ganljivo. Celo vselej resnemu in dostojanstvenemu vodniku Mladenu, ki je skrbel za nas, sicer ne preveč prizadevno, je bilo malce hudo, ko se je v neprikriti zadregi rokoval z nami, četudi se nismo, kot je raču-

nal, odzvali njegovemu vabilu v Saharo. S tem smo ga kot edina jugoslovanska skupina prikrajšali za planirano provizijo.

Po obilnem kosilu, na za poslovljni obed nalašč okrašenih mizah, se je v imenu osebja hotela poslovil direktor, nato pa so se vsi zbrali pred avtobusi in nam mahali, dokler se nismo zgubili za zelenim parkom.

DRAMATIČEN POLET DOMOV

Na tuniskem letališču nas je tokrat, v zadovoljstvo vseh, čakalo letalo DC-9 Inex-Adrie. Tupoljev beograjskega Genexa, s katerim smo se pripeljali z Brnika, je že zgodaj dopoldne odletel z beograjsko skupino, ki je morala ujeti redno letalo z Brnika v Beograd. Čeprav nas je ob prihodu v Tunis ruski TU-124 nosil lepo in mirno, smo vseeno bolj zaupali DC-9 in se pošteno uštelili. Še preden smo dosegli predpisano višino 10.000 metrov, nas je že začelo nenavadno močno stresati, kot bi se z razmazanim avtobusom vozili po močno kotanjastem kolovozu. Nekje na sredini med Tunizijo in Sicilijo so se pod nami začeli grmadi grozeči viharni oblaki, ki so švigali pod nami kot ogromni oceanski valovi. Bliski so parali te gmote, letalo pa je začelo premetavati, da je tudi najbolj hrabrih začelo zmanjkovati poguma. Ko je steverdasa opozorila potnike, naj si priprejajo pasove, je bila mera polna. Prestrašeni smo se spogledovali in pogledovali skozi okna v globino. Nikomur ni bilo do šale. Le črnobradi Bane iz banjaluškega sindikata prosvetnih delavcev,

ki mu nikoli ni pošla dobra volja, se je, močno nažegnan z buho, junačil, da mu je še vseeno ljubše končati v avionu, četudi v Sredozemskem morju, kot pa da ga brne mula ali povoz fičo na domači grudi.

»K vragu tvoj DC-9,« ga je oklepajoč se svojega zaročenca Izeta, zavrnila profesorica Mara in dala vsem jasno in glasno vedeti, da je to njeno prvo in zadnje potovanje z letalom. Zaročenec pa jo je dopolnil s poslednjo željo, da bi treščili vsaj na Jugoslavijo, ne pa kje, pitaj boga, v Mediteranu ali celo v Italiji. Še kosti ne bi našli za njim.

Dve zagrebški tovarišici, ki sta sedeli poleg banjaluškega para, sta pritrdilno kimali, bolj hrabra pa se je ojunačeno zaklela, da v prihodnje nikoli več ne bo šla višje kot na Sleme, če seveda ostane živa. Tresenja in premetavanja ni hotelo biti konca ne nad Italijo in ne nad Jadranom. Potniki, vsi zeleni v obraz, so kar naprej vlekli iz torb v sedežih papirnate vrečke, da bi olajšali pritisk v želodcih. Najbolj prizadetim so pomagale urne in na videz hladnokrvne steverdese s kisljo vodo in s tableti. Leteli smo že nad Kvarnerjem, ko se je končno po skoraj poldrugi uri letalo umirilo.

Sele, ko smo začutili pod seboj trda betonska tla brniškega letališča, smo se oddahnili in kot na povelje zaploskali večjemu kapitanu, ki nas je skozi pobesnelo ozračje srečno pripeljal domov.

KONEC

CT

8

ŽELEZAR

O SOLIDARNOSTI ZDAJ IN V BODOČE

V prizadevanjih, da bi izenačili osnovne pogoje za življenje in pomagali tam in tistim posameznikom ter družinam, katerih osnovni standard je, ogrožen, smo uvajali ves čas po osvoboditvi najrazličnejše oblike pomoči. Načini in sistemi za dodeljevanje takšne pomoči so bili seveda različni in so se razvijali, kakor so zorela naša spoznanja in naša samoupravna zavest.

Eden izmed načinov pomoči, ki se je razvil v zadnjih letih na najraz-

ANALIZA DELEGATSKIH ODNOSOV V KS JAVORNIK — KOROŠKA BELA

Prejšnji četrtek je bila na skupni seji izvršnega odbora krajevne organizacije SZDL in koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja obravnavana analiza delegatskih odnosov v krajevni skupnosti. Posredovano analizo so pozitivno ocenili s pripombo, da je dokaj kritična in izčrpna. Analiza zlasti kritično obravnava delegatske odnose znotraj skupščine delegatov krajevne skupnosti, kjer posamezne delegacije, ki skupščino sestavljajo, še vedno ne delujejo samostojno in učinkovito. Še vedno niso vzpostavljene pravi odnosi na relaciji temeljna organizacija — krajevna skupnost. Analiza vsebuje tudi predlog, naj bi po potrebi in v okviru danih možnosti zbere občanov sklicevali po naseljih ter po interesnih nagnjenjih občanov. Gre za zbere občanov, na katerih bi poročali o delu skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, ki se povezujejo v splošni delegaciji SIS v krajevni skupnosti.

Izvršni odbor je v nadaljevanju seje razpravljal o pripravah na volitve, ki bodo v prvi polovici prihodnjega leta. Društvom in organizacijam bodo naročili, naj do konca prvega polletja pripravijo ustrezno število evidentiranih možnih kandidatov za delo v organih krajevne samouprave, saj je že pri prvem pregledu ugotovljeno, da bo treba zamenjati več članov sveta krajevne skupnosti, ki jim bo v prihodnjem letu potekla mandatna doba.

Positivno so ocenili delo pripravljalnega odbora za odkritje spomenika v parku talcev ter ga tudi razrešili. Strinjali so se s predlogom komisije za odlikovanja za podelitev občinskega priznanja OF. Do 1. maja naj bi pripravili predlog pravilnika za podeljevanje plaket, ki jih bodo podeljevali vsako leto ob praznovanju krajevnega praznika. Prve plakete naj bi podelili že letos, ko bodo praznovali 20-letnico ustanovitve in delovanja krajevne skupnosti.

STANOVANJSKA POLITIKA V LETU 1977

Resolucija o politiki ureditve stanovanjskega problema na območju od leta 1976 do 1980 predvideva v letu 1977 nekatere bistvene spremembe v stanovanjski politiki. Posebno mesto v njej je dobilo pospeševanje stanovanjske gradnje. V ta namen bodo narejeni programi na vseh ravneh, od temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti do republik. V resoluciji je rečeno, da je treba povečati delež zasebnih sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Poleg tega pa bi morali v temeljnih organizacijah združenega dela in stanovanjskih interesnih skupnostih z varčevanjem in z ugodnejšimi krediti poslovnih bank spodbujati izgradnjo stanovanj v etažni lasti, gradnjo individualnih družinskih hiš in angažiranje osebnih sredstev za dodelitev družbenega stanovanja v uporabo.

Glede ekonomskih stanarjev, je zavzeto stališče, da jih je treba uvajati v skladu s sprejeto politiko cen ob hkratnem razvijanju solidarnosti in socialne varnosti uporabnikov stanovanj.

ličnejših področjih, so progresivne lestvice cen za stroške. Tako imamo progresivne lestvice za plačevanje oskrbnin v vrtcih in celodnevnih šolah za prehrano otrok. Tisti otroci, za katere kakorkoli že ugotovimo, da so iz socialno šibkih družin, dobivajo v šolah brezplačno malico. Otroški dodatek, oziroma njega prejemanje je odvisno od višine dohodkov na družinskega člana. Tisti, ki imajo večji poprečni osebni dohodek, kot to določa cenzus, dodatka pač ne dobe. Tako se ta sistem začne pri otroku in je razpet na vsa področja našega življenja, neha pa se pri obdavčenju osebnega dohodka, pri članarini in pri posojilih in prispevkih ob elementarnih nesrečah ali drugih akcijah.

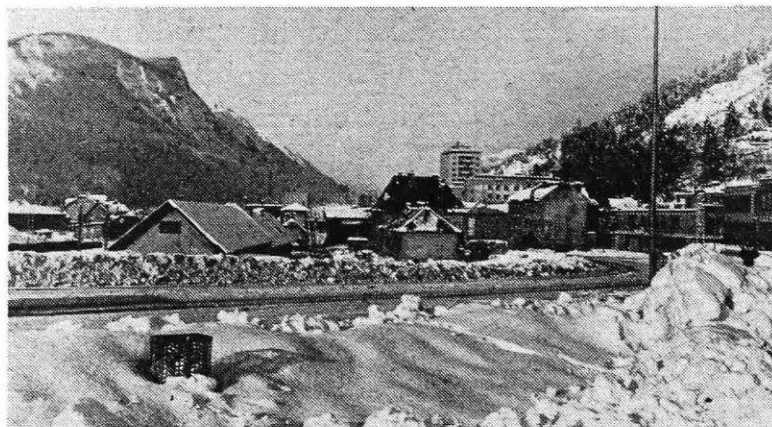
Pri obdavčenju osebnega dohodka cenzus izpušča dohodek do določene višine, potem pa začne počasi zajemati davke, vendar se lestvica progresivno povečuje, tako da zajema vse več od tistih, ki zaslužijo največ. Tudi članarina Zveze komunistov, na primer, je simbolična za tiste člane, ki imajo nizke ali poprečne osebnih dohodke, od tod pa raste v progresivni stopnji. In tudi kadar vpisujemo posojila za ceste, na primer, zahtevamo od tistih, katerih osebni dohodki so višji ali visoki, progresivno stopnjujoče se zneske. Vse te in mnoge druge ukrepe smo razvili kot element naše solidarnosti v trdnem prepričanju, naj tisti, ki več zaslužijo in več ima, tudi več prispeva, tako da bo olajšal tistemu, ki ima na sedanji stopnji našega socialističnega razvoja, slabši življenjski položaj.

Ceprav slišimo tu in tam negodovanje, češ da se ne plača preveč prizadevanj in preveč delati, ker delaš skoraj izključno za solidarnost, smo si vendarle v načelu enotni, da od solidarnosti nismo nikoli in nikoli ne bomo odstopali, saj je to ena tistih najzlahtnejših sestavin naše socialistične družbe, ki je bila delovnim ljudem vseskozi lastna. Res pa je, da se pojavljajo najrazličnejše računice in da kdaj pa kdaj zasledimo tudi drobne spekulacije z elementi naše solidarnosti. Tako je znano, da se posamezni delavci, ki so blizu meje cenzusa za dobičanje otroškega dodatka, branijo delati v nadurnem delu tudi takrat, kadar je v delovni organizaciji to nujno potrebno, ker vedo, da jim le malo manjka, pa

bodo otroški dodatek izgubili. Takih primerov je še kopica. Vendar, kateri plemeniti namen kdajkoli in kjerkoli pa ni bil spremljan z drobnimi spekulacijami in posameznimi izkrivljanji.

Ko bi bilo samo to, ne bi začeli današnje teme o našem vsakdanu. Gre nam bolj za to, da bi opozorili na nekaj drugega. Dovolj je znano, da so poleg evidentiranih osebnih dohodkov marsikdaj in marsikje prenekateri zaslužki neevidentirani in je sploh vprašanje, ali se jih evidentirati more in da. Zelo enostavna je stvar z evidenco rednega osebnega dohodka iz delovnega razmerja. Teže je pri evidenci pogodbenega dela in honorarnega dela v drugih delovnih organizacijah. Najteže ali pa sploh nemogoče pa je evidentirati nekatere vrste popoldanskih zaslužkov, kamor sodijo vse vrste in oblike šušmarstva ali temu podobnih oblik dela. In ker je tako, prihaja večkrat do anomalij. Dogaja se, da dobiva brezplačno kosilo v šoli otrok, ki zahaja vsak dan po pouku v slaščičarno in vabi s seboj kopico sošolcev. In dogaja se, da je uvrščen v kategorijo socialno ogroženih otrok, ki je z družino za vsak vikend na daljšem izletu z družinskim avtomobilom in kateremu so starši v stanju kupovati vso najmodernejšo športno opremo. Takšni primeri niso tako množični, da bi bilo treba biti plat zvona, vendar so in pri tistih, ki jih poznamo, vzbujajo slab občutek. Zato se pogosto vprašujemo, kako z našo solidarnostjo v bodoče in vnaprej.

To so se vprašali tudi že v marsikateri družbenopolitični in delovni organizaciji. V socialistični republiki Srbiji obravnavajo, na primer, predlog o uvedbi enotne socialne karte za vse zaposlene. To karto bi vodili v temeljnih organizacijah združenega dela, z njo pa naj bi dobili celovit vpogled v socialno materialni položaj vseh zaposlenih delavcev in njihovih družin. Povod za uvedbo socialne karte je skrb za delovnega človeka, poleg tega pa tudi boj za večjo produktivnost, odgovornejši odnos do dela in pravilnejši razdelitev doseženega dohodka. Evidenca, ki bi jo omogočali podatki vseh socialnih kart zaposlenih delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, naj bi bila tudi osnova za pravilno planiranje rasti življenjskega standarda in za odpravljanje vseh anomalij, ki se pojavljajo na tem področju. Ali je ravno uvedba socialne karte tisto, kar naj bi dalo neki solidarnosti kar najobjektivnejši tok, ali nemara kaj drugega, pa bo pokazala bližnja prihodnost.

Po zadnjem snegu na Jesenicah

SKUPNA SEJA IZVRŠNIH ODBOROV PREDSEDSTEV OBČINSKIH KONFERENC SZDL JESENICE IN RADOVLJICA

Pretekli četrtek, 13. januarja, je bil verjetno prvi primer, da sta se na skupni seji sestala izvršna odbora predsedstev občinskih konferenc SZDL Jesenice in Radovljica, čeprav, kakor je bilo poudarjeno na seji, bi kazalo to prakso zaradi številnih skupnih interesov večkrat uporabljati. Seji sta prisostvovala tudi predsednika obeh občinskih konferenc SZDL Franc Jere in Zdravko Črv, poleg predstavnikov iniciativnega odbora za ustanovitev območne skupnosti Gorenjske pri zavarovalni skupnosti Triglav.

Osrednja točka dnevnega reda je bila razprava o dogovoru o skupnih nalogah organizacij SZDL občin Radovljica in Jesenice ob konstituiranju in oblikovanju medsebojnih razmerij zavarovancev v zavarovalni skupnosti Triglav. Pri tem so izhajali predvsem iz političnega izhodišča, in sicer, da je pri oblikovanju medsebojnih razmerij zavarovancev kar najbolj optimalno zagotoviti začetek podružbljanja zavarovalništva in s strokovnega vidika, da je treba v zavarovalništvu zbrisati občinske meje in zavarovancem kar najbolj približati zavarovalniške usluge. V zvezi s tem so sprejeli tudi nekaj konkretnih stališč, glede samoupravnega organiziranja zavarovancev na območju radovljiške in jeseniške občine, oziroma gorenjske regije.

Na skupni seji so se tudi opredelili o delegatskem sestavu programskega sveta lokalne radijske postaje Triglav Jesenice ter poudarili potrebo po večkratnem skupnem sesta-

janju. Pri tem so menili, da je vrsta vprašanj, o katerih bi se morali kar najbolj enotno politično opredeljevati, pa najsibo, da gre za vprašanja urbanističnega planiranja ali vprašanje varstva okolja ali številna druga vprašanja, ki so na tem geografsko zelo zaokroženem območju zelo sorodna.

Izvršni odbor predsedstva občinske konference Jesenice je po skupni seji nadaljeval z delom. Obravnavali so stališča do predlaganega družbenega dogovora o osnovah in merilih za podeljevanje priznavalnine udeležencem NOV in drugih vojn, katere urejajo občinske skupščine s svojimi predpisi, in brez pripomb z njim soglašali. Poudarili so, da ta dogovor pomeni pomemben napredek pri urejanju vprašanja priznavalnine.

Ob sklepu seje pa so obravnavali še več tekočih zadev, ki sodijo v pristojnost izvršnega odbora predsedstva občinske konference SZDL Jesenice.

Na 70. seji izvršnega sveta OS Radovljica, 13. januarja, so obravnavali predloge odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, odloka o lokalnih in nekategoriziranih cestah v občini, odloka o obveznem prispevku za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav, predlog zazidalnega načrta Radovljica — center, okvirni program vodnogospodarskih del v 1977. letu, poročilo o proračunu občine za 1976. leto, predlog programa o delu izvršnega sveta in programa o delu občinske skupščine za 1977. leto ter potrdili sklep o izplačilu računov za opravljeno delo komisij ob lanskoletnem potresu.

Po sklepu 31. seje komiteja OK ZK Radovljica, je bila v petek, 14. januarja, 1. seja iniciativnega odbora za pripravo praznovanja 40-letnice prihoda na čelo KPJ tov. Tita in 40-letnice KP Slovenije. Na seji so po konstituenti odbora sprejeli teze za vsebino in okvirni program vseh prireditev in akcij, ki jih bodo organizirali v občini v letu 1977. leta. Program bo potrdila OK ZK na prihodnji seji in ga posredovala vsem OO ZK in drugim družbenopolitičnim in kulturnim organizacijam.

Po sklepnih podatkih občinskega štaba za vpis posojila za ceste v radovljiški občini je do zaključka akcije v 1976. letu 10.967 vpisnikov vpisalo 20.597.330 din ali 135,6 % predvidene vsote. Najbolj so se izkazali zaposleni v delovnih kolektivih, najslabše pa vpisovalci po krajevnih skupnostih. Presežek 35,6 % vpisanega posojila bodo porabili za urejanje in posodabljanje občinskih in krajevnih cest.

Po uspešno opravljenem referendumu v vseh komunalnih delovnih organizacijah v občini lanskega decembra, je predsednik občinskega sveta ZSS Radovljica Marjan Vrabec 14. januarja sklical posvet vseh predsednikov dosedanjih OO sindikata v komunalnih podjetjih, ki so se združili. Spregovorili so o novi sindikalni organiziranosti in se dogovorili o ustanovitvi OO sindikatov v vsaki TO, konference OO sindikatov v OZD Komunalno gospodarstvo Radovljica in o ustanovitvi občinskega odbora sindikatov delavcev stanovanjske in komunalne dejavnosti.

Za letošnje slavnostne prireditve v počastitev 40-letnice prihoda tov. Tita na čelo partije in 40-letnice ustanovitve KP Slovenije je komitej OK ZK na 31. seji v decembru lani imenoval koordinacijski odbor, ki bo pripravil podroben program vseh prireditev in akcij. Program vključuje tudi akcijske programe vseh OO ZK ter priprave na osrednji zbor komunistov radovljiške občine, ki bo predvidoma v maju.

Pri predsedstvu občinskega odbora ZKB NOV Radovljica je do 10. januarja prijaviло zahtevke za priznanje dvojnega štetja posebne delovne dobe v času NOB 30 prosilcev, ki te pravice doslej še niso uveljavili. Vse dospele vloge bo predsedstvo obravnavalo v prihodnjih dneh, nato pa bo vsem upravičencem poslalo ustrezna potrdila.

Do konca januarja je v vseh OO ZSMS v javni razpravi predlog akcijskega programa OK ZSMS in njenih organov. Program je skoraj v celoti naravnat na akcije in prireditve praznovanja 40-letnice prihoda tov. Tita na čelo KPJ in 40-letnice ustanovnega kongresa KPS. Ko bodo zbrane vse pripombe in dopolnila k predlogu programa, ga bo predsedstvo potrdilo na seji v začetku februarja.

Sprito vse bolj perečih vprašanj in ugotovitev, da gospodarsko in družbeno življenje na območju KS Koprivnik — Gorjuše vsako leto bolj nazaduje, je KK SZDL v petek, 14. januarja, zvečer sklical javno tribuno, ki so se je, razen občanov ter KS, udeležili tudi predstavniki nekaterih delovnih organizacij in občinskih DPO in skupščine. Spregovorili so o sedanjem stanju, s posebnim ozirom na zaposlovanje krajanov in njihovih prevozov na delo, o problemu odseljevanja mlajših vaščanov zaradi prometne neurejenosti z dolinskimi kraji ter o družbeni aktivnosti, ki zaradi tega precej upada.

Kolektiv tovarne Veriga Lesce je bil v 1976. letu med najuspešnejšimi v občini, kar kaže podatek, da so več kot 40 % izdelkov izvozili na tuj. Od te količine so prodali kar 63 % na tržišča s konvertibilno valuto. Samo v lanskem decembru so prodali doma in na tujem svojih proizvodov v vrednosti nad 43 milijonov din, ali toliko, kolikor je znašala celotna prodaja v 1968. letu.

Izvršni odbor samouprave stanovanjske skupnosti je na 23. seji, 12. januarja, obravnaval predlog programa skupnosti za 1977. leto, s težiščem na ureditvi kreditnih odnosov in uveljavljanju novega sporazuma o zbiranju in izločanju sredstev za stanovanjsko gradnjo in kreditiranje. Predlog sporazuma so po ugotovitvi odbora že sprejeli na večini zborov delavcev v TO in OZD. Dogovorili so se tudi za sklic 7. seje skupščine samouprave stanovanjske skupnosti, ki bo potrdila program za 1977. leto in omenjeni sporazum v začetku februarja.

Letos predvidevajo v gostinstvu in turizmu radovljiške občine, sprito razmeroma visokih investicijskih vlaganj, da bodo izpolnili predvideni porast družbenega proizvoda od 5,5 do 6 %. Hotelsko turistično podjetje Bled bo dozdalo in obnovilo hotel Jadran, pripravljalo pa dokumentacijo tudi za dozdavo hotela Lovce in adaptacijo hotela Jelovice. Viator, TO Hotel Bled bo zgradil novi Park hotel, Kompas bo dozdal in povečal zmogljivost svojega hotela na Bledu. Predvidena je tudi obnova hotela Grad v Podvinu.

Od 20 krajevnih skupnosti radovljiške občine še vedno nimajo ustanovljene svoje osnovne organizacije ZSMS v KS Koprivnik — Gorjuše in v Ribnem. Popolnoma nedelavne pa so po zadnjih analizah predsedstva OK ZSMS Radovljica OO ZSMS na Bohinjski Beli, v Stari Fužini, Savici — Polje in v Radovljici. Nasproti njim pa so zlasti delavne OO ZSMS, razen v Lescah in na Bledu tudi v Kropi, na Lancovem in na Srednji Dobravi.

Od več kot 340 občanov novega naselja v Radovljici, ki je poslalo na svet KS prijave za telefonske priključke, zaradi premajhne zmogljivosti sekundarnega omrežja letos dobi svoje telefonske priključke le 280 naročnikov na Gradnikovi, Zagarjevi, Triglavski, Tavčarjevi ulici in v Roblekovem naselju.

AMD Radovljica in svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu bosta pripravila v petek, 21. januarja, ob 17. uri v kino dvorani v Radovljici predavanje o spremembah in dopolnitvah cestno prometnih predpisov in problematiki prometa na gorenjskih cestah. Vsem članom AMD in drugim zainteresiranim občanom, voznikom motornih vozil bodo ob tej priložnosti prikazali poučni film o prometu.

Člana kino-foto krožka pri OO ZSMS Lesce Bojan Avenšek in Iztok Šorli sta s svojimi in deloma s sredstvi članov OO ZSMS izdelala 35 minutni 8 mm barvni film o življenju in delu mladih v Lescah. Posnela sta prizore pri obnavljanju lani pogorele stavbe mladinskega kluba, delovno akcijo mladih v KS, delo mladinskega kluba in lanskoletno republiško skupno prireditev Naš klub 76. Film bodo prikazali na množičnem roditeljskem sestanku v osnovni šoli Lesce.

Tudi letošnjega januarja je Alpski letalski center Lesce razpisal začetniške tečaje za padalce in jadralne pilote. Prijavijo se lahko vsi mladinci in mladinke, ki se počutijo zdrave in sposobne za te lepe športne dejavnosti. Z vpisom novih prijaviteljev bodo na leškem letališču zaključili 20. januarja. Skoraj nobenega dvoma ni, da se bo vključilo v tečaje veliko mladih z vse Gorenjske.

Centralni delavski svet delovne organizacije Veriga Lesce je na seji 29. decembra lani soglasno ponovno izvolil za glavnega direktorja Vinka Golca, ki je to dolžnost uspešno opravljal že dve mandatni dobi — osem let.

Izvršni odbor Kulturne skupnosti Radovljica je na 19. seji, 10. januarja, v navzočnosti članov odbora samouprave delavske kontrole, po sklepu 6. seje skupščine Kulturne skupnosti in decembrske seje zbora združenega dela občinske skupščine, razdelil izvajalcem kulturnih programov 70.860 din valoriziranih sredstev po dogovorjeni stopnji 2,77 % na celotna sredstva skupnosti v 1976. letu, ki so znašala 3.371.000 din. Poleg tega je odbor sklenil dodeliti nekaj nad 35.000 din za kritje stroškov ZKPO namensko za potrebe množične kulture. Več finančnih zahtevkov je odbor preložil v obravnavo za naslednjo sejo.

Od 14. do 23. januarja razstavlja v spodnjih prostorih Sivčeve hiše v Radovljici kiparski ustvarjalec — največ Jože Volarič, iz Kranja, železne, varjene plastike in oblike figurativnih skupin s socialno tematiko. Avtor je doslej samostojno razstavljal na Jesenicah in v Bogenšperku, skupinsko pa v več krajih po Sloveniji. Razstava sodi v okvir akcije »Človek, delo, kultura«, v katero se letos vključuje tudi galerijska dejavnost, s posebnim podarkom na 40-letnico prihoda tov. Tita na čelo partije in ustanovitve KP Slovenije.

Na 1. seji upravnega odbora Planinskega društva, 13. januarja, so pod vodstvom novega predsednika Janeza Pretnarja najprej pregledali zaključke občnega zbora, ki je bil v decembru, nato pa pripravili program dela za 1977. leto. V društvu je vključeno 2.005 članov iz radovljiške in deloma tudi iz jeseniške občine, ki so med najaktivnejšimi planinskimi društvi v Sloveniji.

OBRAMBNI DNEVI NA OSNOVNIH ŠOLAH OBČINE JESENICE

Druženopolitična aktivnost in delo zveze rezervnih vojaških starešin Slovenije in njenih članov v občini Jesenice sta usmerjena tudi k usposabljanju mladine. Komisija za druženopolitično delo in obrambno vzgojo pri občinskem odboru ZRVS Jesenice si je za leto 1976/77 zadala nalogo usposabljanje prebivalstva, zlasti mladine, za aktivno udeležbo v splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Doseženi rezultati v preteklem letu kažejo jasno usmeritev v delu občinske komisije.

Rezervni vojaški starešine, organizirani v občinski in v treh krajevnih organizacijah ter v desetih osnovnih organizacijah, smo povezani s šolami z aktivni. Želja v bodočem delovanju pa je še bolj aktivna povezava z organizacijami združenega dela in povezava s krajevnimi skupnostmi.

Moj namen je prikazati, kako kot vojaški strokovnjaki in družbeni delavci delamo na področju šol. ZRVS skrbi, usposablja in osvaja mlade za aktivno udeležbo v splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti z osnovnim namenom usposabljanja in jih spodbujati za aktivno udeležbo v obrambnih pripravah. Šole, oziroma vodstva šol kot nosilci obveznih programov pri usposabljanju mladine za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito dobro sodelujejo s posameznimi osnovnimi organizacijami ZRVS. Med različne aktivnosti, ki jih izvajajo pedagogi na šolah v času rednega pouka, vključno z obravnavanjem aktualnih vprašanj ter s pomočjo vojaških znanj, ki jih posredujejo člani ZRVS, sodi tudi organizacija OBRAMBNIH DNEVOV na posameznih šolah. Glavni smoter vzgoje, izobraževanja in usposabljanja za SLO je v mladih razvijati psihofizične, moralnopolitične in strokovne kvalitete.

Smotri, ki jih zasledujemo z obrambnimi dnevi, pa so naslednji:

REKONSTRUIRAN SLAŠČIČARSKI OBRAT NA JESENICAH

V ponedeljek, 17. januarja, je začela obratovati nova slaščičarna temeljne organizacije Triglav iz Lesc v Kejžarjevi ulici na Jesenicah. Podjetje Žito, v katerega sestavu je temeljna organizacija Triglav iz Lesc, je prevzelo obveznost, da bo uredilo slaščičarski obrat na Jesenicah že ob uveljavitvi vseh jeseniških pekarn pred desetimi leti. Vendar sprva potrebe po slaščičarskih izdelkih na Jesenicah in v okolici niso bile tolikšne, da bi bilo ekonomično vložiti sredstva v modernizacijo obrata. Saj so sprva še pri Moriču, zlahka opravile vse delo in zadostile vsem naročilom štiri delavke. Še sčasoma pa je obseg naraščal tako, da jih je zdaj zaposlenih 12 in je pričakovati, da se bo to število v prihodnje še povečalo.

V obrat je bilo vloženo okrog tri milijone novih dinarjev. Predvsem je bila zamenjana stara parna peč, ki je bila postavljena še pred drugo svetovno vojno, poleg tega pa so bile nabavljene vse naprave za moderno proizvodnjo, med drugim tudi hladilna in zmrazovalna komora, tako da bodo v bodoče lahko pripravljali slaščice tudi vnaprej. Nova peč je petetažna in omogoča mnogo večjo proizvodnjo, kakor jo je omogočala stara, ki je bila povsem dotrajana. Z rekonstrukcijo obrata so povečali zmogljivost za okrog 60 odstotkov, tako da bodo lahko proizvedli letno za štiri in pol milijona dinarjev slaščic. Izdelovali bodo kekse, sveže pecivo, krofe, potice, kremne rezine, torte in drugo pecivo.

Uvedli bodo dvoimensko obratovanje. Če pa zmogljivosti ne bodo izkoristene, računajo, da jih bodo zapolnili z mehkiimi kolači, ki jih izdelujejo tudi v pekarni v Lescu. Za te vrste peciva jim je na voljo celotno jugoslovansko tržišče, v zadnjem času pa ga začenjajo tudi izvažati. S slaščicami bodo zlahka krili potrebe jeseniške občine, nekaj izdelkov pa bodo vozili tudi v prodajalne v Lesce in Radovljico. Slaščičarna bi morala biti odprta že 1. novembra lanskega leta, vendar so se gradbena in obrtniška dela tako zavlekla, da so jo odprli šele v ponedeljek. Istočasno s slaščičarno na Jesenicah so odprli tudi nov trgovski objekt v Bohinjski Bistrici, kjer prodajajo poleg kruha in slaščic tudi napitke.

Rekonstruirani obrat slaščičarne na Jesenicah je grajen tako, da je v njem mogoče kadarkoli začeti peči tudi kruh, kar je pomembno zlasti za splošni ljudski odpor ali v primeru težjih elementarnih nesreč.

Z.

— praktično preveriti načrte obrambnih priprav ter uskladijev načrtov z obrambnimi pripravami krajevnih skupnosti;

— ravnanje ter izurjenost učencev ob znaku za alarm.

V te priprave so vključeni vsi učenci in osebje posamezne šole. Poudarek pa je seveda na učencih višjih razredov. Kolikor je v sestavi osnovne šole vzgojno varstvena ustanova, jo vključujemo v obrambne priprave ter koordiniramo uspešno umaknitev otrok vrtca ob nevarnosti napada. V ta prizadevanja je treba vključiti tudi ostale strukture, ki delujejo v obšolskih dejavnostih: radioamaterji, strelci, taborniki itd. Zaradi zanimivosti in stimulacije je zelo pomembno, da se uvedejo tekmovalne discipline. Obrambni dan naj poteka tako, kot bi resnično doživeli nenaden napad agresorja.

Po dosedanjih izkušnjah bo potrebno poglobiti sodelovanje na področju krajevnih skupnosti kot tudi z vsemi obrambnimi strukturami (LO, CZ, NZ, TO, JLA, ZZB, in SOB).

V občini Jesenice sta bila do sedaj izvedena obrambna dneva na osnovnih šolah Žirovnice in 16. december Mojstrana. V šolskem letu 1976/77 pa bomo izvedli še obrambne dneve na osnovnih šolah v Kranjski gori, Koroški Beli in skupno na osnovnih šolah Prežihov Voranc in Tone Čufar, vključno z vsemi vzgojno varstvenimi ustanovami.

Razmere in značilnosti ter vremenski pogoji, v katerih se izvajajo obrambni dnevi, in seveda sredina, v kateri šola živi ter deluje, narekujejo programske izvedbe. Enoten program, oziroma skupno za vse obrambne dneve pa je: celoletno pripravljane učencev, umaknitev v najkrajšem času iz šolskega poslopja po skupinah in različne dejavnosti na terenu do trenutka, ko se normalizira vojna situacija.

Teme, ki jih učenci spoznavajo ob učnem programu skozi vse leto, so: znanje o SLO, o tajnosti, zgodovini, s tradicijo kraja, o kemiji z eksplozivnimi in ABH sredstvi itd., spoznavajo naravo in možnost prehrane v naravi, ohranitev zdravja, nalezljive bolezni, zemljepis, z gibanjem po zemljišču, orientacijo, obveščanje itd. Seveda pa nekatere teme,

glede na posebnost, šola izbira tudi sama.

Druga skupna naloga je umaknitev iz poslopja šole, ki se mora odvijati natanko po določenih pravilih. Na šoli ne sme biti nobene zmede, ampak morajo učenci organizirano narediti vsak svojo dolžnost in po grupah odhajati na zborna mesta, kjer se v kolonah umaknejo na varna mesta. Posebnost obrambnih dni je organizacija evakuacije otrok iz vrtca, ki deluje v šoli. To je posebno vprašanje, katerega je treba nameniti največ časa in si nabrati izkušnje. V dosednji praksi so mladinke osmih razredov dobile nalogo, da poskrbijo vsaka za dodeljenega malčka, da ga obleče in pripelje na evakuacijsko mesto. Del starejših mladink je poskrbel za transport prehrane in dodatnih oblačil najmanjših. Tak način evakuacije je eden od možnih, vendar bo potrebno še dosti dela, da bomo našli pravo pot in najboljšo odločitev.

Tretja grupa nalog pa se običajno izvaja na začasno evakuiranem zemljišču. Te naloge izvajajo učenci v sodelovanju z RVS, JLA in se usposablja za različne naloge, kot npr.: orientacija, obveščanje, stražarska služba, streljanje, metanje bomb, organizacija zasilnih zaklonišč, maskiranje, prva pomoč, oživljanje tradicij NOB, zavarovalno varnostno dejavnost, zveze, preiskrba, diverzija, tehnične dejavnosti, komandni kader in različne tekmovalne discipline, od poznovanja tematskih vsebin do orientacijskih pohodov.

Moram reči, da sta obrambna dneva na osnovnih šolah Žirovnice in Mojstrane odlično uspela. Gotovo je to zasluga v prvi vrsti odbora za LO in samozaščito v TOZD, je pa tudi odraz dela in prakse rezervnih vojaških starešin, ki s skupnim delom domiselno sodelujejo in sestavljajo načrt obrambnega dne. Posebno moramo pohvaliti poštvalno delo komande JLA v Radovljici, s karavla v Žirovnici in Mojstrani, za veliko materialno in strokovno pomoč.

Prepričan sem, da bodo naslednji obrambni dnevi šol še uspešnejši, in prav bi bilo, ko bi obrambni dan šol prerasel v obrambni dan vsega kraja, oziroma KS, in bi bil hkrati preizkušnja vseh komponent, vseh dejavnikov LO, CZ, NZ in družbene samozaščite.

Tako bi preverili aktivnost in usposobljenost vseh občanov krajevnih skupnosti in z uskladjitvijo obrambnih načrtov vse občine.

Branko Iskra

ALI SE ZAVEDAMO POSLEDIC, ČE BOMO S TAKO PRAKSO NADALJEVALI

Naše okolje dobiva vedno bolj grozljivo podobo. Sedaj jo je sicer pokril sneg, toda čim bo skopnel, se bo ta strašna slika ponovila. Pri vsem tem pa se mnogi ne čutijo prav nič prizadeti. Nasprotno, celo omalovažujoče ocenjujejo napore gospodarske komisije krajevnih skupnosti

DELO INFORMATIVNO PROPAGANDNE KOMISIJE ZRVS JESENICE

Na seji informativno-propagandne komisije pri občinskem odboru ZRVS so obravnavali program za leto 1977 in smernice za nadaljnje delo.

Delo v lanskoletnem obdobju je bilo ugodno ocenjeno, čeprav vse naloge niso bile izvršene tako, kot so želeli. Pomanjkljivo je bilo obveščanje posameznih osnovnih organizacij o delu organizacije.

Med pomembne naloge, ki jim bodo namenili največ pozornosti, sodi razvijanje informativno-propagandne dejavnosti znotraj organizacije ZRVS in tudi izven nje, preko sredstev javnega obveščanja in strokovnega tiska.

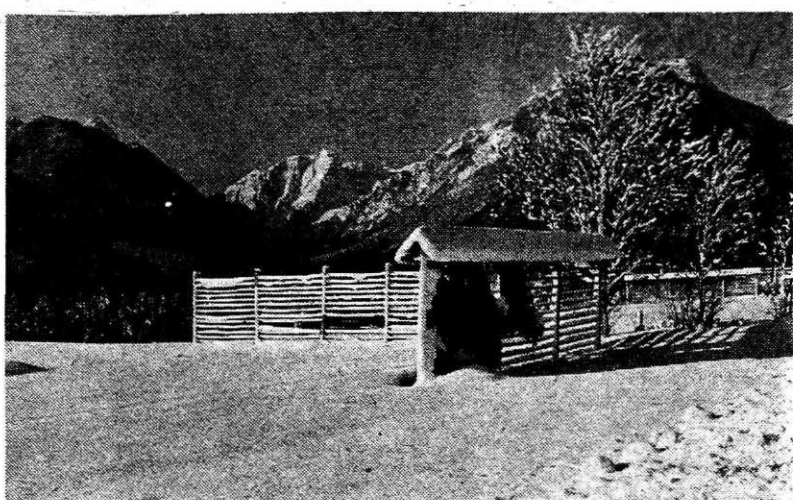
Več pozornosti bodo namenili tudi pridobivanju novih naročnikov za časopis TV-15, revijo NAŠA OBRAMBA in razna druga glasila, ki obravnavajo vprašanja s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Za informiranje javnosti o delu ZRVS bo informativno-propagandna komisija poskrbela za trajnejše sodelovanje z redakcijami glasila Železar, Glas in lokalnim radiom Triglav Jesenice.

Na seji so tudi sklenili, naj informativno-propagandne komisije iz osnovnih in krajevnih organizacij ZRVS zagotovijo redno poročanje na občinskem odboru ZRVS, ker bo le tako tudi Vestnik ZRVS dejansko opravil svoje poslanstvo.

Sredi februarja naj bi bila tudi javna tribuna, na katero bodo povabili predstavnike druženopolitičnega življenja v občini in druge predstavnike, ki jih ta problematika najbolj prizadene.

Jože Urh

Zima v Dolini

PO LETOŠNJEM (ODPADLEM) TEKMOVANJU ZA SVETOVNI POKAL

3

Na tretje vprašanje, ki smo ga zastavili v začetku naših razglabljanj, ni prav lahko odgovorjati, kaj šele odgovoriti. Paberki, ki jih bom navrgel, so torej lahko le kost za nadaljnje obriranje.

Ze v prejšnjem razmišljanju sem napisal, da ljudje v organih FIS niso kar kmalu voljni uvrstiti nekega kraja v seznam centrov, v katerih se vrste največji smučarski dogodki. Vendar so prireditelje kaj različno rangirane, glede na to, kolikšen sloves prinašajo, koliko stane njihova organizacija, koliko mednarodne javnosti pritegnejo in kakšen je njihov propagandni in komercialno-reklamni učinek. Slednji: propagandno-reklamni učinek je lahko čisto komercialen ali pa je tempiran na daljše steze in obvozne poti, vendar z zelo jasnim ciljem in namenom.

Opravi imamo torej z dvema zadevama. V organih FIS moras že uživati zaupanje in sloves dobrega organizatorja smučarskih prireditev, preden lahko razmišljaš o tekmovalju višjega ranga. Takšno je, na primer, tekmovalje za svetovni pokal v alpskih disciplinah. Prav okrog te vrste tekmovalja je velika gneča. Saj prav ta tekmovalja zahtevajo od organizatorjev razmeroma malo stroškov, prinašajo pa izredno močno popularizacijo, saj je bilo za letošnje neizvedeno tekmovalje na Vitrancu akreditiranih pri organizacijskem odboru nad 120 novinarjev, od tega skoraj polovica iz tujine.

Če je razmeroma težko dobiti eno izmed tekem za svetovni pokal v alpskih disciplinah in še tiste svetovno prvenstvo, pa je kaj lahko kandidirati za to, da postaneš organizator zimskih olimpiade, nekaterih tekaških tekmovalj, mladinskih prvenstev in podobno. Najtežje se je najbrž uvrstiti v seznam tistih, ki postanejo organizatorji svetovnih prvenstev v alpskih disciplinah. Za to, kje in kdaj bodo posamezne tekme v določenih sezonah, imajo organi FIS različne seje in koledarske konference. Takšna konferenca je bila že večkrat v Jugoslaviji in pred nekaj leti je bila na Bledu. Takrat je večina udeležencev obiskala tudi Kranjsko goro. Vendar se o kraju, kjer bodo bodoča svetovna prvenstva in olimpiade, odloča na FIS kongresih. Znano je, da je Kranjska gora kandidirala za svetovno prvenstvo na zadnjem kongresu FIS v San Franciscu in da je postal organizator prvenstev po odločitvi kongresa Garmisch-Partenkirchen, ki je dotlej že dvakrat brezuspešno kandidiral.

Vsak izpadli kandidat stoji z ostalimi kandidati v vrsti, seveda, če svoje kandidature ne umakne, in tako je Kranjska gora zdaj kandidat za svetovno prvenstvo v letu 1982, seveda s še dvema kandidatom, ki sta na zadnjem kongresu uvrščena v njo izpadla. Svetovno prvenstvo se seveda dobi poleg uradne kandidature tudi s tem, da se skuša pridobiti čim več glasov tistih, ki imajo na kongresih pravico dvigati roko ali pa ne. Načinov za pridobivanje glasov pa je v času pred kongresi seveda veliko. Kranjskogorci, Slovenci in Jugoslavoani, smo naredili v času pred kongresom v San Franciscu bore malo. Bore malo tistega, kar je povsem regularno, in nič tistega, kar ni čisto takšno. Najbrž tudi nikoli nič takega ne bomo počeli, in prav je tako, pa čeprav zato svetovnega prvenstva ne bomo morda nikoli dobili. Od tistega, kar vemo, lahko navedemo kak ocvilek. V Garmischu so, na primer, ustanovili posebno ekipo uglednih osebnosti, ki je obšla premožne, če ne vse dežele, v katerih so doma člani volilnega telesa kongresa FIS. Da ne bo pomote, za nikakršno podkupovanje ne gre, pač pa so iskali z vsakomer živ kontakt v času pred kongresom in povsod so razložili svoje argumente za to, da so prav oni upravičeni do organizacije bodočega svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah.

No, boj za tekmovalja za evropski ali svetovni pokal v alpskih disciplinah ni tako hud kot za svetovno prvenstvo, vendarle pa je konkurenca dokaj ostra. Po pravilu dobivajo občasno tekmovalja za svetovni pokal vsakoletni organizatorji tekem za evropskega. Kranjska gora je doslej dobivala tekme za svetovni pokal vsaka tri ali štiri leta, seveda pa je morala prej uspešno izvesti vrsto tekem za evropski pokal. Med organizatorji pa so tudi takšni, ki imajo že po pravilu vsako leto tekmi, najvišjega ranga. Takšen je, na primer, Wengen, kjer je vsako leto znameniti vengenski smuk. Proga, kraj in organizatorji so si z leti pridobili takšen sloves, da je tekmovalje postalo pojem, in smo se pač že vsi navadili, da mora biti vsakoletni smuk prav v Wengnu. Takšnih krajev je še nekaj, vendar skoraj nobenega, ki bi si bil uspel pridobiti tako velik sloves.

Po tem, da si nemara v preteklosti tisti, ki so nas zastopali v organih FIS ali na koledarskih konferencah, niso bili enotni v vseh posameznostih, nismo Jugoslavoani nobena izjema, vendarle pa skušajo smučarske zveze posameznih dežel oblikovati vnaprej izdelana in dodelana stališča ter predloge in zahteve, za katerimi naj bi stali vsi delegati tiste dežele. V zadnjih letih ne bi mogli reči, da ni bilo enotnih nastopov naših delegatov, prav nasprotno, tista stališča, ki se izoblikujejo v smučarski zvezi republike in zveze, so zastopali naši delegati v vseh organih, v katerih so bili. Enotno so stali tudi za kandidaturu Kranjske gore za svetovno prvenstvo.

In ker je tako, bi bilo prav, da tisti, ki pri nas še kar naprej izražajo vsako priložnost, da bi dokazovali, kdo je komu sovražnik, kdo in kje vse je proti komu, kdo skuša dobiti v svoje roke najmočnejše adute, počasi svojo ploščo malo zamenjajo. Žal ne morem teh stvari pripovedovati bolj podrobno.

Po vsem tem, kar je bilo danes rečeno, lahko vidimo, da je igra za pridobitev tek-

movanja, takega ali drugega — zvezana s precej različnimi okolnostmi, v katerih se je treba znati gibati. Treba pa je imeti tudi dovolj ambicije in organizacijskih moči, da neki kraj v predtekmovalju, ki do tekmovalja pripelje, vztraja in ob tem dosega vse višjo kvaliteto prizadevanj.

Naj sklenem to vprašanje z opozorilom, da je igra za pridobivanje in uspešno organizacijo zahtevnih smučarskih tekmovalj svetovnega ranga zvezana z jasno usmeritvijo, poznavanjem odra in zakulisja, prodornostjo in diplomacijo, predvsem pa ima najvišjo težo na tehnični že dosežen ugled posamezne dežele in kraja.

Ostalo nam je še razmišljanje o četrtem vprašanju, ki smo ga zastavili ob tekmi, za katero je bilo vse pripravljeno, celo množičevitni obiskovalci so čakali na njen začetek, pa je bila v zadnjem hipu opovedana — o XVI. tekmovalju na Vitrancu za svetovni pokal v slalomu. Vprašali smo se, ali smo kot dežela smučanja pripravili vložiti dovolj naporov, da bi dokazovali in potrjevali pred mednarodno javnostjo svojo privrženost smučarji.

Ob lanskem neuspehu na Vitrancu je treba postaviti nekatere stvari najprej v red in reči, da se je tisto jutro, 21. decembra, namotala in zamotala v klobčič vrsta niti, ki jih ni bil nihče v stanju dovolj hitro razvozlati. Takrat bi se bil moral najti nekdo, ki bi bil klobčič presekati, a ga ni bilo. Glavne niti, ki so se namotale v klobčič, so bile:

1. Skrajno neugodno vreme, ki je trajalo že peti dan. Prav tisto noč pred tekmovaljem so toplomeri v Kranjski gori kazali najvišje temperature — 3 stopinje nad ničlo. In že naslednjo noč je temperatura zdrknila vsaj toliko pod ničlo, da bi bilo dokaj nemara moč izpeljati celo brez snežnega cementa.

2. Človeški faktor. Za to, XVI. tekmovalje, so bile izvedene najintenzivnejše priprave, kolikor jih je bilo kdajkoli doslej. Pa vendar je nekaj posameznikov zatajilo. Kdo so bili in česa ter zakaj niso naredili, bo razvidno iz komunikaja, ki ga bo organizacijski odbor izdal, ko bo čas za to.

3. Vse tako kaže, da je bilo nekaterim do tega, da bi te tekme ne bilo. Ko bi ne bilo tako, kaj bi bilo mogoče počakati uro, dve, ko bi bilo treba, tudi tri ure, pač pa kar po pol ure dokončno ugotoviti, da na pripravljenih progah ni mogoče tekmovali. Saj dotlej je tej sezoni še ni bilo nikjer idealnih pogojev za tekmovalje in so tekmovalci vozili po progah, ki niso bile kaj dosti boljše, ali pa nič, kot vitranska, poleg tega pa so čisto dirkali skozi meglo, snežni meteli ali dež. Vprašamo se lahko, zakaj tekmovalje ni bilo izvedeno, in ko bi se ob njegovem poteku izkazalo, da so pogoji dirkanja preveč različni za tiste tekmovalce, ki niso imeli startnih števil pri deseteh, bi ga pač razveljavili, saj bi v tej sezoni ne bilo prvo razveljavljeno. In zakaj ni bil prireditelj opozorjen, da ima pravico, na svoje stroške seveda, tekmovalje za 24 ur odložiti. Organizatorji bi po tej možnosti zanesljivo segli, čeprav se niso mogli vedeti, da bo že naslednje jutro prineslo na proge zmrazel. Te stvari se prepletajo skozi klobčič, ki ga tisto jutro in v tiste pol ure, kolikor je bilo časa na voljo, ni znal nihče presekat.

In če na tej osnovi krenemo nazaj k postavljenemu vprašanju, bomo nemara kaj hitro našli potrjen odgovor, češ, letošnji neuspeh v Kranjski gori še ni neuspeh tekmovalj, ki so že bila in ki to še bodo, to še ni neuspeh zlate lisice, in ne meče slabe luči na FIS-A tekaško tekmovalje v Bohinju in še manj na mednarodna tekmovalja in svetovna prvenstva v skokih in poletih v Planici. In če je tako, smo kot dežela smučanja v stanju in pripravljeni storiti dovolj, da bi doslej ustvarjeni sloves ne le obdržali, pač pa v prihodnje tudi stopnjevali. Ena izgubljena bitka ne more izgubiti vojne, razen če ne gre za kakšen Stalinograd.

Vendarle pa je neuspeh na Vitrancu opozoril na marsikaj, ne le tiste entuziaste, ki so se ob njem pojavljali kot organizatorji in sodelavci, pač pa mnogo širšo javnost. Opozoril nas je na to, da najbrž res ni dovolj, če nekaj zagnancev živi tedne pred tekmo le zgolj zanjo, ob tem pa nimajo ne širše družbene podpore ne ustrezne družbene verifikacije. Najbrž je prišel čas, ko se mora širša družba izreči za to, kakor se izreka za premožne stvari, ali nam je v bodoče hoditi po že uhojeni poti, na katero smo pokazali v enem naših prejšnjih razmišljanj, in zato organizirati tekmovalje v prid krajem, kjer so in bodo še bolj v prid naši celotni deželi, njenemu gospodarstvu in popularizaciji, ne le naših krajskih kvalitete, pač pa tudi druženopolitičnega sistema, ki so ga ustvarili svobodni ljudje in ga razvili do današnje stopnje samoupravnih odnosov.

Kljub temu, da tekmovalja ni bilo, je več kot petdeset peres iz tujine pisalo in marsikaj napisalo o lepota naših krajin, o našem razvoju, tudi na turističnem področju in o nas, o ljudeh, ki smo trdno vpeti v svojo zemljo in so jo bili vselej v preteklosti, zlasti pa v krvavih starih letih fašističnega divjanja, pripravljeni braniti in obraniti. Le malo zolca je bilo politega na nas. Kljub odpovedi in neizvedeni tekmi, so bila novinarska peresa do nas prizanesljiva in dobrohotna — vsaj v glavnem. Nismo slišali izjave, da nekdo ne bo več prišel k nam in tudi komentarji tekmovalcev niso bili jezivi. Če je tako, se nam ne kaže tako »grivati«, da bi bilo vprašljivo prizadevanje v prihodnje. Položaj, kakršen je nastal po tekmovalju, pa je takšen, da terja razčiščenje stvari. Tisti, ki so pripravili premalo žrtvovati za to, da bi uspevale prihodnje tekme v Kranjski gori in drugod, se bodo morali iz organizacijskega odbora radi ali neradi posloviti, vsi ostali in tisti, ki bodo stopili ob njihovo stran, pa naj bi v prihodnje uživali več in močnejšo družbeno podporo, kakor je bilo to doslej.

F. Žvan

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

SPOMINSKA SVEČANOST NA GROBU NARODNEGA HEROJA MATIJE VERDNICA-TOMAŽA V SVEČAH NA KOROŠKEM

Občinska odbora Zveze združenj borcev NOV Jesenice in Radovljica sodelujeta v pripravi na spominsko svečanost na grobu narodnega heroja Matija Verdника-Tomaža, ki bo v Svečah v Rožu na Koroškem - Avstriji, v nedeljo, 30. januarja, ob 11. uri.

Organizator svečanosti je Zveza koroških partizanov v Celovcu. V kulturnem programu bodo sodelovali pihalni orkester Jeseniških železarjev, recitatorji amaterskega gledališča Tone Čufar z Jesenic in pevski zbor Stane Žagar iz Kroke.

Prevoz z avtobusi organizirata oba občinska odbora ZZB NOV Jesenice in Radovljica.

Odhod z Jesenic je ob 7.30 in iz Radovljice ob 8. uri. Zbor na Jesenicah bo pred zdravstvenim domom, v Radovljici pa na avtobusni postaji Radovljica.

Cena prevoza z Jesenic je 56.60 iz Radovljice pa 56,00 dinarjev.

OBVEZEN JE VELJAVEN POTNI LIST.

Za prehrano bo poskrbljeno v Svečah - po zmernih cenah (možno bo plačati z dinarji).

Prijave zbirata oba občinska odbora ZZB NOV do četrta, 27. januarja. Stroški prevoza se vplačajo ob prijavi.

Vabimo vse koroške partizane, borce z Gorenjske ter vse ostale občane obeh občin.

Občinska odbora ZZB NOV
Jesenice-Radovljica

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 22. januarja, bo
od 15. do 19. ure odprta trgo-
govina
ZARJA - KAŠTA 2 na
Trznici, Jesenice.

NAJDENI KLJUČI

13. januarja ob 13.30 sem našel
pred mesarjem šop ključev (štirje
ključi za patentne ključavnice na
kvadrastem obesku). Lastnik jih
dobi pri EDVARDU MIRTICU,
Staneta Bokala 5.

PREKLIC

Podpisani Zdravko Kavalir se
opravičujem Pavlu Lotiču za bese-
de, ki sem mu jih izrekel 17. decem-
bra v zvezi z opravljanjem njegove
službe, in se mu zahvaljujem, da je
odstopil od tožbe.

Zdravko Kavalir

ZAHVALA

POŠTENEMU NAJDITELJU

Sodelavcu Petru Sekloči iz instru-
mentalnega oddelka RTA se iskreno
zahvaljujem, ker mi je vrnil izgub-
ljeno denarnico. Njegova poštenost
naj bo zgled tudi ostalim.

Pavel Smolej

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage, zlate
mame

JULIJANE DAKSKOFER

se iskreno zahvaljujem vsem sorod-
nikom, sosedom, znancem, prijate-
ljem in vsem tistim, ki so ji darovali
cvetje in vence, nam ustno ali pi-
sмено izrazili sožalje ter na kateri-
koli drug način počastili njen spo-
min ter jo v tako velikem številu
spremili na njeni zadnji poti. Hvala
tudi pevcem.

Vsem, ki so čustvovali v teh težkih
dneh slovesa z nami in nam plemen-
ito pomagali, še enkrat iskrena
hvala.

**ZALUJOČI: hčerka Slavka in
sin Ivan z družinama**

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža

ANTONA MEGLIČA

se iz srca zahvaljujem vsem sorod-
nikom, prijateljem, sosedom in
znancem, ki so mi stali ob strani in
mi pomagali. Posebno se zahvalju-
jem dr. Markežu, tov. Premrlu in
kolektivu internega oddelka bolnice
Jesenice ter svojim sodelavkam na
SDK Jesenice.

Vsem, ki so podarili cvetje, pev-
cem, KO ZB NOV Plavž, njegovim
bivšim sodelavcem in tistim, ki so ga
spremili na zadnji poti, najlepša
hvala.

Žena Jelisava

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža,
svaka in strica

STEFANA BARBARINA

se iskreno zahvaljujem vsem so-
rodnikom, sosedom in znancem, ki
ste nam izrekli sožalje in z nami so-
čustvovali, podarili vence in ga
spremili na zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni Mari
Hudovernikovi za nesebično pomoč,
sosedom za podarjeni denar, Jožu
Kunstlju in Sonji Anderle za pre-
voze, pevcem in godbi za žalostinke.

**Zaluojača žena Francka in osta-
lo sorodstvo**

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata
HVŽ se zahvaljujem za denarno
pomoč v času bolezn.

Jože Pezdinik

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne
bluming - adjustaža se zahvalju-
jemo za povabilo na občni zbor in
prejeta darila.

Upokojenci adjustaže bluming

ZAHVALA

Nekdanjim sodelavcem iz trans-
porta se zahvaljujem za darila in
za prijetno srečanje na občnem
zboru v Kazini, v sredo, 12. januarja.
Želimo jim veliko delovnih uspehov.
Upokojenci

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

22. januarja jug. barvni film PRE-
ZIMOVANJE V JAKOBSFELDU,
režija Branko Bauer, v gl. vlogi
Slavko Štimac, ob 15. uri.

Nagrade: velika srebrna arena,
Pula 1975, zlata arena za scenarij,
nagrada publike Jelen, diploma za
glavno vlogo.

22. in 23. januarja amer. VV
barvni pustolovski film PROTI
VSEM ZASTAVAM, režija George
Sherman, v gl. vlogi Errol Flynn, ob
17. in 19. uri.

24. in 25. januarja amer. VV bar-
vni film - komedija UŽIVAJ ŽIV-
LJENJE, JERRY, režija Norman
Tavrog, v gl. vlogi Jerry Lewis,
Dean Martin, ob 17. in 19. uri.

26. januarja hong kong. CS bar-
vni karate film KARATE JEKLE-
NI MLADENIČ, režija Kong Hung,
v gl. vlogi Cheung Nick, Nam Kung
Ten, ob 17. in 19. uri.

27. januarja zaprto!
28. januarja franc. VV barvni film
DOGODKI V AVTOCAMPU, režija
Yves Boisset, v gl. vlogi Jean Car-
met, ob 17. in 19. uri.

29. in 30. januarja angl. barvni
kavbojski film ENOOKI CHARLY,
režija Don Cherie, v gl. vlogi Ri-
chard Roundtree, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

22. in 23. januarja amer. VV
barvni film UŽIVAJ ŽIVLJENJE,
JERRY, ob 18. in 20. uri.

23. januarja jug. barvni film PRE-
ZIMOVANJE V JAKOBSFELDU,
ob 10. uri.

24. in 25. januarja amer. VV
barvni film PROTI VSEM ZASTA-
VAM, ob 18. in 20. uri.

26. januarja zaprto!
27. januarja italij. CS barvni film
JOE IN MARGARITA, ob 18. in
20. uri.

28. januarja hong kong. CS
barvni film KARATE JEKLENI
MLADENIČ, ob 18. in 20. uri.

29. in 30. januarja italij. barvni
film PUSTOLOVŠČINE BELEGA
OČNJAKA, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

22. januarja amer. barvni film
LET NAD KUKAVICJIM GNEZ-
DOM, ob 20. uri.

23. januarja amer.-hong kong.
barvni film V ZMAJEVEM GNEZ-
DU, ob 20. uri.

26. januarja amer. VV barvni film
UŽIVAJ ŽIVLJENJE, JERRY, ob
20. uri.

29. januarja amer. VV barvni film
PROTI VSEM ZASTAVAM, ob
20. uri.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

22. januarja amer.-hong kong.
barvni film V ZMAJEVEM GNEZ-
DU, ob 19. uri.

23. januarja amer. barvni film
LET NAD KUKAVICJIM GNEZ-
DOM, ob 19. uri.

29. januarja amer. VV barvni film
UŽIVAJ ŽIVLJENJE, JERRY, ob
19. uri.

DPD SVOBODA FRANCE PREŠEREN ŽIROVNICA- BREZNICA

vas vabi

v nedeljo, 23. januarja, ob
16. uri na uprizoritev kome-
dije v treh dejanjih J. S.
Popovića

JARA MEŠČANKA.

v režiji Julke Dolžanove.
Predstava bo v dvorani
prosvetnega doma na Brez-
nici.

RAZPIS IX. TRNOVSKEGA MARATONA

Organizator: organizacijski komite Trnovski maraton, Idrija
Termin in kraj: Trnovski maraton bo v nedeljo, dne 20. februarja 1977, s
startom ob 9.30 v Črnem vrhu nad Idrijo. Start in cilj bosta pred hotelom
Bor.

Program:

- maraton - smučarski tek 42 km,
- mali maraton - smučarski tek 30 km,
- vojaški smučarski tek 10 km,
- trnovski pionirski smučarski tek 10 km,
- družinski smučarski tek (najmanj 3 člani).

Udeleženci maratona in malega maratona lahko med tekom, glede na
vremenske pogoje in počutje spremenijo svojo odločitev iz maratona v mali
maraton ali obratno.

Organizacija potovanja: Za udeležence iz Železarne in njihove sivoje bo
organiziran skupen odhod z avtobusom izpred Čufarja v nedeljo, dne 20. feb-
ruarja, ob 5.45. Avtobus bo ustavljal na vseh lokalnih in medkrajevnih po-
stajah do Radovljice.

Startnina: Odrasli 50 din, dijaki 25 din, učenci 10 din, družinske ekipe
100 din. Startnina se vplača ob prijavi komisiji za športno rekreacijo pri KS
ZSMS in pri IO sindikata Železarne, ki sta organizator potovanja in krijeta
stroške prevoza in kosila.

Prijave: Izpolnjene prijavnice in startnino prinesite na sindikat Žele-
zarne do 31. januarja.

Opomba: Za vse udeležence bo organiziran tudi zdravniški pregled.

PRIJAVNICA

Priimek in ime.....starost.....let.....

Kraj bivanja.....poklic.....

Sodeloval bom na:

maratonu.....malem maratonu.....pionirskem teku

(ustrezno podčrtati)

z družinsko ekipo, ki jo poleg mene sestavljajo še.....

Sodeloval bom kot član ZSMS, sindikata, udeleženec NOB in podobno.....

Startnino v znesku din.....sem plačal dne.....

Komisiji za šport in
rekreacijo pri ZSMS
in IO sindikata ŽJ

Podpis:

KRAJEVNI ODBOR ZB NOV - JAVORNIK-KOROŠKA BELA

RAZPISUJE KURIRSKI SMUK

Krajevni odbor ZB NOV Javornik-Koroška Bela organizira tradicional-
ni KURIRSKI SMUK na Pristavi v Javorniškem rovtu. Na tekmovanje
vabimo vse občinske organizacije ZB, enote teritorialne obrambe in grani-
čarje, sindikalne organizacije, srednje in osnovne šole občine Jesenice.

Prireditelj: ZB Javornik-Koroška Bela.

Organizator: OZSO Jesenice.

Kraj tekmovanja: Pristava - Javorniški rovt.

Čas tekmovanja:

- sobota, 29. januarja, ob 10. uri za kategorije:
1. srednjih šol,
2. sindikalne organizacije;
- nedelja, 30. januarja, ob 10. uri za kategorije:
1. osnovnih šol,
2. teritorialne enote in graničarji,
3. organizacije ZB občine Jesenice.

Prijave: Pismene prijave je treba poslati do 27. januarja do 12. ure na
naslov: FRANC AMBROŽIČ, Savska 22, 64270 Jesenice.

Zrebanje: Zrebanje vseh kategorij bo 28. januarja ob 8. uri v kulturnem
domu na Javorniku. Na zrebanje vabimo vse vodje ekip.

Nagrade: Prvi trije v vsaki skupini prejmejo odličje, ekipe pa pokate.
Posebna določila tekmovanja: Zaradi omejenih terenskih možnosti za
tehnično izvedbo tekmovanja so določene naslednje omejitve, glede števila
tekmovalec v posameznih kategorijah:

1. OSNOVNE ŠOLE:

Vsaka osnovna šola lahko prijavi neomejeno število tekmovalec in
tekmovalk.

Pri izračunu rezultatov za posamezne ekipe bomo šteli najboljše uvršče-
ne, in sicer: 2 učenki in 4 učence od 1. do 4. razreda, 1 učenko in 2 učence
od 5. do 8. razreda.

2. SREDNJE ŠOLE:

Vsaka šola lahko prijavi:
8 tekmovalec, ne glede na spol. V ekipo bomo šteli 3 najboljše dosežene
čase.

3. SINDIKALNE ORGANIZACIJE DELOVNIH KOLEKTIVOV:

Vsaka organizacija lahko prijavi naslednje kategorije in število
tekmovalec:

- tekmovalec: do 30 let; od 30 do 40 let in nad 40 let,
- tekmovalk: do 30 let in nad 30 let.

V vsaki kategoriji so lahko prijavljeni trije tekmovalec, oziroma tekmo-
valke. V ekipo bomo šteli najboljše uvrščenega tekmovalec in tekmovalko
v vsaki kategoriji.

4. TERITORIALNE ENOTE IN GRANIČARJI:

Vsaka enota lahko prijavi 5 tekmovalec. V ekipo bomo šteli 3 najbolj-
še uvrščene tekmovalec vsake enote.

5. ORGANIZACIJE ZB NOV OBČINE JESENICE:

Kategorije: od 40 do 50 let in nad 50 let.

Število prijavljenih ni omejeno. V ekipo bomo šteli po dva najbolj-
še uvrščena tekmovalec vsake organizacije.

Razglasitev rezultatov bo dve uri po končanem tekmovanju.

Tekmovalec tekmujejo na lastno odgovornost. V primeru slabega vre-
mena si organizator pridruže pravico tekmovanje prestatiti na drug termin.

Uradna objava bo v petek, 28. januarja, v radiu Triglav.

Organizacijski odbor

CENIK ZA PREVOZE NA ŽIČNICAH

I. SEDEZNICA ŠPANOV VRH

- Prevoz potnikov:
- Planina - Španov vrh, enosmerna 8,00 5,00
- Črni vrh - Španov vrh, enosmerna 6,00 4,00
- Črni vrh - Planina, enosmerna 4,00 2,00
- Planina - Španov vrh, povratna 14,00 7,00

- Prevoz tovora za 1 kg
- Planina - Španov vrh 0,60
- Planina - Črni vrh 0,40

II. VLEČNICA MARTULJEK

- enkratna vožnja 4,00
- dnevna karta za skupino, samo za
hotelske goste 60,00
- poldnevna karta (do 13. ure) za šolske
skupine, ki koristijo tudi avtobusni
prevoz pri Vistoriju TOZD Jesenice 45,00
- preno na vlečnica 2,00

III. IZPOSODJENA SMUČARSKA OPREMA

- smuč kompletno s palicami 35,00
- smučarski čevlji 15,00

IV. GARDEROBA

- smuč in oprema po paru (kosu) za 1 dan 3,00
- za vsak naslednji dan 1,50

V. POPUSTI

- 100 %: smučarski učitelji z izkaznico smučarskega učitelja, ki vodijo
skupino najmanj 15 tečajnikov in vodje smučarskih tečajev.

Viator -
TOZD Jesenice

Hokey na ledu

DOBER ODPOR KRANJSKOGORCEV

V lokalnem prvenstvenem derbiju članskega prvenstva v prvi zvezni A hokeyjski ligi so v soboto, 15. januarja, hokeyjski Kranjski gore nudili zelo dober odpor starejšim jeseniškim kolegom. Čeprav je zmagovalno moštvo Jesenice z rezultatom 16:9 (2:4, 3:1, 11:4), so se Kranjskogorci večji del dvoboja držali zelo dobro in dokazali, da so na poti še nadaljnjega napredka. Hokeyjski Jesenice so na začetku igrali ležerne kot sicer, vendar pa se je še nekajkrat izkazalo, da je takšna igra lahko zelo nevarna. Namreč, že v sedmi minuti so Kranjskogorci po lepih akcijah vodili kar s 3:0. Takšno vodstvo ni uspelo tudi precej kvalitetnejšim ekipam v letošnji sezoni, ki so se pomerile z Jesenicami. Povedati je treba, da so hokeyjski Kranjski gore imeli še nekaj priložnosti za doseg gola.

V drugi tretjini so igrali Jesenice zaigrali nekoliko ostreje in resneje ter dosegli tri, prešli pa le en zadetek, vendar pa je bil rezultat po štiridesetih minutah precej zaenigmatičen. Poudariti je treba, da vse ekipe igrajo izredno kvalitetno košarko, tako da se nam za bodočost jeseniške ženske košarke ni treba bati. Po prvem delu je v vodstvu ekipa ŠSD osnovne Šole Prežihov Voranc, kar je majhno presenečenje, saj so bile favorizirane pionirke iz Kranjske gore.

Lestvica po končanem prvem delu je naslednja:

1. P. Voranc	3	0	3	158:107	6
2. Kr. gora	3	1	2	135:133	4
3. Mojstrana	3	2	1	89:122	2
4. T. Cufar	3	3	0	102:122	0

Po prvem delu so najboljši realizatorke: Potočnik (P. V.) 93 košev, sledijo pa Cuznar M. (K. g.) 53, Crnović (P. V.) 51, Vavpotič (T. C.) 45, Skumavec (Mojstrana) 42 itd.

pičlih štirih minutah dosegli kar sedem golov.

Gole za Jesenice so dosegli: Hiti, Poljanšek, Klemenc, F. Zbontar, T. Košir in R. Razinger po 2 ter Jan, Smolej, S. Košir in Hafner po 1; za Kranjsko goro pa: Šuvak 2 ter D. Razinger, Golja, D. Horvat, Kern, Fartek, Lah in Mavčec po 1.

Po tem kolu je stanje na lestvici naslednje:

Jesenice	13	13	0	0	153:33	26
Olimpija	12	8	0	4	62:44	16
Medveščak	13	7	0	6	83:61	14
Kr. gora	14	4	0	10	68:117	8
Partizan	12	0	0	12	17:129	0

V mladinskem prvenstvu ljubljansko-gorenjske lige so hokeyjski Kranjski gore premagali vrstnike Triglav iz Kranja z rekordnim rezultatom, ki je najbrž najvišji tudi v zgodovini jugoslovanskega hokeyja - 66:0 (21:0, 31:0, 14:0).

V ljubljani pa so mladinci Olimpije premagali Jesenice s 5:2 (0:0, 1:2, 4:0).

V lokalnem prvenstvenem pionirskem derbiju so pionirji Jesenice premagali Kranjsko goro s 15:0 (5:0, 7:0, 3:0).

V naslednjem kolu članskega prvenstva bo v soboto, 22. januarja, v dvorani v Podmežakliju gostovalo moštvo zagrebškega Medveščaka. Srečanje se bo začelo ob 18.30.

Košarka

PRI DEKLETIH VODI EKIPA ŠSD OŠ PREŽIHOV VORANC

Tako kot vsako leto, tudi letos poteka tekmovanje v občinski košarkarski ligi za pionirje in pionirke. Letošnjega tekmovanja se pri pionirjih udeležuje kar šest ekip (vse osnovne šole v občini nastopajo s svojimi reprezentancami). Tekmovanje v tej skupini še ni končano, odigrati se morata še dve preložitveni tekmi, zato bomo o njem poročali kasneje.

Pri dekletih pa so s tekmovanjem v prvem delu že zaključili. Značilnost letošnjega tekmovanja je, da so vse štiri ekipe zelo izenačene. Poudariti je treba, da vse ekipe igrajo izredno kvalitetno košarko, tako da se nam za bodočost jeseniške ženske košarke ni treba bati. Po prvem delu je v vodstvu ekipa ŠSD osnovne Šole Prežihov Voranc, kar je majhno presenečenje, saj so bile favorizirane pionirke iz Kranjske gore.

Lestvica po končanem prvem delu je naslednja:

1. P. Voranc	3	0	3	158:107	6
2. Kr. gora	3	1	2	135:133	4
3. Mojstrana	3	2	1	89:122	2
4. T. Cufar	3	3	0	102:122	0

Po prvem delu so najboljši realizatorke: Potočnik (P. V.) 93 košev, sledijo pa Cuznar M. (K. g.) 53, Crnović (P. V.) 51, Vavpotič (T. C.) 45, Skumavec (Mojstrana) 42 itd.

Ko bi hoteli izbirati občinsko reprezentanco, to prav gotovo ne bi bilo težko, saj je že sedaj dovolj pionirk, ki bi si to zaslužile. Po prvem delu tekmovanja bi bila najboljša ekipa lige taka: Potočnik, Crnović, Bešić (P. V.), Vavpotič, Tkalec, Bajt (T. C.), Skumavec, Potočnik, Lah (Mojstrana); Cuznar, Grujić, Pavković, Jeršin (K. g.).

Dekleta bodo s tekmovanjem nadaljevala takoj po zimskih počitnicah. Izenačenost ekip je tolikšna, da zmagovalce ne bo znan do konca prvenstva. Prav zimske počitnice pa bodo ekipe izkoristile za uigravanje in treninge, tako da bo kvaliteta tekem tudi v drugem delu na enaki višini ali še boljša kot doslej.

Značilno za letošnje tekmovanje je tudi to, da za vse ekipe, razen za Mojstrano, poleg učiteljev telesne vzgoje skrbijo tudi trenerji košarkarskega kluba Jesenice, kar je prav gotovo edini možni in pravilni način sodelovanja šolskih športnih društev in športne organizacije. To pa je tudi edina možna pot do močnejšosti in kvalitete. Upajmo, da se bodo te vezi še poglobile, tako da bo sodelovanje še veliko kvalitetnejše.

Branko Jeršin

TRNOVO : JESENICE 98:80 (47:36)

Ljubljana, 15. januarja, prvenstvena tekma desetega kola v slovenski košarkarski ligi, gledalcev 30. Sodila sta Rebersak (Ljubljana) in Skubin (Tolmin).

V tekmi proti tretji uvrščeni ekipi so Jeseničani pokazali preprosto igranje. Enakovredno so se kosali z domačimi prvih in zadnjih deset minut tekme, v sredini srečanja pa so bili domačini boljše nasprotniki. Jeseničani so slabo igrali pod košem, tako v obrambi kot v napadu. Medtem ko so v obrambi s cono 1-2-2 dokaj uspešno onemogočili domači pri metih od daleč, so slabo zapirali vletavanja pod kos in tako dobili največ zadetkov.

Do konca prvega dela tekmovanja je ostalo le še eno kolo. Jeseničani igrajo tokrat doma z ekipo trboveljskega Rudarja. Z zmago bi Jeseničani sedanjim osmim

točkam dodali še dve in bi z desetim obdržali stik s sredino lestvice. Trenutno še s tremi ekipami delijo sedmo do deseto mesto. Ob morebitni zmagi v zadnjem kolu bi bil uspeh zadovoljiv, saj so Jeseničani v prvem delu kar šest tekem odigrali zunaj in od teh v eni zmagali.

Ob solidnem nadaljevanju lahko Jeseničani zberejo do konca prvenstva dvajset točk, kar bi zadostovalo, da se obdržijo v sredini lestvice, kar pa bi bil za mlado ekipo, ki jo je v tekmo enega leta zapustilo kar šest igralcev, lep uspeh.

Nastopili so: Berginc, Smolej 12, Lozar 8, Božić 26, Mišić 2, Matučec, Vauhnik 14, Šmid 4, Šter, Eržen, Noč 14.

Prvenstvena tekma proti Rudarju bo na sporedu v nedeljo, 22. januarja, ob 10. uri.

NI

PLANINSKO DRUŠTVO JAVORNIK-KOROŠKA BELA O SVOJEM DELU

V soboto, 15. januarja, je bil v dobro zasedeni sliki dvorani na Koroški Beli občini zbor PD Javornik-Koroška Bela, ki v svojem sestavu združuje preko 1.400 članov.

Društvo oskrbuje štiri planinske postojanke, od tega dve visokogorski, to je, dom Valentina Stanica pod Triglavom in Prešernovo kočjo na Stolu ter Kovinarsko kočjo v Krmi in dom Pristava v Javornikskem rovtu, ki je oskrbovan skozi vse leto. Letos bo poteklo 30 let uspešnega in množičnega delovanja društva, ki se že pripravlja na osrednjo proslavo, ki jo bo izvedel v mesecu maju na Pristavi. Občenska zbornica so, poleg več kot 200 članov, udeležili tudi predstavniki PZS, osnovne organizacije sindikata Železarne in sosednjih planinskih društev ter družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela.

Iz izbranih poročil, ki so jih podali posamezni člani, smo lahko spoznali, da je društvo v preteklem letu uspešno delovalo, kar dokazuje vrsta izvedenih akcij, od skupnega izleta v Gorjance, sodelovanja pri pohodih, proslavah in tekmovanjih, do organiziranja prostovoljnih akcij za čiščenje okolja, predvsem pa del, ki so zvezana z vsakoletnim odpiranjem in zapiranjem postojank. Več problemov kot s samim planinstvom, je imelo društvo z oskrbovanjem vseh štirih postojank, ki kljub prizadevanju tako oskrbnikov kot gospodarjev, niso dosegle tolikšnega prometa kot, npr.: v letu 1975, ko je bilo planinstvo vreme v času sezone bolj naklonjeno. Iz poročila predsednika smo lahko razbrali, poleg kritičnih pripomb na račun skromne pomoči temeljne telesnokulturne skupnosti, tudi zelo obširen program dela za prihodnje obdobje. Društvo kot ena izmed najbolj množičnih organizacij na področju krajevne skupnosti se bo tudi v bodoče prizadevalo za najširše sodelovanje z drugimi organizacijami, skušalo pa bo tudi dobiti boljši stik in sodelovanje s sindikalno organizacijo.

Več govora na obnem zboru je bilo tudi okrog višine članarine za leto 1977. Pri tem je na eni strani prevladovala težnja, da bi po odvedeni obveznosti za PZS tudi društvu kaj več ostalo, kar govori v prid višji članarini. Na drugi strani pa so bili pomisleki, da visoka članarina lahko negativno vpliva na množičnost, ki je za planinsko organizacijo predvsem pomembna. Zbor je potrdil predlog, usklajen tudi s sosednjimi društvami, da bo članarina za leto 1977 znašala za člane 30 din, za mladince 10 din in za pionirje ter čističane 5 din. Sredstva, ki naj bi jih sicer prinesla višja članarina, pa bodo poskušali zaslužiti s prostovoljnimi delom, za kar ne manjka priložnosti.

Na obnem zboru so izvolili tudi nov odbor, ki ga bo tudi v bodoče vodil dosednji predsednik Marjan Beg.

Po uspešno izvedenem obnem zboru so se udeleženci ob prijemi domači glasbi lahko tudi razvedrili, pri čemer so se jim pridružili tudi tisti, ki jim poslušanje poročil in podajanje števil ni ravno preveč pri srcu.

SM

PROGRAM DRSANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV V PRIHODNJEM TEDNU

v športnem parku v Podmežakliju ob 27. januarja 1977

REKREACIJSKO DRSANJE:

za železarno Jesenice:
petek, 21. januarja, ob 20. do 22. ure,
za javnost:

četrtrek, 20. januarja, ob 10.30 do 12.30,
petek, 21. januarja, ob 10.30 do 12.30,
sobota, 22. januarja, ob 14. do 16. ure,
nedelja, 23. januarja, ob 14. do 16. ure in ob 17. do 19. ure,
četrtrek, 27. januarja, ob 10.30 do 12.30.

HOKEJSKE PRIREDITVE:

sobota, 22. januarja, ob 10. uri mladinska tekma za slovensko prvenstvo, HK Triglav Kranj : HK Jesenice,
ob 18.30 tekma za državno prvenstvo, HK Jesenice : HK Medveščak.

Vstopnina 20 din.

Nedelja, 23. januarja, ob 10. uri pionirska tekma za slovensko prvenstvo, HK Jesenice : HK Tivoli, Ljubljana.

GORENJSKA LIGA:

četrtrek, 20. januarja, ob 22. do 23.30 GL Ljubno,
petek, 21. januarja, ob 22.15 do 23.45 GL Kokrica,
nedelja, 23. januarja, ob 7.30 do 9. ure GL Jesenice-Pristava,
ponedeljek, 24. januarja, ob 22. do 23.30 GL Bl. Dobrača,
torek, 25. januarja, ob 22. do 23.30 GL Jesenice - Podmežaklja,
sreda, 26. januarja, ob 21. do 22.30 GL Tržič,
četrtrek, 27. januarja, ob 22. do 23.30 GL Ljubno.

LETOŠNJI POHOD NA STOL — 19. IN 20. FEBRUARJA

Na pobudo občinskega odbora ZZB NOV Jesenice so se že začele priprave na XII. zimski spominski pohod na Stol, v spomin na bitko štiridesetih prvoborcev jeseniške-Cankarjeve čete na Stolu z 2.000 Nemci in domačimi izdajalci 20. februarja 1942. V tem boju je padel na pragu uničene in požgane Prešernove kočje Jože Koder.

V priprave so se aktivno vključile vse borčevske, taborniške in še prav posebej lovske in planinske organizacije iz jeseniške, kranjske, in trške občine, skupaj z njimi pa tudi številni drugi ljubitelji in obiskovalci ter udeleženci dosedanjih zimskih spominskih pohodov na Stol iz Maribora, Velenja, Celja, Ljubljane, Kočevja in Novega mesta ter ostalih delavskih centrov Slovenije. Ker so priprave skrbne in pravočasne, organizatorji računajo, da se bo XII. zimskega pohoda na Stol udeležilo rekordno število planincev, plezalcev, alpinistov, gorskih reševalcev in z njimi tudi preživelih prvoborcev, udeležencev bitke pred 35 leti. Organizatorji pričakujejo 19. in 20. februarja na Stolu tudi lovce, tabornike in smučarje, ki bodo obogatili in popestrili pohodne kolone.

Vseh dosedanjih enajstih zimskih spominskih pohodov na Stol se je od leta 1962, ko je bil 25. februarja izveden prvi pohod, do 22. februarja lani udeležilo, tako v lepem kot v harnem vremenu, preko 10.000 ljudi vseh starosti in obojega spola. Samo lani se je XI. pohoda udeležilo preko 3.000 pohodnikov.

Tehnično vodstvo XII. pohoda na Stol je zaupano alpinističnemu odseku iz štirih gorenjskih občin in postajam GRS. Le-ti že sedaj resno opozarjajo vse udeležence na psihično in fizično kondicijsko pripravljenost in na ustrezno opremo.

Nikakor ne gre podcenjevati številnih velikih nevarnosti viharnege, zasneženega in poldnevnega Stola. Kakor lani, bo tudi v letu 1977, v primeru slabega vremena in neugodnih snežnih razmer, izvedena lažja varianta pohoda, v lepem, sončnem vremenu in ugodnih snežnih razmerah pa se bomo vsi pohodniki pod skrbnim vodstvom izkušenih alpinistov in gorskih reševalcev povzpeli na vrh zasneženega najvišjega vrha Karavank.

Odbojka

PONOVNO USPEH

Jeseničanke so tudi v zadnjem kolu enotne republiške odbojkarke lige nadaljevale z dobro in požrvalno igro.

JESENICE : KRKA 3:1 (13, 10, 3, 12)

Nastopile so v postavi: Mahnič, Toman, Baloh, Rabzelj, Tušar, Lužnik, Lukek, Purger in Primec.

Jeseničanke so pričele srečanje odlično in z dobro igro, tako v polju kot na mreži, popolnoma presenetile igralke Krke, ki nikakor niso mogle urediti svojih vrst. To potrjuje tudi prebrljivi vodstvo 11:5. Višoko vodstvo pa je domačinke uspevalo, kar so gostje izkoristile in z dobro odmerjenimi udarci Filejeve rezultat izenačile na 11:11. Ponovno so povedle domačinke s 13:11, vendar so gostje s požrvalno igro uspele izenačiti in zmagati v prvem setu.

Novomeščanke so uspešno nadaljevale tudi v drugem setu in povedle s 5:0, vendar so se jeseniške igralke le »prebudile«. Pričele so vztrajno nabirati točko za točko in rezultat izenačile ter kljub nekajkratnem menjavanju vodstva, v nadaljevanju le zmagale.

V tretjem setu so domačinke z dobro igro gostje popolnoma zmedle, saj se nikakor niso mogle upirati lepim in dobro zamišljenim akcijam. Predvsem pa so požrvalno valigale v polju in reševale tudi že skoraj izgubljene žoge. Taki igri je bil primeren tudi rezultat, saj je gostjam uspelo osvojiti le tri točke.

OK JESENICE : OK KAMNIK 3:1

Jeseniški odbojkarji so v soboto po borbeni in zanimivi igri na domačem terenu premagali goste iz Kamnika s 3:1 (12, 10, 14, 12).

Za domačine so nastopili: Bogataj, Gasar, Bergelj, Domjan, Divjak, Kravanja, Svetlin, Štravs, Kos, Čučnik, sodila pa sta slabo Žižmund in Ravnikar.

Tekma se je začela precej nervozno, s številnimi menjavami servisa že pri rezultatu 1:0 za Jeseničane. Igra se je nato nekoliko umirila in domačini so s sigurnejšo igro, predvsem v polju, do konca niza uspeli obdržati točkovo prednost.

V drugem nizu so gostje zaigrali boljše in vodili vse do 10:9, Jeseničani pa so skušali z menjavami igralcev nasprotnika zvesti in ga zaustaviti. To jim je tudi uspelo, prevzeli so igro v svoje roke in z dobrim serviranjem ter uspešnejšo igro ob mreži odločili niz v svojo korist.

Tudi tretji niz je potekal v enakopravni borbi in menjavanju rezultata v korist enega in drugega moštva. Gostje so se zelo trudili vsiliti domačinom tempo in svojo način igre, vendar so Jeseničani zaigrali dobro, pravočasno in uspešno menjavali igralce in če bi jim bila športna sreča malo bolj naklonjena, bi zmagali tudi v tem nizu.

Gostje se tudi v četrtem nizu niso hoteli

predati na lahek način. Srčno so se borili in nabirali točko za točko. Povedli so celo z 11:7 in vse je že kazalo, da bo odločil še peti niz. Vendar so se domačini še pravočasno zbrali, uspešno zaigrali v polju in ob mreži, predvsem pa zelo dobro servirali. Najprej so izenačili na 12:12, potem pa s tremi uspešnimi servisi odločili niz in tekmo v svojo korist.

Jeseničani so igrali dobro, borbeno in predvsem resno, vso tekmo so bili za nianso boljši nasprotnik, tako da njihova zmaga ni bila vprašljiva. Pohvaliti gre prav vse igralce, posebno pa kapetana moštva Bogataja, ki je poleg odlične igre znal stimulativno vplivati na soigralce, najti uspešne in pravočasne menjave igralcev v kritičnih trenutkih in uspešno voditi moštvo do končne zmage.

Zmaga je toliko pomembnejša, ker se bodo jeseniški odbojkarji po zaostali tekmi v gosteh z moštvom Mežice, kjer sicer nimajo možnosti za zmago, priključili štirim moštvom, ki jim sedaj uhajajo za točko, in ob koncu jeseniškega dela prvenstva delili 3.-7. mesto na lestvici. To pa bo dober start za spomladanski del prvenstva, ko bodo s povratkom Božiča v moštvo nastopali spet kompletni.

BOJ

Kegljanje na ledu

SPITTAL: »ZLATI ČOK« JE ŠEL V JUGOSLAVIJO

V nedeljo, 2. januarja, je bil v Spittalu osmi mednarodni pokalni turnir za nagrado »zlati čok«. Triindvajset moštev, med njimi eno iz Jugoslavije, se je v slabih vremenskih razmerah borilo za dragocene točke. Ob 15. uri popoldne je bila v prostori zveze SGS svečana podelitev nagrad. Hans Ferlitsch in mestni svetnik Janach sta se zahvalila društvu za sodelovanje in za športno disciplino. »Zlati čok« si je priporobil jugoslovansko moštvo s 34 točkami. Njemu sledita športno društvo Spittal - mesto z 29 točkami in ER Kellerberg. Vsa tri moštva so dobila dragocene častne nagrade. (Oberkärntner Nachrichten, petek, 7. januarja 1977).

MEDNARODNI TURNIR

V nedeljo, 16. januarja, so kegljaci na ledu ponovno preizkusili svoje moči, kdo bo najboljši na petem mednarodnem turnirju, ki ga je organizirala ekipa Slovenijašporta pod pokroviteljstvom istoimenskega trgovskega podjetja z Jesenic. Na turnir so povabili 15 ekip, udeležilo pa se ga je le 13 ekip, in to: z Jesenice, Rateč, Kranjske gore, Bleda in sosednje Avstrije, ki so se športno borile za najboljšo uvrstitev.

REZULTATI: 1. Universal Jesenice 20 točk, 2. Vatrostalna Jes. 19, 3. Murka Jesenice 15, 4. Sava I. Jes. 14, 5. PGD Bled 12, (količnik 1.069), 6. Krivec Jes. 12 (0.973), 7. Petrol Kr. gora 12 (0.968), 8. Sava II. Jes. 12 (0.732), 9. Jesenice I 11, 10. Hafner SEE 10, 11. Slovenijašport 9, 12. Rateče 7 in 13. Kranjska gora 5 točk.

Tako je pokal TP Slovenijašport osvojila ekipa Universal z Jesenic.

NOVICE

V soboto, 8. januarja, sta odpotovali v sedmjo Avstrijo ekipi kegljatev na ledu Murka in Universal - Jesenice.

Prva se je 8. januarja udeležila mednarodnega turnirja pod pokroviteljstvom managerja ansambla Avsenik in se v zelo močni mednarodni konkurenci 29 ekip iz Nemčije, Jugoslavije in Avstrije uvrstila na odlično sedmo mesto s 35 točkami in količnikom 1.502.

Naslednji dan pa je ista ekipa gostovala na »ZIRLER GOASER TURNIR« in se v močni mednarodni konkurenci iz Avstrije, NDR in Jugoslavije med 23 ekipami uvrstila na prvo mesto s 40 točkami.

Isti dan je v Avstriji gostovala tudi ekipa Universal in se skupaj z ekipama z Bleda udeležila mednarodnega turnirja ob 10-letnici kluba v Škofitah. Turnir je bil zaradi velike udeležbe razdeljen v dve grupi, v katerih sta sodelovali tudi obe slovenski ekipi.

V prvi grupi je ekipa Vovčak z Bleda zasedla 16. mesto s šestimi točkami. V drugi grupi pa sta nastopili ekipi Universal z Jesenic in Sove z Bleda.

V tej grupi je Universal zasedel zelo odlično tretje mesto s 24 točkami in količnikom 1,4, ekipa Sove z Bleda pa 16. mesto z dvema točkama.

Kegljanje na asfaltu

NEUSPEH OSLABLJENE EKIPE

V Velenju in Zalcu je bil 15. in 16. januarja prvi republiški turnir. Tekmovalo je 12 ekip, katere so si pridobile pravico nastopa na izločilnih regijskih turnirjih. Prvih osem se je uvrstilo na drugi izločilni republiški turnir. Pridružile se jim bodo štiri prvoplasirane ekipe iz lanske prve republiške lige.

Zaradi službene zadržanosti dveh boljših članov ter zaradi pomanjkljivega treninga in premajhne borbenosti nekaterih tekmovalcev, jeseniška ekipa ni imela realnih možnosti za enakopravno borbo z ostalimi ekipami. Uvrstila se je na zadnje mesto in je s tem končala s prvenstvenimi nastopi v tej sezoni. Če si bo kljub želel v naslednjih sezonah povrniti vsaj del prejšnjega ugleda, bo treba temeljito spremeniti način vodenja kluba in treniranja. Na tem turnirju se je jasno pokazalo, da v takem tekmovalnem sistemu lahko uspejo samo borbeni, izenačeni in kondicijsko dobro pripravljeni ekipe.

REZULTATI: 1. Saturnus 10.315, 2. Hmezd 10.272, 3. Ljubljana 10.260, 4. Maribor 10.227, 5. Krka 10.194, 6. Rudar 10.184, 7. Proteus 10.149, 8. Fužinar 10.122, 9. Ljubelj 10.111, 10. Kovinar 10.109, 11. Nova Gorica 9.955, 12. Jesenice 9.784, (Hafner 744 v Velenju in 824 v Zalcu, Savnik 740 in 841, Udir 773 in 880, Kordež 803 in 844, Rijavec 822 in 833, Hasanbegović 835 in 845).

LEP DEBUT ŽENSKJE EKIPE

V sezoni 76/77 je bila pri kegljaškem klubu na novo ustanovljena ženska ekipa. V nedeljo, 16. januarja, je imela otvoritveni in prvenstveni nastop na gorenjskem izločilnem turnirju. Nastopile so štiri ekipe, prvouvrščena pa se je uvrstila na republiški turnir.

Jeseničanke so se povsem enakopravno borile z ostalimi in bodo ob popolnejši zasedbi lahko ogrozile celo favorizirane Kranjčanke. Z boljšimi možnostmi za treniranje in ob enaki volji se lahko nadejajo še lepših uspehov.

Rezultati (6x100 lučev): 1. Triglav Kranj 2.372, 2. Kravace 2.168, 3. Jesenice 2.107 (Mirčič 411, Lotrič 404, Čerin 355, Kelvišar 336, Fabjan 303, Bokša 298), 4. Simon Jenko 2.104.

K. F.

